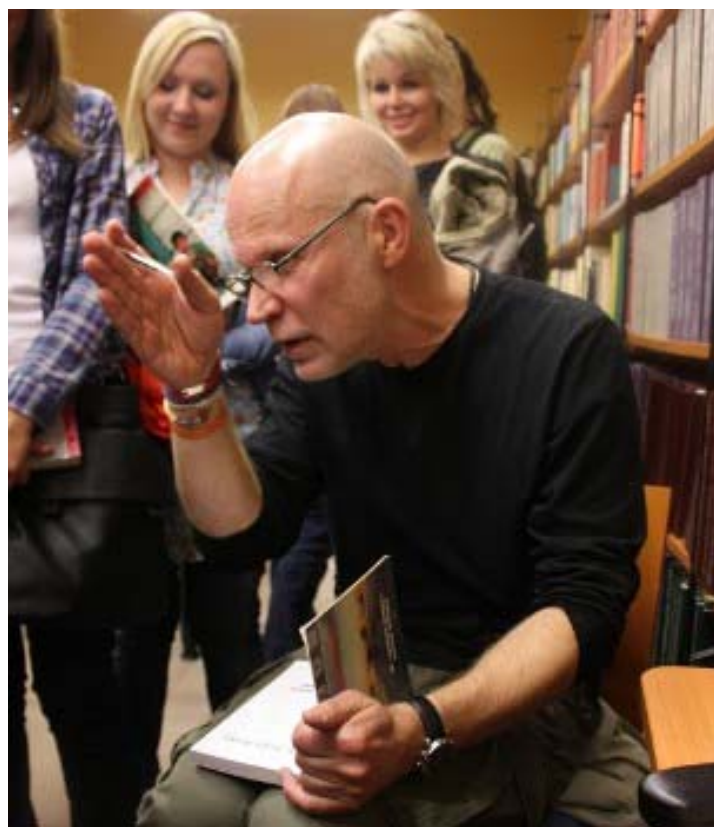

pismo jest kontynuacją kwartalnika Pomagamy sobie w pracy

B BLIOTEKARZ O P O L S K I

Nr 1/2011 (LV)

ISSN 2083-7321

Jacek Hugo-Bader w WBP w Opolu

W numerze m.in.:

Katarzyna Ostrowska-Pałyga
Kronika działalności bibliotek publicznych

Renata Pańka, Danuta Rojek
Dyskusyjne Kluby Książki – spotkanie z Jackiem Hugo-Baderem

Elżbieta Czerwińska, Anna Jańczyk
Dziecięca Politechnika Opolska w bibliotece

Monika Wójcik-Bednarz
11. Wiosna Austriacka w Opolu

Hanna Jamry
60 lat WBP w Opolu. Z dziejów biblioteki

**"Bibliotekarz Opolski" - internetowe pismo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im.
Emanuel Smołki w Opolu**

Numer 1/2011 ukazał się w internecie 13 lipca 2011 roku

ISSN 2083-7321

Redakcja:

Joanna Czarkowska-Pasierbińska

Agnieszka Hałubiec

Hanna Jamry

Violetta Łabędzka

Piotr Polus

Anna Śliwińska

Skład:

Łukasz Brudnik

Agnieszka Hałubiec

Adres redakcji:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuel Smołki w Opolu

45-081 Opole, ul. Piastowska 18-20

tel. (77) 453 64 75

e-mail: redakcja@bibliotekarzopolski.pl

Spis treści

Od Redakcji	4
--------------------------	---

BIBLIOTEKA

<i>Katarzyna Ostrowska-Pałyga, Kronika działalności bibliotek publicznych</i>	5
---	---

<i>Monika Wójcik-Bednarz, 11. Wiosna Austriacka w Opolu</i>	28
---	----

<i>Elżbieta Czerwińska, Anna Jańczyk, Dziecięca Politechnika Opolska w bibliotece</i>	32
---	----

<i>Hanna Jamry, 60 lat WBP w Opolu. Z dziejów biblioteki</i>	36
--	----

<i>Agnieszka Hałubiec, Jacek Hugo-Bader: reporter trotuarowy</i>	53
--	----

<i>Renata Pańka, Danuta Rojek, Dyskusyjne Kluby Książki – spotkanie z Jackiem Hugo-Baderem</i>	55
--	----

KULTURA: LITERATURA

<i>Agnieszka Hałubiec, Na regale. Przegląd nowości wydawniczych</i>	59
---	----

<i>Agnieszka Hałubiec, Znalezione w... Subiektywny przegląd czasopiśmienniczy</i>	63
---	----

REGION

<i>Hanna Jamry, Nowości o Śląsku Opolskim – propozycje do księgozbioru podręcznego</i>	65
--	----

<i>Regina Kapałka, Znani i nieznanani z regionu - przewodnik biobibliograficzny</i>	68
---	----

<i>Ewa Ledwoń, ABC Gmin powiatu opolskiego. Historia i współczesność gminy Niemodlin cz. 1</i>	73
--	----

<i>Mirosława Wąsowicz, Wolontariat (Zestawienie bibliograficzne)</i>	80
--	----

Od Redakcji

W 2011 roku Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu obchodzi 60-lecie powstania. Jubileusze sprzyjają zmianom i podsumowaniom. Dla naszej Książnicy również nadszedł czas przemian i wprowadzania innowacji. Stopniowy proces „ucyfrowienia kultury” skłonił nas do wkroczenia w internetowy świat z nowym bibliotekarskim pismem. Oprócz Opolskiej Biblioteki Cyfrowej do zasobów Internetu wprowadzamy czasopismo – „Bibliotekarz Opolski” – które stanowi kontynuację wydawanego przez wiele lat kwartalnika „Pomagamy sobie w pracy”, doskonale znanego opolskiemu środowisku bibliotekarzy. Liczymy, że nowe medium stanie się szansą dotarcia do szerokiego grona odbiorców i dzięki temu powiększymy liczbę naszych czytelników.

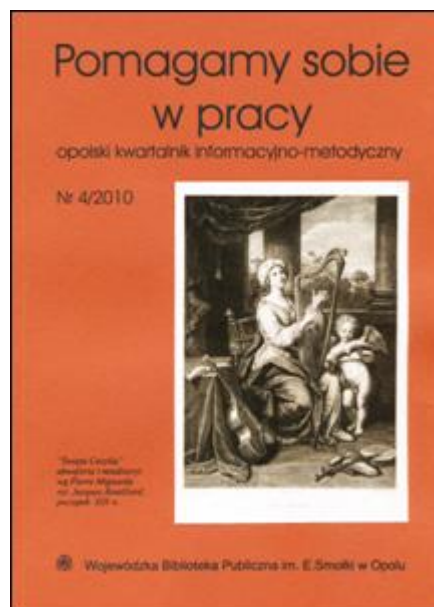
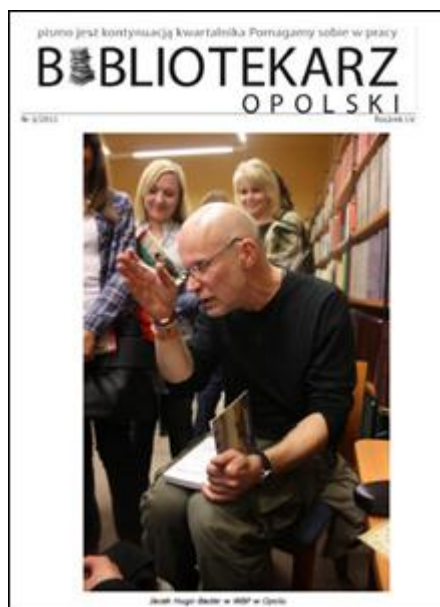
Jak na pismo bibliotekarskie przystało, przede wszystkim będziemy zajmować się problemami i zagadnieniami bibliotek – nie tylko publicznych. Na łamach naszego czasopisma chcemy poruszać również tematykę społeczno-kulturalną.

Jesteśmy otwarci na współpracę i zapraszamy do współtworzenia naszego internetowego periodyku.

Nie zapominając o korzeniach i dorobku przeszłości, z którego wyrasta nasze pismo, publikujemy w archiwum roczniki „Pomagamy sobie w pracy”. Systematycznie będziemy również umieszczać kolejne numery „Bibliotekarza Opolskiego”.

Mamy nadzieję, że nasz internetowy kwartalnik stanie się profesjonalnym miejscem wymiany myśli, informacji i wiedzy z wielu zakresów, przydatnych w pracy zawodowej i poza nią.

Redakcja Bibliotekarza Opolskiego

Katarzyna Ostrowska-Pałyga

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Kronika działalności bibliotek publicznych

I. Podstawowe dane liczbowe

31 grudnia 2010 r. w województwie opolskim działało 318 bibliotek publicznych wraz z filiami. W bibliotekach zarejestrowano 155 185 czytelników tj. o 3373 mniej niż w 2009 r. Czytelnicy wypożyczyli na zewnątrz 31 27007 woluminów, tj. o 99144 mniej niż w 2009 r.

II. Współpraca międzynarodowa WBP w Opolu

6-9 kwietnia 2010 r. gośćmi Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej byli: mgr Kristina Váňova – dyrektor Miejsca Pamięci Karla Čapka w Staré Hutí, dr Eva Wróblewska, inż. Jiří Mika i František Veselý – pracownicy Środkowoczeskiej Biblioteki Naukowej w Kladnie.

6-8 maja 2010 r. delegacja bibliotekarzy z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przebywała z partnerską wizytą w Landesbibliothekszentrum Rheinland-Pfalz w Koblencji (Niemcy). W czasie pobytu, 7 maja 2010 r. odbył się wernisaż wystawy „Panoramy miast śląskich” - ze zbiorów zabytkowych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Wystawa była prezentowana w Koblencji do końca 31 maja 2010 r.

19-25 czerwca 2010 r. gośćmi Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu byli bibliotekarze obwodu biełgorodzkiego (Rosja): Nadieżda Rożkowa, dyrektor Państwowej Publicznej Biblioteki Naukowej w Biełgorodzie, wraz z pracownikami, Natalią Sorokoletową i Tatianą Sotnitską, oraz Dina Szejnikowa, emerytowana dyrektor biblioteki. Rejon Grajwaron obwodu biełgorodzkiego reprezentowała Swietłana Khmelenko.

11-13 października 2010 r. Wojewódzką Bibliotekę Publiczną odwiedzili bibliotekarze z Południowoczeskiej Biblioteki Naukowej w Czeskich Budziejowicach - Kveta Cempirková, dyrektor biblioteki, zastępcy: Michal Kejzar i Ivo Kares.

21-27 listopada 2010 r. na zaproszenie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej gościli w Opolu bibliotekarze z Obwodowej Publicznej Biblioteki Naukowej w Iwano-Frankiwsku (Ukraina) z dyrektorem Ludmiłą Babij i pracownikami – Lubą Fedyk i Galiną Pristaj. W składzie delegacji byli również naczelnik Wydziału Kultury i Turystyki Rejonowej Administracji w Sniatyniu, Mirosława Budakowska, dyrektor sniatyńskiej biblioteki rejonowej i Włodzimierz Kaczkan, pisarz, pracownik naukowy Uniwersytetu w Iwano-Frankiwsku.

III. Konferencje i narady

5 maja 2010 r. Konferencja dyrektorów i kierowników bibliotek publicznych woj. opolskiego, poświęcona omówieniu wyników działalności bibliotek w 2009 r. oraz aktualnym problemom bibliotek publicznych. Uroczyste otwarcie Opolskiej Biblioteki Cyfrowej.

21 września 2010 r. Konferencja dyrektorów i kierowników bibliotek publicznych woj. opolskiego, poświęcona omówieniu wyników działalności bibliotek w pierwszym półroczu 2010 r.

21 września 2010 r. Regionalna Konferencja Programu Rozwoju Bibliotek promująca działalność Gminnych koalicji. Celem konferencji było przedstawienie przebiegu i efektów realizacji Programu Rozwoju Bibliotek w województwie opolskim, zaprezentowanie regionalnych koalicji działających w województwie, zaprezentowanie Regionalnego Partnerstwa i efekty ich istnienia i działania.

IV. Szkolenia

W 2010 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki zorganizowała szereg szkoleń dla bibliotekarzy bibliotek publicznych woj. opolskiego m.in.:

- cykl szkoleń komputerowych na temat tworzenia bazy katalogowej w formacie Marc 21
- cykl szkoleń z zakresu technologii komunikacyjnych i informacyjnych
- szkolenie poświęcone programowi bibliotecznemu Sowa
- szkolenie poświęcone kontroli zarządczej „Kontrola zarządcza – praktyczne aspekty wdrażania systemu kontroli”
- szkolenie poświęcone Programowi Rozwoju Bibliotek
- cykl szkoleń specjalistycznych w ramach Programu Rozwoju Bibliotek
- cykl szkoleń w ramach Programu Biblioteka +
- kurs dla pracowników nowo zatrudnionych w bibliotekach publicznych.

Odbyły się również wykłady dla moderatorów DKK, wykład Piotra Mareckiego na temat „Kino i literatura”, Grzegorza Jankowicza „Współczesna poezja polska”, Dariusza Nowackiego „Nagrody literackie polskie i zagraniczne”.

V. Wystawy objazdowe

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu zorganizowała 4 wystawy objazdowe:

„Sławni Opolanie” – wystawa prezentuje sylwetki wybranych postaci – osób pochodzących z Opolszczyzny i związanych z ziemią opolską; wystawa była eksponowana w Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku, Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Niemodlinie i Gminnej Bibliotece Publicznej w Turawie.

„Anatomia zbrodni literackiej” – wystawa była eksponowana w Oleskiej Bibliotece Publicznej, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Kluczborku i Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku.

„Jak już ... o A. Osieckiej” – wystawa eksponowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku.

Charles Aznavour – portret człowieka i artysty” wystawa eksponowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Paczkowie.

VI. Spotkania autorskie

W 2010 r. WBP w Opolu zorganizowała 63 spotkania autorskie, w tym 34 w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki.

VII. Dyskusyjne Kluby Książki

W roku 2010 r. w bibliotekach publicznych województwa opolskiego działały 34 Dyskusyjne Kluby Książki, w tym 10 dla dzieci i młodzieży. Odbyło się łącznie 224 spotkań klubowych. Do najczęściej czytanych autorów w klubach należą: Barbara Kosmowska, Małgorzata Kalicińska, Andrzej Stasiuk, Małgorzata Budzyńska, Jan Grzegorzczak, Krzysztof Varga, Olga Tokarczuk, Judi Picoult, Carlos Ruiz Zafón, Irena Matuszkiewicz, a w klubach dla

dzieci: Marta Fox, Katarzyna Magier, Grzegorz Kasdepka, Barbara Kosmowska i Małgorzata Musierowicz. W 2010 roku odbyły się spotkania autorskie z Joanną Olech, Martą Fox, Heleną Buchner, Katarzyną Magier, Wojciechem Kuczokiem, Ireną Matuszkiewicz, Grzegorzem Kasdepką, Mariuszem Czubajem, Jackiem Dehnelem, Ryszardem Wojnakowskim i Barbarą Kosmowską.

W ramach inicjatyw DKK przeprowadzono wykłady dla moderatorów nt. „Nagrody literackie polskie i zagraniczne” - Dariusz Nowacki, „Kino i literatura” - Piotr Marecki, „Współczesna poezja polska” - Grzegorz Jankowicz.

VIII. Program Rozwoju Bibliotek

W 2010 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu realizowała zadania związane z Programem Rozwoju Bibliotek, do którego przystąpiła w roku ubiegłym. Program ten jest częścią inicjatywy Global Libraries, prowadzonej w ramach Światowego Programu Rozwoju Fundacji Billa i Melindy Gates. W Polsce realizowany jest przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, potrwa do roku 2013, a na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 28 milionów dolarów.

Program Rozwoju Bibliotek w 2010 r. realizowało 17 bibliotek publicznych z województwa opolskiego. Są to biblioteki w Nysie, Głuchołazach, Tarnowie Opolskim i Grodkowie – jako Wiodące oraz biblioteki w Pakosławicach, Paczkowie, Otmuchowie, Zawadzkiem, Korfantowie, Strzelcach Opolskich, Gogolinie, Jemielnicy, Popielowie, Lubszy, Olszance, Ozimku i Lewinie Brzeskim jako Partnerskie. Program Rozwoju Bibliotek obejmował działania:

„Warsztaty planowania rozwoju biblioteki”

Podczas cyklu spotkań, uczestnicy szkoleń – bibliotekarki i bibliotekarze oraz przedstawiciele instytucji działających w środowisku lokalnym – przygotowali się do wdrożenia Planu Rozwoju Biblioteki, który pomoże im zmienić biblioteki publiczne w małych miejscowościach w centra aktywności lokalnej. Efektem finalnym szkoleń są trzyletnie plany pracy biblioteki.

Szkolenia prowadzili trenerzy ze Stowarzyszenia Centrum Aktywności Lokalnej.

Program "Biblioteki z Internetem"

Telekomunikacja Polska SA wdrożyła Program "Biblioteki z Internetem".

Celem Programu jest nie tylko dostarczenie technologii dostępu do Internetu, ale także stworzenie warunków, które pozwolą bibliotekom publicznym przekształcić się w ważne dla lokalnej społeczności nowoczesne, wielofunkcyjne centra informacyjne, kulturalne i edukacyjne.

Nabór do I edycji szkoleń trenerskich dla bibliotekarzy

Celem bezpłatnych szkoleń jest podniesienie wiedzy i umiejętności w zakresie: prowadzenia szkoleń i prezentacji, układania programów szkoleniowych, organizacji i promocji szkoleń. Szkolenia prowadzi Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych.

Wsparcie tworzenia i funkcjonowania gminnych koalicji

Każda Biblioteka Wiodąca, której zadaniem jest zawiązanie Gminnej Koalicji na rzecz Rozwoju Bibliotek, otrzyma wsparcie wykwalifikowanego animatora. W trakcie trwania Programu będą zbierane i rozpowszechniane przykłady ich skutecznego działania. Pomocą w tworzeniu Gminnych Koalicji zajmuje się Stowarzyszenie Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce.

Dostawa sprzętu komputerowego i oprogramowania dla bibliotek publicznych

Firma Talex dostarczyła sprzęt komputerowy do bibliotek publicznych woj. opolskiego, uczestniczących w Programie Rozwoju Bibliotek.

Szkolenia z zakresu technologii komunikacyjnych i informacyjnych

W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. E. Smółki w Opolu realizowano szkolenia z zakresu technologii komunikacyjnych i informacyjnych dla bibliotekarzy, uczestników I rundy Programu Rozwoju Bibliotek w woj. opolskim.

Program „Podaj dalej”

Mikrogranty dla Bibliotek Wiodących. Dotacje są przeznaczone na pokrycie kosztów co najmniej 4 spotkań z Bibliotekami Partnerskimi. Trzy spotkania powinny mieć charakter tradycyjny, natomiast jedno powinno odbyć się za pośrednictwem elektronicznych kanałów komunikacji, takich jak np. Skype, czat. Celem spotkań jest przekazanie wiedzy i doświadczeń pracownikom bibliotek partnerskich zdobytych na szkoleniach.

Organizacje Pozarządowe dla bibliotek

Biblioteki Publiczne biorące udział w Programie Rozwoju Bibliotek otrzymały propozycje współpracy takich organizacji jak: Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacji Ośrodka KARTA, Fundacji Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego oraz Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”. Ostatecznie w woj. opolskim przyznano oferty dwóm bibliotekom, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Grodkowie – oferta Fundacji Ośrodka KARTA i Gminnej Bibliotece Publicznej w Jemielnicy – oferta Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Szkolenia specjalistyczne

W siedzibie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przeprowadzono dwa trzydniowe szkolenia specjalistyczne:

Miejsce promocji kultury

Przestrzeń dla mieszkańców z inicjatywą.

Uczestnikami szkoleń są obligatoryjnie wszyscy pracownicy Bibliotek Wiodących oraz przedstawiciele Bibliotek Partnerskich.

Konkurs dla Gminnych koalicji „Dobre praktyki w bibliotece”

Celem konkursu jest dzielenie się doświadczeniami z budowania i działalności Gminnej Koalicji przy Bibliotekach Wiodących. Ocena „Dobrych praktyk” wprowadzonych przez Gminne Koalicje. Inspiracja bibliotek publicznych w zakresie współpracy ze środowiskiem lokalnym, stosowania nowatorskich metod działania itp., wzrost prestiżu bibliotek publicznych. Konkurs ogłosiła Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smółki w Opolu.

IX. Program Biblioteka+

Projekt dofinansowano ze środków Instytutu Książki.

Program Biblioteka+ jest wieloletnim programem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przygotowanie i wdrożenie programu Biblioteka+ zostało powierzone Instytutowi Książki. Program to odpowiedź na potrzebę radykalnej poprawy stanu bibliotek publicznych w Polsce. Głównymi beneficjentami programu są gminne biblioteki publiczne, ze szczególnym uwzględnieniem bibliotek z gmin wiejskich, wiejsko-miejskich oraz małych gmin miejskich (do 15 tysięcy mieszkańców).

Obszary działań:

Stworzenie jednolitego, ogólnopolskiego, centralnego systemu komputerowego MAK+ , który oferowany będzie wszystkim bibliotekom bez względu na formę organizacyjną.

W 2010 r. w woj. opolskim z testowej wersji systemu Mak + korzystały 4 biblioteki¹.

¹ Informacja o działalności bibliotek w I półroczu 2010 r. Materiały własne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Internetyzacja bibliotek gminnych w Polsce wraz z filiami. W woj. opolskim z programu „Biblioteki z Internetem TP” skorzystały 23 biblioteki publiczne.

Szkolenie bibliotekarzy w zakresie nowych kompetencji, skierowane jest dla pracowników bibliotek będących samodzielnymi instytucjami kultury lub działających w strukturach instytucji kultury w gminach wiejskich, wiejsko-miejskich i miejskich do 15 tysięcy mieszkańców. Beneficjentami tego obszaru działań są Wojewódzkie Biblioteki Publiczne.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu przeprowadziła w 2010 r. cykl szkoleń dla bibliotekarzy z woj. opolskiego w ramach Programu Biblioteka +. Zadanie to finansowane jest ze środków Instytutu Książki oraz Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. W zajęciach uczestniczyło 40 bibliotekarzy z 25 bibliotek publicznych gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich do 15 tysięcy mieszkańców. Pełen cykl szkoleniowy to 10 dni (80 godzin) dla każdej z grup. Każdy z uczestników otrzymał certyfikat. Szkolenia przeprowadziła firma Vademecum z Wrocławia. Szkolenia odbywały się w Hotelu Festival w Opolu.

Uruchomienie programu finansowego wsparcia modernizacji i rozbudowy bibliotek gminnych. Dotacje w ramach programu grantowego na modernizację infrastruktury architektonicznej bibliotek będą udzielane gminom wiejskim, wiejsko-miejskim i małym gminom miejskim (do 15 tysięcy mieszkańców). Beneficjentami mogą być tylko biblioteki zorganizowane w formie samodzielnej instytucji kultury. W 2010 r. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku pozyskała dotacje z programu.

Certyfikat przyznawany jest gminnym bibliotekom publicznym z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miast do 15 000 mieszkańców. Do ubiegania się o certyfikat uprawnione są jednostki samorządu terytorialnego – organizatorzy bibliotek. Żadna z opolskich bibliotek nie wystąpiła o certyfikat Biblioteka +.

W grudniu 2010 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu złożyła wniosek do II rundy Programu Biblioteka + „Szkolenia dla bibliotekarzy”. Udział w szkoleniach zadeklarowało 53 bibliotekarzy z 30 bibliotek woj. opolskiego.

X. Otwarcie Opolskiej Biblioteki Cyfrowej

5 maja 2010 r. w Czytelni Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu została otwarta Opolska Biblioteka Cyfrowa, uruchomiona dzięki wsparciu finansowemu z Programu Operacyjnego MKiDN MECENAT 2009. Po prezentacji zasobów Opolskiej Biblioteki Cyfrowej, jej uroczystego otwarcia dokonała Teresa Karol, Wicemarszałek Województwa Opolskiego. Udostępniając kolekcje w wersji elektronicznej, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu włącza się w proces tworzenia społeczeństwa informacyjnego, dla którego priorytetem jest wiedza i szybki dostęp do informacji na temat współczesności i przeszłości regionu, kraju, Europy i świata.

Zaproszenie do korzystania z Opolskiej Biblioteki Cyfrowej kierujemy nie tylko do naszych dotychczasowych odbiorców – studentów i pracowników naukowych kierunków humanistycznych, pasjonatów historii z kraju i zagranicy, opracowujących monografie swoich rodzinnych miejscowości. Adresujemy je do wszystkich użytkowników, nawet z najmniejszej miejscowości, dla których wiedza zawarta w starych książkach, manuskryptach, mapach i czasopismach pozwoli odkrywać nowe horyzonty w wirtualnej przestrzeni. Zasób Opolskiej Biblioteki Cyfrowej tworzą kolekcje:

Dziedzictwo kulturowe

Starodruki dotyczące: historii Polski, w tym dzieła Długosza, Strykowskiego i Kromera, dziejów Śląska z pracami.

Rękopisy dotyczące głównie Śląska, w tym opisujące edukację na wsi opolskiej w XIX wieku (na przykładzie życiorysów dzieci z Żelaznej), czy organizację życia w 24 miastach (Statuty miast śląskich z lat 1592-1746).

Kartografia – w przyszłości zamierzamy udostępnić mapy Śląska od kartograficznych obrazów Helwiga i Scultetusa, poprzez prace Homanna oraz mapy sztabowe z końca XIX wieku.

Regionalia

Czasopisma regionalne – w języku polskim, niemieckim i czeskim, wydawane na Śląsku od początku XIX do XX wieku.

Druki ulotne - dotyczące powstań śląskich i okresu plebiscytu.

Książki – głównie z XIX i początku XX wieku, dotyczące Śląska lub na Śląsku wydawane w oficynach: Kornów, Grassa i Bartha, G.P. Aderholza, J. Maxa. Są wśród nich bibliografie, książki o treści religijnej i historycznej. Te ostatnie to opracowania ogólne dziejów Śląska, a także kroniki poszczególnych miejscowości, rejestry śląskich dokumentów niegdyś przechowywanych w archiwach a obecnie często zaginione oraz relacje z wizytacji poszczególnych diecezji śląskich.

Pocztówki – zawiera karty pocztowe z widokami śląskich miast i wsi.

XI. Jubileusze pracowników bibliotek**20 lat pracy**

Danuta Biernat	MiGBP w Głuchołazach
Ewa Boczkowska	MiGBP w Lewinie Brzeskim F. Skorogoszcz
Anna Molenda	GBP w Strzeleczkach F. Komorniki
Katarzyna Ostrowska –Pałyga	WBP w Opolu
Katarzyna Pawluk	MBP w Opolu
Izabela Pietrucha	MBP w Opolu
Agnieszka Sarnecka	MiGBP w Zdzeszowicach
Anita Spadło	MBP w Opolu
Agnieszka Stopa	MiGBP w Nysie
Violetta Świątek	MiGBP w Kluczborku
Teresa Uruska	MBP w Brzegu

25 lat pracy

Bożena Delewicz	MBP w Kędzierzynie- Koźlu
Sławomir Horbowy	MBP w Opolu
Lidia Kolibowska	MiGBP w Nysie
Małgorzata Konik	MBP w Opolu
Renata Kozica	Referat Biblioteki w Strzelcach Op.
Sabina Kozołup	GBP w Turawie F. Zawada
Ewa Kuśmierzak	MBP w Brzegu
Janina Łysy	MiGBP w Nysie F. Kubice
Maria Staszewska	MiGBP w Zdzeszowicach
Małgorzata Wróblewska	BPMiG Praszka F. Strojec

30 lat pracy

Wioletta Boberska	MiGBP w Prudniku
Roland Dąbrowski	MiGBP w Kluczborku F. Kuniów
Krystyna Edyk	GBP w Komprachcicach F. Domecka
Regina Otte	MiGBP w Białej
Jadwiga Kilian	MGBP w Otmuchowie
Karina Koczyńska- Bejczuk	MBP w Opolu
Halina Kruszewska	BP w Paczkowie

Krystyna Kubiczek	GBP w Gogolinie F. Chorula
Jolanta Miluć	MBP w Opolu
Teresa Pawłowska	GBP w Strzeleckach F. Zielina
Irmgarda Pisula	GBP w Radłowie F. Kościeliska
Krystyna Romanowska	GBP w Lubszy F. Michałowice
Renata Szwedzińska	MBP w Kędzierzynie – Koźlu
Maria Thomanek	MiGBP w Zdieszowicach
Anna Walczak-Cichno	MBP w Brzegu
Ewa Wanowska	MBP w Brzegu
Stanisława Żukowska	GBP w Skarbimierzu F. Zwanowice

35 lat pracy

Barbara Banaszak	MBP w Brzegu
Ewa Drozd	MiGBP w Głuchołazach
Anna Kozłowska-Kwaśnicka	MBP w Opolu
Krystyna Lewandowska	MGBP w Dobrodzieniu
Barbara Matusiewicz	MBP w Kędzierzynie – Koźlu
Lidia Radecka	GBP w Jemielnicy

40 lat pracy

Alina Buczkowska	MiGBP w Kluczborku F. Ligota Zamecka
Henryk Karabowicz	MBP w Brzegu
Edward Kuna	MBP w Brzegu
Jadwiga Kutyla	MGBP w Niemodlinie
Anna Kwiatkowska	MBP w Opolu
Bronisława Matkowska	GBP w Domaszowicach

XII. Nagrody i wyróżnienia

Teresa Hruby – wyróżnienie specjalne Fundacji ABC XXI – Cała Polska czyta dzieciom;
 Jadwiga Kutyla – medal z okazji XX-lecia Samorządu Terytorialnego, przyznany przez Marszałka Województwa Opolskiego.

XIII. Jubileusze bibliotek

60 lat działalności obchodziła Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Wołczynie, główne obchody odbyły się 19 października 2010 r.

XIV. Działalność promocyjna

Gminny Zespół Oświaty, Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Baborowie

marzec – spotkanie autorskie z Izabellą Klebańską
 maj – spotkanie autorskie z Arkadiuszem Niemirskim
 maj – spotkanie autorskie z Katarzyną Majgier (DKK)
 czerwiec – „Dzień z Książką” w ramach kreatywnych wakacji w świetlicy środowiskowej
 listopad – konkurs czytelniczy „W magicznym świecie Andersena, Brzechwy i Tuwima”
 listopad – konkurs czytelniczy „Opowieści z Narnii”
 grudzień – impreza czytelnicza w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”

Miejska Biblioteka Publiczna w Brzegu

luty – Ferie w bibliotece
„Maski karnawałowe”, konkurs plastyczny
„Bajkowe spotkania”, głośne czytanie bajek, zajęcia plastyczne
„Poznajemy zawody”, żołnierz
„Zima z Kubusiem Puchatkiem”, wizyta Kubusia Puchatka w bibliotece
luty – spotkanie autorskie z Michałem Cetnarowskim
marzec – spotkanie autorskie z Joanną Olech
kwiecień – spotkanie z dr. Jarosławem Kotasem
kwiecień – spotkanie autorskie z Martą Fox (DKK)
maj – „Tydzień Bibliotek” 4-12 maja 2010
maj – spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską
maj – spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem
maj – spotkanie autorskie z Adamem Seredyńskim
październik - spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke
październik – „Arkansas i inne stany”, prezentacja utworów Stowarzyszenia Żywych Poetów
grudzień – spotkanie autorskie z Jerzym Sosnowskim

Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzastowicach

styczeń – wystawa „Luwr”
luty – Ferie zimowe
marzec – konkurs kroszonkarski
maj – „Tydzień Bibliotek”
maj – spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem
lipiec – wystawa „Sławni Opolanie” ze zbiorów WBP w Opolu

Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzenu Wielkim

kwiecień – spotkanie autorskie z Ireną Wyczółkowską
październik – spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Głogówku

luty – „Dzień Kota”, zajęcia literacko-plastyczne dla klas II SP
luty – „Dzień Dinozaura”, zajęcia literacko-plastyczne dla klas I SP
marzec – „Zielono mi”, montaż słowno-muzyczny z okazji Dnia Wiosny
czerwiec – spotkanie autorskie z Adamem Seredyńskim
październik – spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke
listopad – „Światowy Dzień Pluszowego Misia”, gry i zabawy
grudzień – spotkanie z Mikołajem w bibliotece

Biblioteka Publiczna w Głuchołazach

styczeń – czytanie wierszy Jana Brzechwy, wizyta w Żłobku Miejskim w Głuchołazach
styczeń – czytanie baśni Andersena w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
luty - Ferie zimowe
- konkurs plastyczny „Jak spędzam ferii zimowe”
- głośne czytanie bajek przez Burmistrza Głuchołaz dla dzieci z Przedszkola Nr 1
- zajęcia plastyczne, czytanie bajek, konkursy, kalambury
marzec - Święto wiosny i radości w bibliotece

kwiecień – „W uśmiechu przyszłość”, cykl lekcji bibliotecznych
kwiecień – „Moja mała Ojczyzna”, cykl lekcji bibliotecznych z udziałem „Plastelinek”
maj – spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką
maj – „Biesiada Czytelnicza” – występy dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych, podsumowanie konkursu plastycznego i literackiego
maj – warsztaty dziennikarskie prowadzone przez Barbarę Gawryluk
maj – spotkanie autorskie w ramach biesiady czytelniczej z Wandą Chotomską
maj – spotkanie autorskie w ramach biesiady czytelniczej z Joanną Papuzińską
czerwiec – ognisko z piosenką i satyrą na zakończenie roku szkolnego
czerwiec – podsumowanie rocznej akcji „Motyle książkowe”
wrzesień – pasowanie na czytelnika oraz cykl lekcji bibliotecznych „Śmieciowe jedzenie”
październik – „Historia i zabytki Głuchołaz” – cykl lekcji bibliotecznych
listopad – „Głuchołazy i okolice” – cykl lekcji bibliotecznych
listopad – spotkanie autorskie z Jackiem Dehnelem (DKK)
grudzień – „Blask Wigilijnej Gwiazdy” – tradycje bożonarodzeniowe w literaturze polskiej

Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie

luty – Ferie zimowe w bibliotece
maj – spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską
czerwiec – spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem
czerwiec – spotkanie autorskie ze Zbigniewem Górniakiem
lipiec-sierpień – „Kolorowe wakacje w bibliotece”
wrzesień – spotkanie z pisarką i dziennikarką Ireną Matuszkiewicz (DKK)
październik – spotkanie autorskie z Markiem Krajewskim
październik – spotkanie autorskie z Heleną Buchner
listopad – spotkanie z Erwinem Pollakiem, autorem książki „Niemiecki Pollak ze Śląska”
listopad – spotkania w ramach Akademii Trzeciego Wieku
listopad – „Andrzejki w bibliotece”
grudzień – Mikołajki dla dzieci niepełnosprawnych z gminy Gogolin. Spotkanie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Gminy Gogolin "Okaż serce innym", Ośrodek Pomocy Społecznej w Gogolinie i Gminną Bibliotekę Publiczną w Gogolinie. Dzieci otrzymały paczki ze słodyczami.
grudzień – pokonkursowa wystawa prac dzieci ze szkół podstawowych "Zakładka przyjacielem książki"

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzowie Śląskim

luty – spotkanie z najaktywniejszymi czytelnikami
kwiecień – Gminny konkurs recytatorski
wrzesień – spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Grodkowie

styczeń – wystawa z okazji „Dnia Babci i Dziadka”
styczeń – Ferie w bibliotece pod hasłem „Zwyczaje karnawałowe na świecie”
luty – wystawa „Jarosław Iwaszkiewicz w 80-tą rocznicę śmierci”
marzec – warsztaty wielkanocne, spotkanie z twórczynią ludową Stanisławą Topolą
marzec – Gminny Konkurs Regionalny „Czy znasz dzieje Grodkowa”
marzec – Gminny Konkurs Regionalny „Z przeszłości i teraźniejszości Miasta i Gminy Grodków”

marzec – wystawa „Historia poczty ze szczególnym uwzględnieniem poczty w Grodkowie ze zbiorów filatelisty B. Tokara

kwiecień – „Cała Polska czyta dzieciom”, „Światowy Dzień Książki”

kwiecień – wystawa „W 5-tą rocznicę śmierci Jana Pawła II”

maj – warsztaty papiernicze „Papier czerpany”

maj – spotkanie autorskie z Kaliną Jerzykowską w ramach projektu „O książce uczymy się od najlepszych”

maj – warsztaty artystyczne

maj – warsztaty plastyczne

maj – wystawa „Chopin w XXI w?… tak …jeszcze bardziej na czasie”

czerwiec – wystawa pokonkursowa „Mówiąc Jan Paweł II, myślę o …”

czerwiec – spotkanie autorskie z J. Zagner-Kołat w ramach projektu „O książce uczymy się od najlepszych”

lipiec-sierpień – zajęcia wakacyjne w bibliotece

wrzesień – zajęcia dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem Internetu „Akademia Orange dla bibliotek”

wrzesień – spotkanie autorskie z Beatą Ostrowicką w ramach projektu „O książkach uczymy się od najlepszych”

wrzesień – spotkanie z Ireną Matuszkiewicz (DKK)

wrzesień – wykład dr I. Spielvogel „Hydroterapia Kneippa w praktyce”

październik – cykl spotkań z weterynarzem w ramach obchodów Światowego Miesiąca Dobroci dla Zwierząt

październik – wystawa ze zbiorów WBP w Opolu „Mickiewicz w kręgu rodziny i przyjaciół”

listopad – spotkanie z W.M. Cebulką i promocja książki „Dzieje ewangelików na ziemi grodkowsko-nyskiej”

listopad – wykład prof. J. Rostropowicza „Śląski Kopciuszek, czyli dzieje Joanny Gryzik”

listopad – cykl spotkań w ramach „Światowego Dnia Pluszowego Misia”

Gminna Biblioteka Publiczna w Izbicku

luty – wystawa książek „Fryderyk Chopin”

kwiecień – wystawa „Życie i twórczość Andersena”

maj – spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką

listopad – spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską

Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy

styczeń – uroczyste pasowanie na czytelnika

luty – rodzinne spotkania pokoleniowe czytających rodzin

maj – „Dzień Matki”

październik – występy poetycko-artystyczne „Powitanie jesieni”

październik – pogadanka o Janie Pawle II

grudzień – „Mikołajki”

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Kamienniku

styczeń – przegląd pastorałek i kolęd

styczeń – teatrzyk dla dzieci „Szewczyk Dratewka”

styczeń – „Dzień Dziadka i Babci”

luty – Ferie zimowe w bibliotece

maj – zagadki o regionie opolskim – konkurs

maj – „Dzień Matki”, występy dzieci

czerwiec – teatrzyk dla dzieci „Calineczka”

lipiec-sierpień – wakacje w bibliotece

- wycieczka do Krasiejowa

- terenowe gry sprawnościowe
- wrzesień – spotkanie autorskie z Ireną Matuszkiewicz (DKK)
- październik – pogadanka o Fryderyku Chopinie
- listopad – koncert z okazji Święta Niepodległości
- listopad – teatrzyk kukiełkowy dla dzieci „Jaś i Małgosia”
- grudzień – Mikołaj w bibliotece

Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu

- styczeń-luty – wystawa „Sławęcice – wczoraj, dziś i jutro”
- styczeń – z cyklu „Sławne kobiety”: Krystyna Smogór opowiada o Barbarze Radziwiłłównie
- styczeń – cykl spotkań w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
- styczeń – podsumowanie całorocznej akcji przedszkolaków „Przyjaciel przyrody i książek”
- luty – promocja albumu grafiki Grzegorza Fuławki i Marzeny Szczepaniak „Architektura pogranicza polsko-czeskiego uwieczniona piórkiem”
- luty – wystawa zdjęć reportażowych Sławomira Mielnika „Życie codzienne”
- luty – promocja książki Marii Różyńskiej „Sławęcice na dawnej pocztówce”
- luty – Ferie w bibliotece
- z cyklu „Czwartkowe niespodzianki”. Walentynki z komputerem
- z cyklu „Cała Polska czyta dzieciom”, „Gwizdek nie chce spać”
- z cyklu „Żyj zdrowo i bajkowo”, „Przygody pełne wody”
- rodzinne czytanki w bibliotece „Zima” na podstawie H.CH. Andersena „Królowa Śniegu”
- luty – konkurs plastyczny „Z bajką przez cały rok”
- luty – konkurs literacki „Świat malowany słowem”
- marzec – wystawa fotografii Stanisława Wierzgonia i Krystyny Rostockiej „Katedry i sanktuaria kresów”
- marzec – prezentacja nowości w zakresie audiobooków z cyklu „Audioczwartki”
- marzec – warsztaty dla przedszkolaków „Jak powstaje książka”
- marzec – „Noc z Andersenem”
- kwiecień – wystawa plansz komiksowych „W sąsiednich kadrach Polacy i Czesi”
- kwiecień – wystawa ilustracji do książek dla dzieci z Wydawnictwa Literatura z Łodzi
- kwiecień – wystawa „Jiczyn – miasto bajki”
- kwiecień – warsztaty bajkowe prowadzone przez Dorotę Nowak „Spotkanie z bajkami”
- kwiecień – finał ogólnopolskiego konkursu literackiego „Krajobraz słowa”
- kwiecień – impreza literacka „Noc poetów”
- maj – wystawa z okazji Roku Chopina „Śladami Chopina”
- maj – II edycja mini Turnieju Komputerowych Graczy
- maj – muzyczne spotkania z Izabellą Klebańską „Nuty Chopina”
- maj – warsztaty teatralne i plastyczne „Plener bajkowy” dla laureatów konkursu „Z bajką przez cały rok”
- lipiec – wystawa „Górnoślązacy w polskiej i niemieckiej reprezentacji narodowej”
- lipiec-sierpień – zajęcia dla dzieci w ramach „Wakacji w bibliotece”
- „Z autorem w roli głównej” czytamy, rysujemy i tworzymy polsko-czeski słowniczek na podstawie książki „Przygody Kota Filomena”
- wrzesień – wernisaż wystawy fotografii Anety Nowickiej „Przyczajony tygrys”
- wrzesień – wystawa eksponatów ze zbiorów Katarzyny Sosenko „Zapach luksusu”
- wrzesień – warsztaty dla bibliotekarzy i nauczycieli „Bajki terapeutyczne” Maria Molicka
- październik – wystawa prac uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej „Barwy Naszych Myśli”

listopad – spotkanie z Mariuszem Czubajem (DKK)
listopad – spotkanie z Jarosławem Kretem „Moje Indie”
listopad – warsztaty fotograficzne Sławomira Mielnika
listopad – tydzień ekologiczny: zajęcia i warsztaty ekologiczne
grudzień – spotkanie z Małgorzatą Niezabitowską
grudzień – spotkanie z Szymonem Hołownią
grudzień – wystawa poplenerowa „Odra 2010”

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku

styczeń – wystawa „Ostrzeżenia zdrowotne”
luty – spotkanie autorskie z poetą Andrzejem Juszcakiem
luty – wystawa fotografii brata Lesława Urbanka „Przyroda w obiektywie”
marzec – wystawa ze zbiorów WBP w Opolu „Anatomia zbrodni literackiej”
marzec – spotkanie autorskie z Jolantą Reich- Klose
kwiecień – wystawa ekslibrisów z kolekcji Józefa Tadeusza Czosnyki „Jan Paweł II”
maj – wystawa „Hobby naszych czytelników”
maj – spotkanie autorskie z Elżbieta Dzikowską
maj – „Majowe spotkania z piosenką i poezją” Uniwersytet Trzeciego Wieku
maj – wystawa „Sercem malowane – Kluczbork w kwiatach”
czerwiec – impreza dla najmłodszych „Dzień Małego Czytelnika”
lipiec-sierpień – wystawa rysunku Piotra Czechowskiego „Oczywista oczywistość”
sierpień – wystawa grafiki Dominiki Frycowskiej „W poszukiwaniu tożsamości”
wrzesień – spotkanie autorskie z Wojciechem Kuczokiem (DKK)
wrzesień – wystawa w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2010 „Rzemiosło i przemysł na Ziemi Kluczborskiej wczoraj i dziś”
październik – spotkanie autorskie z poetką Agnieszką Chrobot, promocja tomiku wierszy „Cudowna chwilo”
listopad – spotkanie z poezją i muzyką „Zaduszki Poetyckie”
grudzień – spotkanie wigilijne „Jest taki dzień”

Gminna Biblioteka Publiczna w Komprachcicach

luty – Ferie w bibliotece
kwiecień – pasowanie na czytelnika
maj – wystaw planszowa „Historia książki”
maj – spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską
maj – wystawa „Sławni Opolanie”
czerwiec – Gminny konkurs pięknego czytania
listopad – koncert muzyczny „Muzyka Chopina”
grudzień – spotkanie opłatkowe

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Korfantowie

maj – spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką
maj – XVI Majowe spotkania z Poezją
czerwiec – „Cała Polska czyta dzieciom”
wrzesień – spotkanie autorskie z pisarzami opolskimi
grudzień – Konkurs recytatorski „Boże Narodzenie w Poezji”

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach

styczeń – wystawa „Zima w literaturze”
luty – zajęcia biblioteczne „Zaczarowany świat zabaw ruchowych”
luty – konkurs plastyczny „Legendy polskie”
marzec – pogadanki, zajęcia biblioteczne „Świat baśni i bajek”
kwiecień – impreza czytelnicza „Kwietniowe spotkania z książką”
maj – blok zabaw, gier i konkursów „Świat wierszy Jana Brzechwy”
maj – lekcja biblioteczna „Konstytucja na miarę światową”
czerwiec – impreza czytelnicza „Mój przyjaciel miś”
lipiec-sierpień – „Lato w mieście”
wrzesień – cykl imprez w ramach „Światowego dnia umiejętności czytania”
październik – montaż słowno-muzyczny „Jan Paweł II odwaga świętego – Dzień Papieski”
listopad – turniej pięknego czytania „Święto Niepodległości”
listopad – montaż słowno-muzyczny „Andrzejkę w bibliotece”
grudzień – montaż słowno-muzyczny „Wieczór poezji”
grudzień – spotkanie dla małych i dużych „Mikołaj w bibliotece”

Leśnicki Ośrodek Kultury i Rekreacji. Biblioteka Publiczna w Leśnicy

styczeń – „Dzień Babci i Dziadka”
luty – Ferie w bibliotece 2010
marzec – konkurs recytatorski dla dzieci i młodzieży z okazji wiosny
kwiecień – „Dzień seniora” przegląd twórczości
lipiec – wakacje w bibliotece
listopad – akademia z okazji „Dnia Niepodległości”
grudzień – Mikołaj w bibliotece

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim

styczeń – Bożonarodzinowe kolędowanie
marzec-kwiecień – warsztaty wielkanocne
maj – III Gminny Konkurs Recytatorski „Słowo Muzyka”
maj – spotkanie z Wioletką Piasecką
czerwiec – spotkanie repatriantów z okazji 65-lecia osadnictwa w Łosiowie
czerwiec – wystawa „Łosiów i jego mieszkańcy w dawnej fotografii”
wrzesień – spotkanie autorskie z Ireną Matuszkiewicz (DKK)
październik – spotkanie autorskie z Izabellą Klebańską „Nuty Chopina”
październik – turniej szachowy
listopad – warsztaty komputerowe dla dorosłych
grudzień – spotkanie autorskie z Stanisławem Nicieją
grudzień – wystawa „Za co kochamy misie”

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji. Biblioteka Publiczna w Lubrzy

styczeń – Jasełka
luty – czytanie wierszy w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
marzec – wieczór z poezją z okazji „Dnia Kobiet”
wrzesień – „Jesień Poetycka”
październik – spotkanie z Kazimierzem Kaszperem „Ludzie z Zaolzia”

grudzień – czytanie wierszy bożonarodzeniowych

Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Lubszy

styczeń- grudzień – spotkania czytelników w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki

styczeń – Gminny Konkurs Jasełkowy

luty – Ferie w bibliotece

marzec – Gminny Konkurs „Wielkanoc w tradycji”

maj – Gminny Konkurs na najlepszego czytelnika

sierpień – warsztaty plastyczne „Promocja Gminy Lubsza w plastyce”

wrzesień – podsumowanie konkursu fotograficznego „Moja wieś – mieszkańcy wsi”

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. Biblioteka Publiczna w Łambinowicach

styczeń – „Dzień Babci i Dziadka”

luty – Ferie w bibliotece

kwiecień – konkurs kroszonkarski

lipiec- sierpień – wakacje z książką

- noc w bibliotece

- lekturowe podchody

- konkurs pięknego czytania

- pokaz ratownictwa medycznego

październik – Gminny konkurs recytatorski humoru i satyry

grudzień – wigilijne spotkanie w bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna w Murowie

luty – czytanie poezji miłosnej z okazji „Walentynek”

marzec-kwiecień – wystawa „Sławni Opolanie”

lipiec-sierpień – Wakacje w bibliotece pod hasłem „Podaruj mi lato”

- wycieczka do kina

- wycieczka do Krasiejowa

wrzesień – udział w konkursie ogłoszonym przez WBP w Opolu „Zakładka do mojej ulubionej książki”

listopad – udział w ogólnopolskim konkursie czytelniczym ogłoszonym przez Naszą Księgarnię „Kiedy zegar wybije dziesiątą”

grudzień – wystawa ręcznie wykonanych kartek świątecznych

Namysłowski Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Namysłowie

styczeń-grudzień – spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki

kwiecień – „Noc z Andersenem w bibliotece”

maj – cykl imprez bibliotecznych z okazji „Tygodnia bibliotek”

czerwiec – ogólnopolska konferencja „Jak kochać dziecko”

czerwiec – „Tydzień czytania”

listopad – ogólnopolski konkurs literacki „O różę Karoliny”

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Niemodlinie

styczeń – Ferie w bibliotece

luty – literackie Walentynki

marzec – „Noc z Andersenem w bibliotece”

maj – projekcje filmów dla dzieci „Sobotnie majówki”
czerwiec – imprezy biblioteczne w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
lipiec-sierpień – wakacje w bibliotece
grudzień – konkurs „Biblioteka za 100 lat”

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Nysie

styczeń-luty – wystawa fotograficzna „Kątem oka” Tomasza Jarzębka
luty-marzec – wystawa „Rok 2010 – Rokiem Fryderyka Chopina”
marzec – konkurs literacko-plastyczny „Moja Książka” realizowany w ramach współpracy z biblioteką w Szumperku
marzec – wystawa „Moja Podróż, czyli 60 lat włóczęgi” Kazimierza Staszki
marzec-kwiecień – wystawa „Poczta Podziemna” zorganizowana w ramach Roku Kultury Niezależnej, ogólnopolskiego projektu Edukacyjnego IPN.
kwiecień-maj – teatryk kukiełkowy „Tańcowały dwa Michały”
kwiecień-maj – wystawa „Konstytucja 3 Maja – 219 lat”
maj – spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską
maj – spotkanie autorskie z Wioletta Piasecką
maj-czerwiec – wystawa „Nysa na dawnej pocztówce”
maj – spotkanie z wizażystką Elżbietą Michałek
maj – wieczór z twórczością B. Okudźawy w interpretacji Adama Tomaszewskiego
maj – kawiarenka poetycka „Podzielmy się słowem”
czerwiec – spotkanie autorskie z Jackiem Pałkiewiczem
lipiec – wystawa „Jarmark Jakubowy 1999 -2009”
lipiec – promocja II tomu Encyklopedii Sportu Regionu Nyskiego
lipiec – „Wieczór św. Jakuba” gawęda o świętym i pokaz multimedialny
sierpień – wystawa malarstwa Beaty Cicheckiej-Wronowskiej i Krystyny Świerczyńskiej-Słowik „Wyspy szczęśliwe”
wrzesień-październik – wystawa „5-lecie współpracy bibliotek partnerskich” MiGBP w Nysie i Biblioteki w Jeseniku
wrzesień – wystawa historii straży pożarnej w Nysie „Zatrzymane w kadrze i nie tylko” w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa
wrzesień – spotkanie autorskie z Wojciechem Kuczokiem (DKK)
październik – wystawa „Ognisko Artystyczne w obiektywie – Nysa, Głuchołazy, Paczków”
październik – warsztaty – spotkanie z dietetykiem dr med. Beatą Całyniuk
październik – warsztaty dziennikarskie z Krzysztofem Petkiem
październik – spotkanie z psychologiem Markiem Łabudzińskim w ramach projektu „Stop uzależnieniom”
październik – warsztaty florystyczne Marzena Fortuna
październik – odczyt Marka Sikorskiego „Złoty trzewik św. Kummernis. Mistyfikacja czy paradoks”
październik – spotkanie z pedagogiem Bożeną Pachurą w ramach projektu „Stop uzależnieniom”
listopad – wystawa „11 Listopada Narodowe Święto Niepodległościowe”
listopad – spotkanie autorskie z Janem Pawłem Krasnodębskim
listopad – grudzień – wystawa czeskiego artysty Alesa Kauera
listopad – spotkanie autorskie z Dorotą Simonides
grudzień – wystawa malarstwa Moniki Kamińskiej „Znaki”

Oleska Biblioteka Publiczna

styczeń – wystawa „Anatomia zbrodni literackiej” z WBP w Opolu
luty – popołudnie z literaturą „Pan na zawsze z nami zostanie” Rok Chopina”

marzec – spotkanie autorskie w ramach Światowego Dnia Poezji (Danuta Gmur, Janusz Orlikowski, Joanna Olech)
kwiecień – Ogólnopolski Konkurs Poetycki „Szuflada”
maj – spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską
czerwiec – spotkanie z Joanną Reisch-Klose
lipiec – wystawa „Ulice Olesna”
wrzesień – czytamy książki H. Bechlerowej „Dzień głośnego czytania”
październik – konkurs czytelniczy „Maria Konopnicka – pisarka oddana”
listopad – lekcja biblioteczna „Biblioteka dla maturzystów”
listopad – „Światowy Dzień Pluszowego Misia” – impreza biblioteczna
grudzień – spotkanie z podróżnikiem Mirkiem Dedykiem „Nepal – ludzie z Dachy Świata”

Gminny Ośrodek Kultury w Olszance. Biblioteka Publiczna

styczeń-luty – spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki
luty – imprezy czytelnicze w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
marzec – spotkanie z mieszkańcami z okazji 70 rocznicy deportacji Polaków z byłych terenów Polski w głąb Rosji”
marzec – montaż słowno-muzyczny z okazji Dnia Kobiet
kwiecień – spotkanie autorskie z Marta Fox (DKK)
maj – montaż słowno-muzyczny z okazji Dnia Matki
czerwiec – spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu

styczeń – wystawa fotograficzna „Nadbrzeżne Opole”, z udziałem autorki zdjęć Katarzyny Krause
styczeń – spotkanie autorskie z profesorem Stanisławem Sławomirem Nicieją pt. „Magia Kresów”. Poprowadził je opolski mistrz słowa dr Adam Wierciński.
styczeń – spotkanie z Rafałem Bubnickim autorem książki „Z Wilna do Wrocławia. Z kardynałem Henrykiem Gulbinowiczem rozmawia Rafał Bubnicki”. Wieczór autorski poprowadziła dr Agnieszka Wójtowicz z Instytutu Filologii Polskiej.
styczeń – spotkanie z Sławomirem Kuligowskim, twórcą tomiku aforyzmów „Podaj dalej...”
luty – spotkanie z artystką i poetką Zofią Książek-Bregułową
luty – wernisaż wystawy „Zaprzyjaźnij się z książką. Książka Roku dla młodych” marzec – w ramach spotkań z cyklu „Galeria Ludzi Ciekawych” spotkanie z Piotrem Muca – autorem debiutanckiego tomiku poezji „Amplituda serc”
marzec – „Światowy Dzień Poezji” wieczór poetycki pt. „Wiosenna Zabawa” spotkanie z Justyną Radczyńską i Andrzejem Sosnowskim
kwiecień – spotkanie z opolskim poetą i prozaikiem Harrym Dudą. Wieczór autorski poświęcony promocji jego najnowszego tomu wierszy „Bez poprawności”
kwiecień – w ramach Dni Opola pod Ratuszem przygotowaliśmy przestrzeń do zabawy dla najmłodszych mieszkańców naszego miasta. Gościem imprezy był Koziołek Matolek, który przyjechał do nas wprost z Pacanowa.
kwiecień – w ramach wydarzeń kulturalnych związanych z Rokiem Chopinowskim, spotkanie z dr Haliną Smolińską
maj – w ramach Dni Literatury Dziecięcej, spotkania autorskie z Joanną Olech, Zofią Stanecką i Elżbietą Wasiuczyńską
maj – w ramach imprezy „Z książką na walizkach.” cykl spotkań autorskich, z Wandą Chotomską, Joanną Papuzińską, Barbarą Gawryluk oraz Beatą Ostrowicką
maj – galeria „Na Cyplu” w ramach Tygodnia Bibliotek 2010, wystawa pt. „Niebanalne źródło wiedzy. Kalendarze” ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej
maj – spotkania z irlandzkim poetą i krytykiem literackim Austinem Quinnem

maj – spotkanie z opolskim reporterem, felietonistą i twórcą książek o Opolu – Zbigniewem Górniakiem
czerwiec – po raz pierwszy dla mieszkańców naszego miasta została zorganizowana Noc Kultury. Miejska Biblioteka również włączyła się do akcji i przygotowała dla najmłodszych „Nocne wędrówki skrzatów”.
czerwiec – galeria „Na Cyplu” wernisaż wystawy pt. „Rosja Czechowa”
lipiec – galeria „Na Cyplu” wernisaż wystawy pt. „Powiat Oleski. Twoja, Moja, Nasza mała Ojczyzna”, połączony z prezentacją albumu o takim samym tytule.

październik – galeria „Na Cyplu” wernisaż wystawy nt. „Mroźkowe mówienie kreską”, połączony z prezentacją animacji mroźkowych rysunków Oficyny Literackiej Noir sur Blanc

listopad – spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską

listopad – prezentacja książki dr. Aleksandra Woźnego „Łużyce”

listopad – VIII Opolska Jesień Literacka

grudzień – pierwsze spotkanie z cyklu „Świat wokół nas”, spotkanie z Katarzyną Wybraniec z Filharmonii Opolskiej

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

styczeń – wystawa "W purpurze, w złocie, w lazurze - Boże Narodzenie na kartkach pocztowych"

luty – „Spotkanie z Zaolziem”

W programie imprezy:

- otwarcie wystawy „Tożsamość. Zaolzie”, przygotowanej przez Ośrodek Karta

- wystąpienie Zbigniewa Gluzy, prezesa Ośrodka Karta

- spotkanie z Janem Ryłko, prezesem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej, i Leszkiem Richterem, prezesem Sekcji Ludoznawczej PZKO.

luty – spotkanie członków opolskiego oddziału Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego

luty – spotkanie autorskie z Anną Fastnacht-Stupnicką, autorką książki „Zostali we Lwowie”

luty – promocja książki dr. Macieja Borkowskiego „Gmina żydowska w Opolu w latach 1812-1944”. Spotkanie poprowadził dr Adam Wierciński.

marzec – galeria WuBePe , wernisaż wystawy malarstwa Kurta Zislera „Spotkanie. Obrazy w tradycji ikon w ramach „10 Wiosny Austriackiej” pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Opolskiego Józefa Sebesty i Konsula Generalnego Republiki Austrii Christophe Ceski.

marzec – promocja książki Kazimierza Kutza „Piąta strona świata”. Spotkanie poprowadził Bogusław Nierenberg.

styczeń-marzec – Mała Galeria WBP , wystawa poświęcona życiu i twórczości fotograficznej Fryderyka Kremsera, z okazji 15. rocznicy śmierci.

marzec – promocja książki dr Renaty Kobylarz „Walka o pamięć. Polityczne aspekty obchodów rocznicy powstania w getcie warszawskim 1944 – 1989”.

marzec – wykład dla moderatorów Dyskusyjnych Klubów Książki poświęcony współczesnym nagrodom literackim. Wykład zaprezentował Dariusz Nowacki.

marzec – wernisaż wystawy 10 Lat Wiosny Austriackiej w Opolu połączony z koncertem gitarowym Julii Malischnig „Hearts Strings „Dźwięczna zmysłowość i namiętność”

marzec – wykład Christophe Ceski, Konsula Generalnego Republiki Austrii w Krakowie pt. „Is the EU with the Lisbon Treaty better equipped to meet global challenges? - Czy Unia Europejska, posiadając Traktat Lizboński, będzie lepiej przygotowana na globalne wyzwania?”

marzec – promocja książki Tadeusza Bednarczuka „Tarnopolskie rachunki krzywd”. Spotkanie poprowadził prof. dr hab. Stanisław Nicieja.

kwiecień – wernisaż wystawy „Życie i epoka Karla Čapka” – ze zbiorów Miejsca Pamięci Karla Čapka w Staré Hutí (Czechy). Otwarcu wystawy towarzyszył występ zespołu „Duo Altoviolino”.

kwiecień – warsztaty dla nauczycieli języka niemieckiego "Język niemiecki w Austrii. Aspekty różnorodności języka niemieckiego". Warsztaty poprowadziła dr Alexander Burka

kwiecień - promocja tomu wierszy Harry'ego Dudy "Odrębani od pnia", spotkanie prowadził Janusz Wójcik.
kwiecień – koncert poetycki „Dobry wieczór Monsieur Chopin”
maj – otwarto Opolską Bibliotekę Cyfrową
maj – promocja książki Wojciecha Bonowicza „Kapelusz na wodzie”. Gawędy o księdzu Tischnerze
maj – promocja książki Henryki Wolnej Van-Das "Spotkania z Janką: biografia beletryzowana", opowieści o jedynej kobiecie zamordowanej w Katyniu - porucznik Janinie Lewandowskiej.
maj-czerwiec – wystawa „Alexander Lornet”
maj – otwarcie wystawy, „Wokół opolskiej literatury” spotkanie oraz dyskusja o opolskim środowisku literackim
czerwiec – spotkanie autorskie z Jackiem Pałkiewiczem
maj-czerwiec – wystawa urok dawnych rezydencji. „Śląskie zamki i pałace w XIX-wiecznej grafice”
czerwiec – międzynarodowe sympozjum „Dni książki rosyjskiej na Opolszczyźnie”
czerwiec – wystawa „25 lat współpracy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu z Państwową Publiczną Biblioteką Naukową w Białgorodzie”
sierpień – wystawa fotografii Jerzego Stemplewskiego „Fotografia 44”
wrzesień – promocja reprintu książki ks. Józefa Cytronowskiego "Historia Cudownego Obrazu Najświętszej Maryi Panny Piekarskiej w kościele Opolskim"
wrzesień – spotkanie autorskie z Mariuszem Czubajem
wrzesień – „Noc Języków” w Bibliotece Austriackiej
wrzesień – wykład Piotra Mareckiego „Kino i literatura” w ramach DKK
wrzesień – wystawa prac pacjentów Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Neuropsychiatrycznego w Opolu i Samodzielnego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Branicach
październik – wystawa prac dwóch opolskich artystów: Bolesława Polnara i Zygmunta Moryty
październik – wernisaż w Galerii WuBePe „Misterium papieru”, efekt pracy grupy młodych plastyków i poetów. Wystawie tej towarzyszyła ciekawa impreza nazwana wizualizacją poezji.
październik – promocja książki Jerzego Beskiego „Moje Podole”
październik – spotkanie z poetą Harrym Dudą „Moja światy poprzednie”
październik – promocja książki prof. Michała Głowińskiego „Kręgi obcości”
październik – spotkanie w Galerii WuBePe z poetką Ludmiłą Małgorzatą Sobolewską „Salsa solo”
październik – spotkanie autorskie z Januszem Wójcikiem
listopad – otwarcie wystawy "Czarna sztuka na białym papierze - Maria Louise Kaempffe (1892-1963), śląska mistrzyni wycinanek"
listopad – spotkanie autorskie z Leszkiem Mazanem
listopad – promocja książki Ryszarda Drucha „Salony na 44 krzesła”
listopad – spotkanie z wybitnym tłumaczem literatury niemieckojęzycznej Ryszardem Wojnakowskim w ramach Niemieckojęzycznego Dyskusyjnego Klubu Książki

Miejsko-Gminny Dom Kultury. Biblioteka Publiczna w Otmuchowie

maj – pogadanka dla kobiet „Profilaktyka w zapobieganiu raka szyjki macicy”
wrzesień – spotkanie autorskie z Ireną Matuszkiewicz (DKK)
październik – wystawa „W krainie dinozaurów”
listopad – wystawa „Zbrodnia katyńska”

Dom Kultury w Ozimku. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

luty – miejsko-gminne eliminacje 55. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego
marzec – spotkanie autorskie z Heleną Buchner
kwiecień – wystawa „Anatomia zbrodni literackiej” z WBP w Opolu

kwiecień – miejsko-gminny konkurs recytatorski w języku niemieckim
maj – spotkanie autorskie a Wiesławem Drabikiem
maj – spotkanie autorskie z Elżbieta Dzikowską
czerwiec – głośne czytanie dla dzieci „Cały Ozimek czyta dzieciom”
czerwiec – konkurs „Mistrz pięknego czytania”
czerwiec – konkurs na najpiękniejszą zakładkę „Niezapominajki książkowe”
wrzesień – wystawa o prawie wyborczym „Przyszli radni są tuż obok Ciebie”
wrzesień – wystawa poświęcona Agnieszce Osieckiej
październik – spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke
listopad – imprezy biblioteczne z okazji Urodzin Pluszowego Misia
grudzień – wieczór poetycki Katarzyny Zając

Biblioteka Publiczna w Paczkowie

luty – Ferie w bibliotece – cykl codziennych imprez dla dzieci
kwiecień – eliminacje międzyszkolne „Turniej wiedzy o Paczkowie”
kwiecień – wycieczka do Muzeum Wsi Opolskiej dla dzieci i młodzieży
maj – wystawa poświęcona Fryderykowi Chopinowi „Muzyka bez granic”
czerwiec – spotkanie z dr. Henrykiem Brandysem na temat Kultury Dalekiego Wschodu
czerwiec-lipiec – wystawa „Ludowa twórczość Chin”
sierpień – cykl zajęć dla dzieci „Indiańskie lato w bibliotece”
sierpień – wystawa „Anatomia zbrodni literackiej” z WBP w Opolu
wrzesień – wystawa „Wyprodukowano w Paczkowie”
październik – spotkanie z dziećmi ze Stowarzyszenia Kultury Osób Niepełnosprawnych „Więź” w Paczkowie
sierpień-grudzień – kursy komputerowe „Internet dla seniorów”

Gminna Biblioteka Publiczna w Pakoławicach

styczeń – wieczór kolęd, spotkanie z mieszkańcami
luty – zajęcia edukacyjno-rozrywkowe „Ferie w bibliotece”
luty – wieczór muzyki „Szlakiem Chopina”
marzec – VIII Konkurs poezji dziecięcej
kwiecień – wieczornica z okazji V rocznicy śmierci Jana Pawła III
maj – „Tydzień Bibliotek”
październik – spotkanie autorskie z Dorotą Simonides
październik – spotkanie autorskie z Wojciechem Kuczokiem (DKK)
listopad – spotkanie dla maluchów od 1-4 lat, pierwszy kontakt z biblioteką
grudzień – spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską

Gminna Biblioteka Publiczna w Pokoju

maj – warsztaty drukarskie dla uczniów szkoły podstawowej w Pokoju
czerwiec – konkurs „Baśnie wielu pokoleń”
październik – uroczyste pasowanie na czytelnika
listopad – spotkanie autorskie z Mariuszem Czubajem

Gminna Biblioteka Publiczna w Popielowie

styczeń-luty – wystawa portretów i karykatur Artura Wilperta „Podobieństwa nieprzypadkowe”
styczeń – spotkanie autorskie z Robertem Karwatem

marzec – wystawa „Sławni Opolanie”
kwiecień-maj – wystawa geograficzna z podróży po Indiach i Himalajach „W krainie tysiąca bogów”
maj – spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską
czerwiec – impreza czytelnicza podsumowującą V edycję konkursu „Ocalić gwarę naszą”
listopad – spotkanie autorskie z Heleną Buchner
listopad – spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską
grudzień – wystawa „Skarby znalezione w książkach”

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Praszka

marzec – spotkanie autorskie z Joanną Olech
maj – spotkanie autorskie z Elżbieta Dzikowską
lipiec – wystawa lalek porcelanowych „Damy z minionych epok”
wrzesień – podsumowanie konkursu krzyżówki z okazji Roku Chopina
wrzesień – spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem
listopad – „Dzień dobry – bonjour – Buenos taroles” nazewnictwo francuskie i hiszpańskie na gruncie języka polskiego. Spotkanie z dr. Stanisławem Młynarczykiem
listopad-grudzień – wystawa obrazów olejnych Jerzego Sadeckiego „Wystawa jednego obrazu”

Gminna Biblioteka Publiczna w Prószkowie

luty – Noc z Andersenem
kwiecień – wystawa prac czytelników
kwiecień – wystawa „Sławni Opolanie”
czerwiec – Dni Prószkowa
grudzień – kiermasz stroików bożonarodzeniowych

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Prudniku

styczeń – spotkanie z Adamem Jaseniukiem
styczeń-luty- Ferie w bibliotece
marzec – obchody Światowego Dnia Poezji
kwiecień – wielkanocne zwyczaje
maj – „Tydzień bibliotek”
lipiec-sierpień – wakacje w bibliotece
wrzesień – wystawa „Rok Chopina”
październik – „Dzień Seniora”
listopad – zaduszki z Jackiem Lubartem-Krzysicą
grudzień – występ Andrzeja Kołakowskiego z okazji rocznicy wprowadzenia stanu wojennego
grudzień – Mikołajki w bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowie

styczeń – spotkanie z dziećmi niepełnosprawnymi
marzec – konkurs recytatorki z języka niemieckiego
marzec – spotkanie w ramach historii lokalnej „Krzyżoki – obrzędy i zwyczaje wielkanocne w gminie Radłów”
maj – konkurs czytelniczy „Odwiedziny w Bullerbyn”
czerwiec – spotkanie autorskie z Grażyną Bąkiewicz
październik – spotkanie w ramach historii lokalnej z ks. B. Jozsko autorem książki „Kościeliska. Dzieje miejscowości i parafii”

październik – spotkanie autorskie z Izabellą Klebańską
listopad – konkurs czytelniczy dla gimnazjum „W świecie mitów”
grudzień – konkurs czytelniczy „Mądrej głowie dość dwie słowie”
grudzień – przedstawienie dla przedszkolaków "Złośliwości jej królewskiej mości"
grudzień – spotkanie z grupa gimnazjalistów w ramach Klubu Przyjaciół Biblioteki

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi

styczeń – „Kubuś Puchatek bawi się z nami” spotkanie w bibliotece z przedszkolakami
luty – pasowania na czytelnika kl. I
luty – Ferie w bibliotece
maj – „Cała Polska czyta dzieciom”
listopad – kiermasz taniej książki

Referat Biblioteki w Strzelcach Opolskich

luty – Ferie w bibliotece
luty – Dzień bezpiecznego Internetu
maj – „Tydzień Bibliotek”
czerwiec – Dzień Ziemi Strzeleckiej
wrzesień – piknik edukacyjny „Bezpieczna biblioteka: Tak – poznaj bezpieczny Internet”
październik – promocja książki i czytelnictwa „Siłacze 2010”
październik-listopad – szkolenia w ramach projektu edukacyjnego „Bezpieczny Internet. Tak poznaj bezpieczny Internet”
listopad – spektakl „Zalogowany” podsumowanie projektu
grudzień – Mikołaj w bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna w Strzeleczkach

styczeń – spotkanie z poezją twórców Prudnika i Głuchołaz „Wiersze kolęda malowane”
luty – poetyckie spotkania z Ireną Rup „A każdy dzień ucieka w zmierzch”
luty – walentynkowe rozmyślenia o poezji. Spotkanie z Danielem Długoszem i Ireną Rup
marzec – przedstawienie dla dzieci „Wiosenne przygody krecia”
maj – spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką
maj – wykład dr Sabiny Brzozowskiej „XIX –wieczne mity miłości”
czerwiec – spotkanie z psychologiem Bogusławem Koniecznym „Życiowe wartości”
listopad – wieczór z piosenką Bułata Okudźawy w wykonaniu Marii i Adama Urbaniak
grudzień – wieczór poezji przy kominku. "Poezja Krystyny Kuchcińskiej"

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczowie

styczeń – „Dzień Babci i Dziadka”
marzec – spotkanie autorskie z Joanną Olech
czerwiec – teatrzyk edukacyjny „Królowna Śnieżka”
czerwiec – spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką
grudzień – teatrzyk edukacyjny „Trzy Dorotki”

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowie Opolskim

styczeń – konkurs dla czytelników o Unii Europejskiej
spotkanie z dr. Dymitrem Słężonem „Parki Narodowe Stanów Zjednoczonych”

styczeń – spotkanie z Piotrem Mucem, poetą w ramach cyklu „Żywa biblioteka”
luty – konkurs plastyczny dla gimnazjalistów „Mój ulubiony bohater literacki”
luty – konkurs dla gimnazjalistów „Odkryj świat wiedzy”
luty – pokonkursowa wystawa prac plastycznych „Zimowe krajobrazy”
luty – spotkanie z pisarzem Markiem Szoltyskiem
marzec – spotkanie z pisarzem Wiesławem Drabikiem
kwiecień – konkurs „Moja wieś, moja mała ojczyzna” w ramach realizacji programu „Infrastruktura bibliotek”
kwiecień – spotkanie autorskie z Heleną Buchner
maj-czerwiec – wystawa „Sławni Opolanie”
czerwiec – „Cała Polska czyta dzieciom”
czerwiec – finał gminnego konkursu „Moja Gmina”
wrzesień – wystawa „Nasze podróże, natura, miejsca, ludzie...”
październik - „Lamy na bis” – kolejna edycja spotkań z filmem krótkometrażowym

Gminna Biblioteka Publiczna w Tułowicach

styczeń – Biesiada kolędowa
styczeń-luty – wystawa „Sławni Opolanie”
luty – Ferie w bibliotece
marzec – „Dzień Kobiet”
maj – spektakl teatralny „Awantura w bibliotece”
maj – pasowanie na czytelnika
lipiec – sierpień – cykl imprez czytelniczych „Wakacje w bibliotece”
wrzesień – spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem
wrzesień – spotkanie autorskie z Ireną Matuszkiewicz (DKK)
październik – wystawa „Fryderyk Chopin”

Miejsko - Gminny Ośrodek Działalności Kulturalnej. Biblioteka Publiczna w Ujeździe

styczeń – konkurs literacki „Mój ulubiony bohater”
kwiecień-maj – konkurs o życiu i twórczości Fryderyka Chopina
czerwiec – spotkanie autorskie z Adamem Seredyńskim
wrzesień – cykl lekcji bibliotecznych dla gimnazjalistów „Historia Ujazdu”
grudzień – pasowanie na czytelnika kl. II

Gminna Biblioteka Publiczna w Walcach

luty – spotkanie z o. Henrykiem Kałużą „Dzieje parafii Brozec”
luty – spotkanie autorskie z Anną Myszyńską
marzec – spotkanie z Markiem Szoltyskiem
kwiecień – wystawa „Gmina Walce w fotografii”
kwiecień-maj – cykl spotkań z ciekawymi ludźmi
maj – spotkanie autorskie z Katarzyną Majgier (DKK)
maj – spotkanie młodzieży z wójtem „Sto pytań do wójta”

Gminna Biblioteka Publiczna w Wilkowie

marzec – konkurs recytatorski – „Dzień Poezji”
kwiecień – „Noc z Andersenem”
maj – przedstawienie „Czerwony Kapturek”

listopad – „Dzień pluszowego misia”

listopad – „Andrzejkowe wróżby” w bibliotece

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Wołczynie

marzec – spotkanie autorskie z Jolantą Reisch

marzec – wieczór poetycko-muzyczny z okazji „Dnia Kobiet”

lipiec – letnie spotkania z poezją

październik – uroczystości związane z otwarciem nowego lokalu biblioteki

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zdzeszowicach

styczeń – „Karnawału czas” impreza integracyjna dla dzieci

luty – „Ferie w bibliotece” cykl imprez czytelniczych

marzec – „Wierszyki i kwiaty dla Pań” impreza z okazji „Dnia Kobiet”

kwiecień – „W bibliotece jest super”

maj – „Tydzień Bibliotek – wystawy, konkursy, wycieczki

czerwiec – „Ogólnopolski tydzień czytania dzieciom”

lipiec-sierpień – „Wakacje w bibliotece”

wrzesień – „Agatha Christie – królowa kryminałów”, wieczorne spotkanie z miłośnikami kryminałów.

październik – wystawa „Literacka nagroda Nobla”

listopad – „W krainie Misiolandii”, impreza z okazji Dnia pluszowego misia

grudzień – „Świąteczny czar”, spotkanie z poezją o świętach Bożego Narodzenia

Gminna Biblioteka Publiczna w Zębowicach

styczeń-grudzień – spotkania w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki

luty – ferie zimowe w bibliotece

luty – pasowanie na czytelnika

maj – spotkanie z poetami Gminy Zębowice

maj – cykl lekcji bibliotecznych dla uczniów kl. V „Katalogi biblioteczne”

lipiec-sierpień – „Wakacje w Bibliotece”

wrzesień – spotkanie autorskie z Ireną Matuszkiewicz (DKK)

Monika Wójcik-Bednarz

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

Biblioteka Austriacka – Österreich Bibliothek

11. Wiosna Austriacka w Opolu

„Wiosna Austriacka w Opolu” to odbywający się od 2000 roku festiwal kultury austriackiej, organizowany corocznie przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Opolu – Bibliotekę Austriacką – Österreich Bibliothek. W latach 2000-2006 impreza odbywała się w formie tygodniowego maratonu kulturalnego pod nazwą „Dni Kultury Austriackiej”. Od 2007 roku przyjęto nazwę „Wiosna Austriacka”, a jej imprezy trwają od marca do czerwca.

Partnerzy i sponsorzy

Tegoroczna, podobnie jak wcześniejsze imprezy, odbyła się dzięki wsparciu i we współpracy z Austriackim Konsulatem Generalnym w Krakowie – Austriackim Forum Kultury, który zaprosił do Opola artystów z Austrii, pokrył ich honoraria i koszty podróży, a także dostarczył wystawy i przeznaczył niewielki fundusz na promocję imprezy. Konsulat nie był jednak jedynym partnerem imprezy. Jedną z wystaw udało się pokazać we współpracy z Instytutem Goethego w Krakowie, a koncert zorganizowano w Filharmonii Opolskiej. Od dawna uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej w Opolu uświetniają wernisaże wystaw krótkimi koncertami. Od dwóch lat w imprezy włączają się studenci germanistyki Uniwersytetu Opolskiego, odbywający praktyki studenckie oraz członkowie Koła Naukowego Germanistów Uniwersytetu Opolskiego, którzy przygotowali wykłady o noblistkach Elfriede Jelinek i Hercie Müller. Wykłady były prezentowane podczas spotkań w ramach Niemieckojęzycznego Dyskusyjnego Klubu Książki, działającego od 2 lat w Bibliotece Austriackiej. DKK działają dzięki wsparciu Instytutu Książki.

Wystawy

Otwarcie „11. Wiosny Austriackiej” odbyło się 1 marca – a więc przed powitaniem kalendarzowej wiosny, ale przy pięknej wiosennej pogodzie – wernisażem malarstwa Christiana Edera „Wibrujące cienie – zrównoważone powierzchnie”. Publiczność zafascynowały wyjątkowo dynamiczne wrażenia optyczne wywołane wzajemnym oddziaływaniem koloru i formy. Na otwarcie przybyła wicemarszałek Województwa Opolskiego Barbara Kamińska oraz konsul Republiki Austrii w Krakowie Gerald Eidherr. Licznie przybyłych gości przywitał zespół akordeonowy Państwowej Szkoły Muzycznej w Opolu z brawurowym wykonaniem utworów m.in. Astora Piazzolli.

Wystawę otwiera dyrektor WBP – Tadeusz Chrobak

W marcu w Bibliotece Austriackiej prezentowana była, we współpracy z Instytutem Goethego w Krakowie, wystawa "Zadomowieni w pisaniu - pisarze przy pracy" autorstwa Herlinde Koelbl, niemieckiej artystki fotografik o międzynarodowej renomie, która odwiedziła znanych niemieckojęzycznych pisarzy, aby pokazać ich miejsca pracy twórczej. Wystawie fotografii towarzyszyła broszura z zapisem wywiadów oraz książki prezentowanych autorów.

Przy okazji wystawy odbył się w ramach Niemieckojęzycznego Dyskusyjnego Klubu Książki wykład „Zawsze sama Herta Müller”, przygotowany przez członków Koła Naukowego Germanistów Uniwersytetu Opolskiego. Klubowicze spotkali się w ramach „11. Wiosny Austriackiej” jeszcze dwa razy: 14 kwietnia na spotkaniu pt. „Na falach wyobraźni”, poświęconemu książce Felicitas Hoppe „Pigafetta” oraz 10 maja na wykładzie „Literacki Nobel dla Elfriede Jelinek w zwierciadle prasy światowej”, przygotowany przez Anitę Rojek z Koła Naukowego Germanistów.

Konkurs wiedzy o Austrii

W marcu również odbył się XIV konkurs wiedzy o Austrii. Eliminacje, w których udział wzięło ponad 460 uczestników, odbyły się 8 marca w 34 szkołach województwa opolskiego, śląskiego i dolnośląskiego, a dla uczestników indywidualnych w Bibliotece Austriackiej.

29 marca 2011 roku w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu trzynastu finalistów eliminacji szkolnych XIV konkursu "Austria - kraj i mieszkańcy" stanęło do walki o zdobycie głównej nagrody - wycieczki do Wiednia, ufundowanej przez Biuro Podróży „Almatur” w Opolu.

Uroczystość uświetniły pieśni kompozytorów austriackich - pytania do nich były niełatwą częścią konkursu - wykonane przez profesora Państwowej Szkoły Muzycznej w Opolu - tenora Rafała Żurakowskiego. Towarzyszyli mu uczniowie: Aleksandra Sipel i Damian Szczepaniak oraz akompaniorka Joanna Wąsiak. Uczestnicy odpowiadali na pytania związane z Austrią, rozpoznawali utwory muzyczne i prezentowane fotografie oraz - po raz pierwszy w konkursie - przedstawili krótką wypowiedź na dowolny temat o Austrii”.

W jury zasiedli: Joanna Czarkowska-Pasierbińska, przewodnicząca komisji z ramienia organizatora, aktorka Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu Aleksandra Cwen, redaktor Polskiego Radia Opole Mariusz Majeran, aktor austriacki Erol Nowak, redaktor Leszek Myczka z Telewizji Polskiej Opole oraz Janusz Wróbel, wiceprezes Biura Podróży „Almatur” w Opolu, sponsor głównej nagrody. Pytania konkursowe przygotowane zostały przez Monikę Wójcik-Bednarz i Joannę Waleska z Biblioteki Austriackiej.

Laureatką tegorocznego konkursu została PATRYCJA BANACH, uczennica Publicznego Gimnazjum nr 1 w Opolu, która jako jedyna poprawnie odpowiedziała na wszystkie pytania oraz w ciekawy sposób zaprezentowała Wiedeń.

Zdobywcą 2 miejsca został natomiast ARKADIUSZ GAJOS, gimnazjalista z Zespołu Szkół w Zimnicach Wielkich (w ubiegłym roku zdobył 3 miejsce), który oprócz poprawnych odpowiedzi w bardzo ciekawy sposób przedstawił osiągnięcia austriackich skoczków narciarskich. Z kolei 3 miejsce zdobył pan RYSZARD RYBICKI, który przystąpił do konkursu indywidualnego i przedstawił temat "Wkład Gustawa Mahlera do dorobku kulturalnego Europy". Obydwaj panowie otrzymali bony na kurs języka niemieckiego w Bibliotece Austriackiej. Wszyscy finaliści otrzymali dyplomy oraz nagrody rzeczowe.

Janusz Wróbel, wiceprezes „Almaturu” gratuluje laureatce wygranej.

Muzyka

Największym powodzeniem cieszył się koncert gitarowy zespołu Guitar4mation o przewrotnym tytule „Bienvenido Señor Chopin – koncert fortepianowy na cztery gitary” wykonany przez wirtuozów gitary z trzech krajów: Michał Nagy (Polska), Peter Saidl (Czechy) oraz Martin Schwarz i Martin Wesely (Austria). Publiczność w wypełnionej po brzegi sali koncertowej Filharmonii Opolskiej przekonała się, że gra na instrumentach sprawia członkom zespołu widoczną przyjemność, chociaż wiadomo, że aby osiągnąć ten poziom swobody i dystansu wobec materii muzycznej, należy poświęcić długie lata na żmudne ćwiczenia. Artyści wykonali nie tylko utwory Fryderyka Chopina zaaranżowane na gitarę, ale także utwory Tomasa Gubitscha, Joaquina Rodrigo, Astora Piazzolli oraz Chicka Corei i Pata Metheny.

Guitar4mation podczas bisów

W kwietniu w małej galerii WBP prezentowana była w polsko-niemieckiej wersji wystawa „Gustav Mahler i Wiedeń” poświęcona austriackiemu kompozytorowi, uznanego za geniusza epoki fin de siècle i prekursora Nowej Muzyki. W 2010 r. obchodzono 150. rocznicę urodzin, a w 2011 roku przypada 100. rocznica śmierci znanego kompozytora, który przez dziesięć lat kierował Operą Wiedeńską, a następnie Metropolitan Opera w Nowym Jorku.

Teatr

Ciekawym przeżyciem dla młodzieży były warsztaty teatralne zorganizowane 15 kwietnia przez dwie Austriaczki: Barbarę Wild i Julię Rudolph z „Gruppe Krokodil”. Młodzież pokonała barierę językową i przekonała się, że języka można uczyć się przez zabawę. Wykonane własnoręcznie postacie znanych osób posłużyły im do odegrania scenek ze znanego również w Polsce programu „Herzblatt” („Randka w ciemno”).

Finał warsztatów

Promocja

Prestżu dodał imprezie patronat honorowy

Marszałka Województwa Opolskiego – Józefa Sebesty i Konsula Generalnego Republiki Austrii w Krakowie – Christophe Ceski. Imprezy cieszyły się dużym zainteresowaniem dzięki patronom medialnym: Radiu Opole, agencji Pro Futura, TVP Opole, NTO, Gazecie Wyborczej, Schlesisches Wochenblatt i Radiu Plus, które na bieżąco zapowiadały i relacjonowały wydarzenia „11. Wiosny Austriackiej”.

Przygotowywano akcję promocyjną, na którą złożyły się materiały promocyjne drukowane, jak zaproszenie, plakat z charakterystycznym motywem malarstwa Christiana Edera, spoty reklamowe emitowane w Radiu Opole, strona internetowa ze szczegółowym programem <http://www.wbp.opole.pl/austriacka/wa.html> oraz banery, ulotki i wejściówki na poszczególne imprezy.

Imprezy „11. Wiosny Austriackiej” odwiedziło prawie 1600 gości.

Zaproszenie

Elżbieta Czerwińska, Anna Jańdziak
Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej

Dziecięca Politechnika Opolska w bibliotece

W roku akademickim 2008/2009 Politechnika Opolska włączyła się do projektu uczelni dziecięcych. Pierwszy Uniwersytet Dziecięcy powstał w Tybindze w 2002 roku i od tego czasu wiele uczelni otworzyło się dla małych słuchaczy. W Polsce w Warszawie, Krakowie, Łodzi i Poznaniu, a teraz również w Opolu dzieci mogą pogłębiać swoją pasję poznawczą.

Od początku funkcjonowania projektu mali studenci goszczą w Bibliotece Głównej Politechniki Opolskiej. W trakcie dotychczasowych edycji projektu bibliotekę odwiedziło około 800 dzieci.

W każdej edycji uczestnikom prezentowane są różne formy książki, od miniatury do dużego formatu, od reprintu starodruku do e-booka, od książki drukowanej do książki mówionej.

Mali słuchacze zapoznawani są również z ewolucją pisma, narzędzi pisarskich oraz architektury bibliotecznej.

Z dużym zainteresowaniem spotykają się plombownice, kserokopiarki, stanowisko dla osób z dysfunkcją wzroku, w tym powiększalniki tekstu, staropolskie zaklęcia na złodziei książek oraz nowoczesne sposoby zabezpieczenia zbiorów przed kradzieżą.

W edycji 2010/2011 wszystkie dzieci zwiedzające bibliotekę Politechniki Opolskiej zostały zaproszone do udziału w konkursie plastycznym pt. „Biblioteka i bibliotekarz w oczach dziecka”. Wpłynęły 62 prace wykonane różnymi technikami: akwarelą, kredką, węglem, makiety, rzeźby i płaskorzeźby. Jury w składzie: Sławoj Dubiel, Jolanta Hęciak-Morzyk, Elżbieta Czerwińska i Anna Jańdziak przyznało 5 równorzędnych nagród:

Alicji Pudełko – za komiks – 10 dobrych myśli o bibliotece

Natalii Żurawskiej – za baśniową wizję biblioteki

Roksanie Sitko – za bibliotekę pełną czytelników i kolorowych książek

Jessice Pasternickiej – za rzeźbę bibliotekarki

Kasi Rekiel – za makietę – biblioteka jako trzecie miejsce (miejsce spotkań, wypoczynku, imprez kulturalnych).

Kasia Rekiel otrzymała również nagrodę specjalną bibliotekarzy PO. Jej praca zdobyła największe uznanie w tajnym głosowaniu. Z kolei Grzegorz Zalewski za esej o bibliotece zdobył nagrodę specjalną ufundowaną przez dyrektorkę biblioteki.

Od 16 -21 maja br. wszystkie prace były wystawione w gmachu głównym Politechniki Opolskiej, a od 23 maja do końca czerwca br. w mini galerii Galimatias w Bibliotece Głównej PO.

Hanna Jamry

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

60 lat WBP w Opolu. Z dziejów biblioteki

Rozpoczynamy cykl artykułów związanych z rokiem jubileuszowym Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu – nasza księżnica ma już sześćdziesiąt lat. Teksty przygotowane przez byłych i obecnych bibliotekarzy oraz czytelników i przyjaciół biblioteki pokazują, jak z placówki tworzonej w 1951 roku od podstaw, wyłaniała się biblioteka wielofunkcyjna i koordynująca działalność bibliotekarstwa publicznego w województwie, po dzisiejszą księżnicę – nowoczesną, posiadającą status naukowy, z bogatymi zbiorami, dzięki którym znalazła się na liście placówek tworzących narodowy zasób biblioteczny.

Powstanie w 1951 roku Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu łączy się nierozdzielnie z wyodrębnieniem w nowej strukturze administracyjnej kraju województwa opolskiego. Na początek lat pięćdziesiątych przypadło apogeum stalinizmu, ideologizacja życia zbiorowego nie ominęła również bibliotek. Wytyczne dla wojewódzkich bibliotek publicznych wydane 8 kwietnia 1950 roku przez Ministerstwo Oświaty określały ich zadania i drogi rozwoju¹ (w tym trzech nowych – koszańskiej, opolskiej i zielonogórskiej). Centralnie zapewniono bibliotekom wojewódzkim budżety na wyposażenie w sprzęty i zapoczątkowanie księgozbioru oraz przydzielono po 9 etatów pracowniczych. Odgórnie też narzucono strukturę organizacyjną: dyrektorowi biblioteki podlegały działy: instrukcyjno-metodyczny z pracownią metodyczną oraz instruktorami terenowymi, dział gromadzenia i udostępniania zbiorów oraz dział administracyjny, odpowiedzialny za sprawy personalne, budżetowe, lokal i inwentarz. Wyznaczone bibliotekom zadania miały prowadzić do „pogłębienia politycznej świadomości i aktywności najszerzych mas, współdziałania w zakresie upowszechniania oświaty i kultury oraz wychowania nowego człowieka dla społeczeństwa socjalistycznego”².

Janina Knapik, jedna z pierwszych bibliotekarek Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, wspomina, że przygotowania do otwarcia placówki rozpoczęto w 1950 roku³. Organizatorem była Jadwiga Sieprawska, kierowniczka Referatu Bibliotek przy Wydziale Oświaty Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej. 1 grudnia 1950 roku, z chwilą zatrudnienia pierwszej pracownicy biblioteki – Anieli Kośnej, rozpoczęły się prace przygotowawcze: zakupiono kilkaset egzemplarzy antykwarycznych oraz sprzęt biurowy. 24 lipca 1951 roku w aktach Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu zarejestrowano Wojewódzką Bibliotekę Publiczną.

1 września 1951 roku biblioteka oficjalnie rozpoczęła pracę. Początki były bardzo skromne. Jeden pokój w gmachu Prezydium WRN zajmowali: dyrektor placówki Stanisław Partyka, wicedyrektor Halina Gąszczyńska, dwie instruktorki Janina Knapik i Aniela Kośna oraz woźna. Pracownicy, oprócz zakupu księgozbioru i jego opracowania, objęli instruktażem wszystkie biblioteki w województwie. Dojeżdżali do odległych bibliotek gromadzkich, dokształcali się na kilkutygodniowych kursach bibliotekarskich w Jarocinie. Praca z bibliotekami wiejskimi nie była łatwa, zatrudnieni pracownicy często ledwie czytali, znajomość alfabetu była niekompletna, a konieczność prowadzenia katalogów uważano za fanaberie.

W tym pionierskim okresie działalności bibliotekarzami byli prawie wyłącznie nauczyciele – społecznicy, którzy prowadzili prace oświatowe organizowane na dużą skalę, obliczone na masowy udział społeczeństwa,

¹ Kozioł Czesław: Biblioteki wojewódzkie. „Bibliotekarz” 1950 nr11/12 s. 166.

² Tamże, s. 167

³ Knapik Janina: Organizacja i pierwsze prace biblioteki wojewódzkiej w Opolu. „Pomagamy sobie w pracy” 1961 nr 3 s. 3-4.

m.in. imprezy czytelnicze w Dniach Oświaty Książki i Prasy, spotkania literackie z udziałem kilkuset słuchaczy, czy gigantyczne wieloetapowe konkursy czytelnicze.

Jadwiga Sieprawska i Halina Gąszczyńska

Jesienią 1953 roku biblioteka wojewódzka (pod nowym kierownictwem Jadwigi Sieprawskiej) otworzyła podwoje w budynku przy ul. Piastowskiej 18. Opolanie mieli możliwość skorzystania z czytelni na 26 miejsc oraz księgozbioru liczącego 1800 tomów. Jak donosiła „Trybuna Opolska” po wartościowej i kosztownej książce już nie trzeba było jechać do Stalinogrodu czy Wrocławia⁴. Niestety, przez wiele lat WBP musiała dzielić budynek z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką, Powiatową Biblioteką Publiczną oraz innymi instytucjami.

⁴ (Se): Książka i my. „Trybuna Opolska” 1953 nr 215 s. 4.

Zmiany administracyjne w kraju w połowie lat pięćdziesiątych doprowadziły do powszechnego zjawiska łączenia bibliotek wojewódzkich z miejskimi. Tak też się stało w Opolskiem. Istniejąca od 1947 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu połączyła się w maju 1955 roku z Wojewódzką Biblioteką Publiczną. Oprócz centrali przy ul. Piastowskiej działało 9 filii i 23 punkty biblioteczne z około stu pięćdziesięciotysięcznym księgozbiorem. Na bazie dotychczasowej biblioteki miejskiej utworzono dział udostępniania. Ogółem nowopowstała WiMBP zatrudniała 22 pracowników merytorycznych. Fuzja bibliotek umożliwiła wygospodarowanie dodatkowych etatów dla działów merytorycznych, między innymi czytelnia zyskując stałego pracownika mogła być otwarta popołudniu, przestała też pełnić rolę wypożyczalni, a dział instrukcyjno-metodyczny zasilili nowa kadra (5 osób opiekowało się 242 bibliotekami publicznymi i 47 bibliotekami związkowymi)⁵.

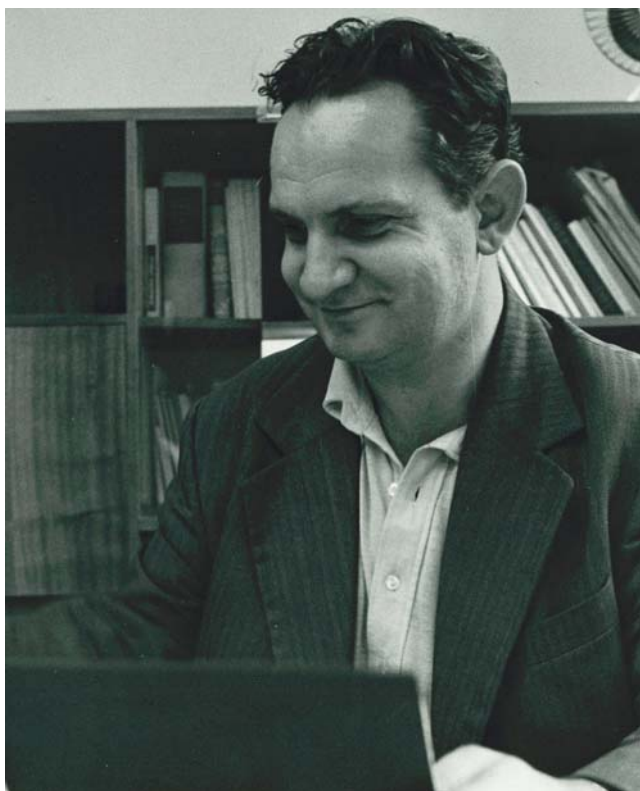

Anna Bednarowska, Janina Knapik, Mieczysław Faber, Jadwiga Wyszomierska, Halina Gąszczyńska.

Kontakt z opolskimi bibliotekami ułatwiło wydawane od 1956 roku czasopismo fachowe „Pomagamy sobie w pracy”, które wkrótce stało się trybuną wymiany poglądów na tematy związane z doskonaleniem warsztatu bibliotekarzy. Początki poradnika instrukcyjno-metodycznego były skromne, pierwszy numer o objętości ośmiu stron, powielony w kilkuset egzemplarzach na spirytusowym powielaczu ukazywał się co dwa miesiące, później co kwartał. W latach 1962-1975 pismo redagowano wspólnie z WBP w Katowicach. Z biegiem czasu pozyskano wielu autorów spoza opolskiej biblioteki – bibliotekarzy, naukowców, pisarzy. Pismo, w zmieniającej się szacie i częstotliwości, ukazuje się do dziś.

1 kwietnia 1958 roku dyrektorem biblioteki został Roman Sękowski, orędownik nowoczesnego bibliotekarstwa, dla którego słynne prawdy Ranganathana „każdemu czytelnikowi odpowiednia książka, oszczędzaj czas czytelnika, biblioteka żywym i rozwijającym się organizmem” były realizowane w codziennej praktyce bibliotecznej. Dzięki jego licznym kontaktom służbowym i osobistym, udziałowi w aukcjach księgarskich, antykwarycznych, „szperaczej żyłce” zbiory biblioteki, a w szczególności silesiaki i książki zabytkowe, znaczenie się powiększały, by w przyszłości stworzyć wspaniałą kolekcję najcenniejszych starodruków i rękopisów.

⁵ Faber Mieczysław: Uczymy się wszyscy. „Pomagamy sobie w pracy” 1961 nr 3/4 s. 20

Roman Sękowski

W jubileuszową dziesiątą rocznicę powstania Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu otrzymała imię dziewiętnastowiecznego działacza oświatowego, założyciela pierwszych polskich bibliotek i czytelni ludowych na Śląsku Emanuela Smołki, a na gmachu biblioteki wmurowano tablicę pamiątkową.

Poprawiła się nieznacznie sytuacja lokalowa biblioteki – główna wypożyczalnia z ciemnych sal opolskiego ratusza przeniesiona została do nowego lokalu przy pl. Armii Czerwonej.

Nowe zadania biblioteki w tym okresie, zmiany kierunków i form pracy oświatowej, rezygnacja z przygotowywania imprez masowych na rzecz pracy z czytelnikiem indywidualnym spowodowały zmiany organizacyjne. W 1960 roku powstał Dział Informacyjno-Bibliograficzny, któremu podlegała czytelnia i księgozbiór naukowy. Dopiero w końcu lat sześćdziesiątych, ze względu na rozrastające się w szybkim tempie zbiory naukowe, przy Dziale Udostępniania utworzony został Oddział Zbiorów Naukowych, a w 1969 roku podobnie postąpiono ze zbiorami specjalnymi tworząc Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych. W tym okresie biblioteka prowadziła różne formy popularyzacji literatury, m.in. od 1963 roku miała swój początek akcja spotkań autorskich „Nieprzetarte szlaki”, trwała ona dziesięć lat, w ciągu których przygotowano ponad 2000 spotkań Opolan z czołowymi polskimi pisarzami.

Trzecie dziesięciolecie działalności biblioteki to początek współpracy z bibliotekami zagranicznymi: w listopadzie 1972 roku z Biblioteką Okręgową w Poczdamie, a dwa lata później z Państwową Biblioteką Naukową w Bańskiej Bystrzycy. Były to lata, kiedy każdy wyjazd zagraniczny stanowił nie lada wydarzenie. Dzisiaj krąg zagranicznych bibliotek współpracujących z naszą placówką znacznie się powiększył. Należą do nich biblioteki w Czechach, Niemczech, Rosji, Słowacji, Ukrainie i Węgrzech. Efektem ścisłych kontaktów z partnerami zagranicznymi jest wymiana zbiorów, organizacja konferencji, wyjazdy studyjne bibliotekarzy, wystawy promujące biblioteki.

W latach siedemdziesiątych biblioteka przy Piastowskiej 18 borykała się z ciasnotą, niewiele pomógł wybudowany na zapleczu pawilon typu „Bydgoszcz”, do którego przeniesiono Wypożyczalnię Naukową. Strychy wykorzystano na magazyny czasopism. Fatalnie oświetlone pomieszczenia, niskie stropy, brak ogrzewania powodowały, że znoszenie przez dwa piętra oprawnych tomów czasopism było nie lada wyzwaniem. To prowizoryczne rozwiązanie funkcjonowało nadzwyczajnie długo (do 1997 r.).

Prężnie natomiast rozwijała się sieć miejska bibliotek. Ważnym wydarzeniem było otwarcie styczniu 1974 roku Oddziału Muzycznego i Zbiorów Audiowizualnych przy Wypożyczalni Centralnej. Dziesięć lat wcześniej ogólnopolska prasa donosiła, że w Opolu powstała pierwsza w Polsce wypożyczalnia płyt, niewielki kącik w starej wypożyczalni okazał się niewystarczający, zbiór muzykaliów szybko się rozrósł, przybywało czytelników. Korzystając z nowo oddanego lokalu przy ul. Kośnego oddział nie tylko udostępniał płyty, taśmy, pomoce do nauki języków, ale zgodnie z porozumieniem biblioteki i Biura Wystaw Artystycznych eksponował wymienne wystawy malarskie opolskich plastyków. Biblioteka, mając ambicje wydawnicze, utworzyła w 1974 roku Dział Konserwacji Zbiorów i Małej Poligrafii, jego kierownictwo powierzono Józefowi Kwiatkowskiemu. Oprócz wydawnictw, reprografii, introligatorni działała stacja mikrofilmowa, która pozwoliła zabezpieczyć szczególnie cenne druki i zaoszczędzić miejsce magazynowe wielkoformatowych roczników czasopism.

Jan Brzenk, pracownik poligrafii.

Nowa reforma administracyjna państwa w 1975 roku, która podzieliła kraj na 49 województw i zlikwidowała powiaty rozbijając dotychczasowe struktury organizacyjne bibliotek, niekorzystnie wpłynęła na ich pracę. Od województwa odpadły powiaty: oleski i raciborski, w miejsce powiatowych powstały miejsko-gminne biblioteki publiczne. Biblioteka przejęła część zbiorów po byłej Powiatowej Bibliotece Publicznej Opolu. Zmieniała się też struktura Działu Instrukcyjno-Metodycznego, powstały cztery terenowe zespoły instruktorów z siedzibami w Brzegu, Kędzierzynie-Koźlu, Nysie i Opolu.

Krystyna Seidel, Anna Jędrzejewska, Stanisława Sagan, Ireneusz Chudy, Feliks Smaczniak.

Biblioteka po raz kolejny zmieniła nazwę na Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Emanuela Smółki w Opolu. W tym też roku zakończono prace przy odbudowie zamku w Rogowie Opolskim, wreszcie najcenniejsza kolekcja starodruków i rękopisów otrzymała nowe, godne miejsce.

Ze względu jednak na panującą ciasnotę w budynku przy ul. Piastowskiej do zamku przeniesiono bibliotekę składową. W 1979 roku Oddział Zbiorów Muzycznych przeniósł się do zabytkowego lokalu przy ul. Zamkowej 1. Wnętrza projektował Wincenty Maszkowski. Było elegancko i światowo, długo chwaliliśmy się tą placówką.

Lata siedemdziesiąte były również „złotym” okresem czytelnictwa w bibliotekach. Dobra książka stanowiła towar deficytowy, w księgarniach często możliwa do kupienia jedynie „spod lady”, tak więc wielu czytelników szukało jej w bibliotece. Wzrost czytelnictwa spowodowany był również wyżem demograficznym tych lat,

zwiększoną ilością studentów. Czytelnicy szturmowali czytelnię i wypożyczalnię przy ul. Piastowskiej 18. Był to również czas organizacji licznych seminariów wojewódzkich i ogólnopolskich, konkursów czytelniczych i literackich, wystaw, m.in. Opolskich Dni Literatury.

Druga połowa lat siedemdziesiątych przyniosła zmiany na stanowiskach dyrektorów biblioteki, najpierw wicedyrektorem została Stanisława Giecewicz, a w 1977 roku powołano na stanowisko dyrektora naczelnego Władysława Wąsiela. Roman Sękowski został wicedyrektorem do spraw merytorycznych. W działach biblioteki też zaszły zmiany. Pod egidą Feliksa Smacznika w Dziale Gromadzenia rozpoczęto centralny zakup zbiorów dla bibliotek publicznych w województwie. Na zapleczu biblioteki stało kilka „Żuków”, które rozwożyły książki po całej Opolszczyźnie. Kierownikiem Oddziału Zbiorów Naukowych została Joanna Czarkowska-Pasierbińska, a w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym zatrudniono cztery świeżo upieczone absolwentki bibliotekoznawstwa, polonistyki i historii; w 1980 roku kierownictwo działu powierzono Annie Śliwińskiej. W drugiej połowie lat siedemdziesiątych powołano Oddział Kontroli i Selekcji Zbiorów oraz Samodzielny Oddział Bibliografii Regionalnej. Okres ten charakteryzował się dużą fluktuacją kadr. Część pracowników szukała lepiej płatnej pracy, w lepszych warunkach i o dogodniejszych godzinach pracy (na przykład Czytelnia i Dział Informacyjno-Bibliograficzny pracowały codziennie do 21.00 oraz we wszystkie soboty i niedziele). Jednak wiele osób związało swoje zawodowe życie z biblioteką na całe lata, należały do nich m.in.: Janina Knapik, Halina Gąszczyńska, Janina Kościów, Teresa Jakubczak, Anna Bednarowska, Roman Sękowski, Danuta Branicka, Mieczysław Faber, Ireneusz Chudy. Rok 1980 zburzył spokój biblioteki. Podobnie jak w całym kraju tak i tu przyniósł akcje protestacyjne, strajki, niepokoje, konflikty. Do nowego związku zapisała się większość załogi. Zawirowania polityczne lat osiemdziesiątych miały znaczący wpływ na funkcjonowanie biblioteki. Mimo niesprzyjającej sytuacji podejmowano starania o rozbudowę bazy bibliotecznej na terenie Opola. Liczba filii bibliotecznych wzrosła w okresie 1980-1982 do 22 (oprócz placówek osiedlowych na Chabrach, Dambonia i ZWM-ie, przyłączonych do Opola wsi: Maliny, Grudziec i Wójtowej Wsi działały w mieście specjalistyczne filie przy szpitalach: ginekologicznym, neuropsychiatrycznym i onkologicznym). We wrześniu 1984 roku dyrektorem biblioteki został Tadeusz Chrobak, który szefuje opolskiej placówce do dziś.

Stanisława Giecewicz-Pilarska i Tadeusz Chrobak

Rok później znaczącym wydarzeniem dla opolskiej księżnicy było otwarcie największej biblioteki filialnej przy placu Hanki Sawickiej, nazywanej potocznie „Na cyplu”. Biblioteka pod kierownictwem Janiny Kościów stała się centrum życia kulturalnego w Opolu.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu zawsze borykała się z problemem selekcji księgozbioru. Początkowo do utworzonej w zamku rogowskim biblioteki składowej trafiła znaczna część tego rodzaju zbiorów. W 1977 roku powstał Dział Zbiorów Rezerwowych, oprócz biblioteki składowej przejął Oddział Gospodarki Rezerwami z magazynem w Golczowicach. Zbiory rezerwowe, które w końcu znalazły swoje miejsce w pomieszczeniach baraku Rozgłośni Radiowej, pod koniec 1987 roku osiągnęły rekordową liczbę blisko 45 tysięcy.

Zmiany ustrojowe w Polsce po 1989 roku: zniesienie cenzury, demokratyczny ustrój państwa, decentralizacja zarządzania, powołanie samorządów lokalnych, gospodarka rynkowa uznanie mniejszości narodowych wszystko to miało decydujący wpływ na dalszą działalność biblioteki. W 1991 roku weszła w życie nowa struktura organizacyjna biblioteki. Miastu przekazano wypożyczalnię centralną, oddział dziecięcy i wszystkie filie biblioteczne. W nowej strukturze organizacyjnej biblioteki wojewódzkiej pozostały: Dział Instrukcyjno-Metodyczny, Dział Informacyjno-Bibliograficzny, Dział Gromadzenia Opracowania Zbiorów i Katalogów, Dział Udostępniania z Czytelnią, Wypożyczalnią Zbiorów Naukowych, Oddziałem Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych, Oddziałem Muzycznym, Oddziałem Zbiorów Obcojęzycznych.

Lata dziewięćdziesiąte były rewolucyjne dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu pod każdym względem. Decentralizacja systemu zarządzania usamodzielniała biblioteki publiczne. Dotychczasowe relacje biblioteka wojewódzka – biblioteki samorządowe z nadzorująco-nakazowych zmieniły charakter na partnerskie i doradcze.

W 1993 roku otwarta została Biblioteka Austriacka – Österreich Bibliothek, czwarta w Polsce a jednocześnie pierwsza publiczna biblioteka dostępna dla wszystkich.

Strona austriacka zobowiązała się dostarczać książki, szkolić pracowników, z naszej strony zapewniliśmy lokal i kadre. Do dnia dzisiejszego placówka wyróżnia się prowadzoną działalnością kulturalno-oświatową, m.in. corocznie naprzemiennie organizowanymi „Dniami Kultury Austriackiej” (od 2000 r.) i „Wiosną Austriacką”. Popularyzowanie austriackiej literatury i kultury, organizacja spotkań, koncertów, konkursów wiedzy o Austrii czy kursów językowych nie byłyby możliwe bez zaangażowania pracowników, a w szczególności kreatywności liderki biblioteki Moniki Wójcik, która została w 2010 roku odznaczona austriackim Krzyżem Honorowym za Zasługi w Dziedzinie Nauki i Sztuki; wcześniej, w 2003 roku, odznaczenie takie odebrał dyrektor biblioteki Tadeusz Chrobak.

Zmiany nastąpiły też w bazie biblioteki. W 1994 roku z przylegającego do biblioteki terenu i budynków wyprowadzili się radio i telewizja, a biblioteka uzyskała na własność zabytkowy pałacyk i budynek gospodarczy.

Zniesienie cenzury spowodowało żywiołowy rozwój wydawnictw. W astronomicznym tempie mnożyły się wydawane tytuły. Nastąpił również niebywały rozwój piśmiennictwa o regionie. Prawie w każdej gminie pojawił się lokalny periodyk, wydawano przewodniki, informatory, albumy, bedekery. Biblioteka opolska, która od 1958 roku gromadziła regionalny egzemplarz obowiązkowy, ma wielkie zasługi w zakresie ochrony piśmiennictwa regionalnego oraz dokumentowania wiedzy o regionie. Księgozbiór śląski jest jedną z największych kolekcji tego typu w województwie, a jedenaście tomów Bibliografii Województwa Opolskiego i ich kontynuacja w postaci bibliograficznej bazy regionalnej stanowi najbogatsze źródło informacji o Śląsku Opolskim.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu stale wspierała i promowała opolską literaturę poprzez spotkania, biesiady literackie, benefisy, organizację wystaw po wydawanie wartościowych form poetyckich i prozatorskich opolskich twórców. W latach dziewięćdziesiątych wznowiono „Urbanowe spotkania” promujące opolskie środowisko literackie. W 1995 roku biblioteka przygotowała wystawę i sesję popularnonaukową z okazji półwiecza powojennego życia literackiego Opolszczyzny.

O takim scenariuszu dla biblioteki jaki wyznaczył lipiec 1997 roku nie pomyślał chyba nikt. Największa powódź w powojennej Polsce spustoszyła Opolszczyznę, Opole, wyspę Pasiekę i naszą bibliotekę. Na nic zdało się w przeddzień powodzi przekładanie zbiorów na wyższe półki, zabezpieczanie piwnic workami z piaskiem. Siła wody była tak wielka, że ciężkie regały z książkami poskładały się jak kostki domina. Woda zalała wszystkie parterowe pomieszczenia. Bilans strat przerażał. Zalanych zostało około 2000 m² powierzchni w sześciu budynkach biblioteki. Zniszczeniu uległy pomieszczenia, meble, sprzęt, a przede wszystkim straciliśmy około 100 tysięcy zbiorów.

Cała załoga z poświęceniem ratowała dobytek i zbiory biblioteki. Część najcenniejszych dziewiętnastowiecznych zniszczonych książek trafiła do Torunia, gdzie poddano je konserwacji.

Z pomocą przyszły biblioteki i instytucje z całego kraju. Dzięki nim został częściowo odbudowany księgozbiór.

W czasie następnych kilkunastu miesięcy trwał remont kapitalny biblioteki, ogromnym wysiłkiem pracowników dokonano przemieszczeń dziesiątków tysięcy książek, bowiem część agend była cały czas otwarta. 29 stycznia 1999 roku nowoczesna, zautomatyzowana biblioteka znów mogła w pełni służyć naszym czytelnikom. Poprawa warunków lokalowych, nowe wyposażenie, nowoczesny sprzęt audiowizualny i komputerowy umożliwiły znaczne rozwinięcie oferty kulturalnej i edukacyjnej biblioteki. Dzięki wprowadzeniu reformy administracyjnej w tymże roku biblioteka zyskała status samodzielnej jednostki kultury.

Rok 2001 przebiegał w bibliotece pod hasłem jubileuszu 50-lecia jej działalności. Biblioteka uhonorowana została przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich zaszczytnym medalem „Bibliotheca Magna Perennisque”, przyznawanym instytucjom i organizacjom za wspieranie nowoczesnego bibliotekarstwa. W następnym roku biblioteka otrzymała również zadania przewidziane dla biblioteki ziemskiego powiatu opolskiego (na podstawie porozumienia między Starostwem Powiatowym a Samorządem Województwa Opolskiego).

W 2003 r. przy bibliotece powołano Pomaturalne Studium Zawodowe Zaoczne o kierunku bibliotekarskim będące filią Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie. Nowa placówka edukacyjna miała wypełnić lukę jaka powstała po zlikwidowaniu Państwowego Pomaturalnego Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Opolu. Studium działało pięć lat i przygotowało około stu bibliotekarzy do pracy w zawodzie.

W 2006 roku rozpoczął działalność Punkt Informacji Prawnej prowadzony przez członków Koła Naukowego "Młodych Prawników" przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego. Na zasadach wolontariatu studenci świadczą bezpłatną pomoc prawną czytelnikom biblioteki.

W tym też roku na fasadzie biblioteki przybyła nowa tablica. Została wmurowana okazji pięciolecia współpracy Województwa Opolskiego i Obwodu Iwano-Frankińskiego.

Pod koniec 2006 roku ukazało się Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na mocy którego Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu jako 12 biblioteka publiczna została zaliczona w poczet bibliotek naukowych.

Opolska biblioteka zawsze starała się być miejscem, gdzie krzyżują się drogi środowisk kulturalnych, społecznych, mniejszości narodowych naszego województwa. Jest organizatorem seminariów, sesji popularnonaukowych o zasięgu ogólnopolskim. Tu z czytelnikami spotykają się poeci, pisarze, publicyści, naukowcy i artyści.

W pierwszej dekadzie lat dwutysięcznych w bibliotece co dwa lata w maju odbywały się „Dni książki śląskiej”, w czasie których śląskie oficyny wydawnicze prezentowały nowości. Wydarzeniu towarzyszyły zwykle spotkania autorskie, konferencje, wystawy. Szkoda, że ta cykliczna impreza, przygotowywana z dużym rozmachem nie przyniosła oczekiwanych rezultatów i „umarła śmiercią naturalną”.

Biblioteka była organizatorem kilku konferencji ogólnopolskich. W 2004 roku problemy współpracy wojewódzkich i powiatowych bibliotek publicznych nad tworzeniem bibliografii regionalnych były tematem konferencji „Bibliografia województwa a bibliografia powiatu”. Rok później znawcy problematyki prawa bibliotecznego wypowiedzieli się na konferencji "Biblioteki publiczne w otoczeniu prawnym". W 2008 roku szerokie grono specjalistów dyskutowało nad miejscem i rolą bibliotek publicznych, a zwłaszcza gromadzonych zbiorów, w dobie społeczeństwa informacyjnego podczas konferencji „Zbiory i zasoby informacyjne bibliotek publicznych wobec aktualnych zmian kulturowych i technologicznych”.

W dalszym ciągu prowadzona jest działalność wydawnicza. Co roku poligrafię biblioteki opuszcza kilkanaście tytułów nowości. W ostatnim dziesięcioleciu wydano w ramach nowej serii bibliofilskiej reprint przewodnika po Opolu Martina Kunzega z 1928 r., „Przewodnik po mieście Opolu” z 1948 r. Pokażną część stanowią wydawnictwa promująca opolskich pisarzy i poetów: Kazimierza Kowalskiego, Harry’ego Dudę, Tadeusza Soroczyńskiego, Zbyszka Bednorza, Henrykę Wolną-Van Das i wielu innych.

Na uwagę zasługują bardzo ładnie pod względem edytorskim wydane katalogi: „Mapy Górnego Śląska”, „Postacie antyczne w grafice” czy „Urok danych rezydencji”. Z okazji obchodów 700-lecia Rogowa Opolskiego ukazała się publikacja Mirosławy i Janusza Koćwinów „Rogów Opolski. Przewodnik po historii i okolicy”.

Od chwili powstania Wojewódzka Biblioteka Publiczna przygotowywała wystawy popularyzujące książkę, autorów i artystów, ale od kiedy otwarto Galerię WuBePe ta działalność znaczenie się rozszerzyła. Każdy miesiąc przynosi nową ekspozycję. Prezentowane są nie tylko wystawy własne, tę możliwość mają również biblioteki zagraniczne współpracujące z biblioteką oraz wiele organizacji opolskich.

W ostatnich latach, aby uzyskać dodatkowe środki finansowe, biblioteka przygotowuje propozycje nowych programów. I tak w 2009 r. w ramach projektu „Pi razy szkielecko i oko” czytelnicy spotkali z kilkoma wybitnymi osobistościami nauki: prof. dr hab. Ewą Bartnik, znaną z badań i prac dotyczących genetyki,

historykiem prof. dr hab. Andrzejem Paczkowskim, fizykiem z prof. Wojciechem Nawrockiem, archeologiem prof. Jolantą Młynarczyk. Cykl imprez, promujących osiągnięcia współczesnej nauki i jej przedstawicieli, zakończył historyk filozofii prof. Tadeusz Gadacz wystąpieniem „Kilka przesądów na temat wolności”. W ramach tego projektu opolska młodzież uczestniczyła w sesji popularnonaukowej „Odważ się być mądry - Sapere aude”, której prelegentami byli dziennikarze "Wiedzy i Życia" i "Gazety Wyborczej".

Bilans minionych dziesięciu lat wskazuje, że Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu dobrze radzi sobie w nowych warunkach. Poprawiło się wyposażenie, zwłaszcza w sprzęt komputerowy. Biblioteka prowadzi wielokierunkową działalność rozwijającą i zaspokajającą potrzeby edukacyjne i kulturalne Opolan. Aby jednak stale podwyższać jakość oferowanych usług biblioteka przystąpiła do międzynarodowego projektu „Biblioteki w społeczeństwie wiedzy – strategii dla przyszłości”, którego efektem było wypracowanie „Strategii rozwoju Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smołki w Opolu na lata 2011-2020”. Opracowany dokument ukazuje mocne i słabe strony biblioteki, szanse i zagrożenia związane z jej rozwojem. Wskazuje najważniejsze cele i zadania, jakie muszą zostać wykonane, aby wizja biblioteki w 2020 roku była realna. Dokument, będący efektem pracy całej załogi, przedstawia perspektywiczny obraz placówki w kolejnym dziesięcioleciu jako instytucji będącej atrakcyjnym i rozpoznawalnym regionalnym centrum edukacji, informacji, kultury i odpoczynku, dostępnym w każdej przestrzeni, odpowiadającym na różne potrzeby czytelnicze, a jednocześnie będącej opiekunem i partnerem strategicznym bibliotek publicznych w województwie.

Historia opolskiej biblioteki to nie tylko dzieje lokalu, wyposażenia, księgozbioru, to również ludzie, którzy w jej kształt włożyli swoją wiedzę, umiejętności i swoje osobiste zaangażowanie. W ciągu 60 lat przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną przewinęło się blisko tysiąc pracowników. Jej dzisiejszy kształt jest owocem pracy pięciu dyrektorów, dziesięciu wicedyrektorów, zastępów kierowników działów i oddziałów oraz rzeszy pracowników merytorycznych i administracyjnych. Część z nich w murach biblioteki spędziła większość życia zawodowego, dziś przebywają na emeryturze: Janina Kościów, Roman Sękowski, Ireneusz Chudy, Teresa Jakubczak, Irena Buczyńska, Alicja Bujak, Danuta Kobiałko, Elżbieta Knera. Niektórzy odeszli na zawsze: Halina Gąszczyńska, Krystyna Szczudłowska, Aniela Kośna, Anna Bednarowska, Janina Knapik, Mieczysław Faber, Danuta Branicka, Maria Deblessem, Andrzej Kwiatkowski, Janina Jackowska. Spośród obecnie pracujących wymienię tych z najdłuższym stażem: Annę Śliwińską, Joannę Czarkowską-Pasierbińską, Ewę Wedemską-Zerych, Barbarę Hetmańską, Ewę Songajło, Krystynę Książek. Dyrektor biblioteki Tadeusz Chrobak pełni tę funkcję nieprzerwanie 27 lat. W ciągu sześćdziesięcioletniej historii kadra biblioteki była postrzegana jako jej mocna strona. Ostatnia ankieta „Informacja o pracownikach WBP” wykazała, że mamy pracowników wykształconych, znających języki obce, najlicniejszą grupę tworzą ludzie między 26 i 30 rokiem życia, zajmujący stanowisko młodszego bibliotekarza. Na przestrzeni sześćdziesięciu lat zmieniały się kryteria ważności działań. Entuzjazm towarzyszący pierwszym dniom: „kiedy pracy było dużo, ale atmosfera i samopoczucie wspaniałe”, „pracy dużo, ale szczęście, że jest prąd i woda, zimna ale jest”, radość z otrzymania każdej nowej książki, nowego mebla - wspominały pierwsze pracownice biblioteki Janina Knapik i Halina Gąszczyńska. Dziś większość działań w bibliotece opiera się na pracy zespołowej, dobrej współpracy koleżeńskiej. Nasi pracownicy są nie tylko przewodnikami po zasobach tradycyjnych i elektronicznych biblioteki, doradcami informacyjnymi i bibliograficznymi, są także inicjatorami przedsięwzięć kulturalnych i naukowych. Ich wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, umiejętność pracy z ludźmi gwarantują profesjonalną obsługę naszych czytelników. Trudno nie wspomnieć o tym jak do biblioteki wkraczała nowoczesność. Z chwilą otwarcia Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu posiadała maszynę do pisania, telefon oraz radioaparat marki „Ural”. W 1958 roku biblioteka udostępniła czytelnikom odbiornik telewizyjny. W każdą środę i sobotę w czytelni można było oglądać wiadomości kulturalne, występy recytatorskie, przedstawienia teatralne, a program telewizyjny wywieszano w gablocie przez budynek.

W 1964 roku powstała pierwsza w Polsce wypożyczalnia płyt, dla ochrony przed zniszczeniem na początku zamknięta w szafie, ale o wydarzeniu napisano nawet w „Przekroju”. Opolska biblioteka należała pod koniec lat sześćdziesiątych do nielicznych w Polsce, które mikrofilmowały czasopisma. Nowatorską formą

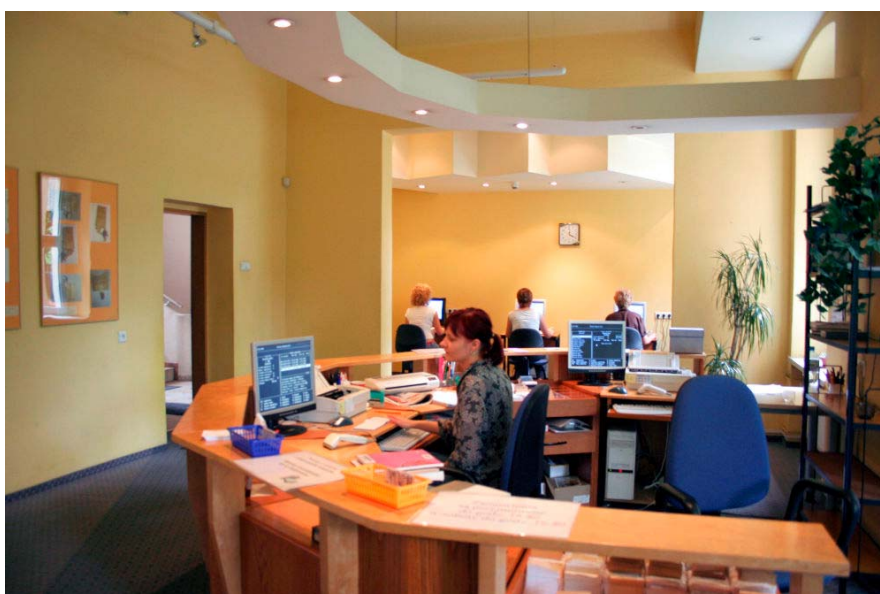
promocji biblioteki w tym czasie była reklama filmowa. Zamówiono kilka kompletów przeźroczy wraz z nagraniami na taśmie magnetofonowej, które przez wiele lat Opolanie mogli oglądać przed seansem filmowym.

W 1974 roku biblioteka dysponowała dalekopisem, który miał przyspieszyć wypożyczenia międzybiblioteczne. W drugiej połowie lat siedemdziesiątych biblioteka posiadała kilkanaście czytników do mikrofilmów i półautomatyczną kopiarkę, korzystała również z jednego z pierwszych zautomatyzowanych systemów informacji przygotowywanych przez ośrodki zagraniczne a dystrybuowanych przez Politechnikę Wrocławską, tzw. systemu selektywnej dystrybucji informacji, który dostarczał gotowe dane bibliograficzne publikacji na zgłoszone przez bibliotekę tematy (sdi służyła bardziej do celów szkoleniowych niż była rzeczywiście wykorzystana przez czytelników WBP).

Jak donosiły kroniki biblioteczne w 1976 roku nowoczesność wkroczyła również do działu opracowania, który dzięki użyciu amerykańskiego Mini-Graphu 120 mógł w ciągu minuty wydrukować kilkadziesiąt odbitek kart katalogowych, co w przypadku wprowadzenia w 1977 roku centralnego systemu gromadzenia i opracowania zbiorów dla bibliotek publicznych w całym województwie było dużą oszczędnością czasu.

Pod koniec lat dziewięćdziesiątych rozpoczął się okres rewolucji technologicznej w bibliotece w zakresie opracowania, katalogowania oraz informacji o zbiorach. Komputeryzacja biblioteki stała się najbardziej wyrazistym symbolem nowoczesności. Ze względu na brak działań systemowych w skali ogólnokrajowej dotyczących automatyzacji procesów bibliotecznych eksperymentowaliśmy z różnymi systemami komputerowymi, w końcu wybrany został system SOWA. Szybki rozwój technologii multimedialnych otworzył przed biblioteką nowy obszar działania. W 2000 roku pod adresem internetowym www.wbp.opole.pl zamieszczona została witryna Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Kilka lat później witryna internetowa otrzymała nową szatę graficzną. W 2004 roku biblioteka pokazała swój katalog w Internecie. Ale przełomowym rokiem dla komputeryzacji instytucji był rok 2005, w którym biblioteka została zaopatrzona w nowe serwery, sprzęt komputerowy i oprogramowanie biblioteczne z technologią klient/serwer, a także dostęp do Internetu za pośrednictwem połączenia szerokopasmowego DSL. Nowe technologie wpłynęły na gromadzenie, przetwarzanie i udostępniania informacji. Biblioteka uzyskała dostęp do wielu baz bibliograficznych i tekstowych. Oprócz zamieszczenia całych zbiorów biblioteki w katalogu komputerowym, sama również tworzy od 1988 roku bibliograficzną bazę regionalną. Obserwowane ostatnimi laty zmiany w bibliotece przebiegają wielokierunkowo, obok książek i czasopism oraz innych dokumentów pisemnych rozpowszechnia się materiały audiowizualne i elektroniczne. Bibliotekarz już nie tylko bezpośrednio rozmawia z czytelnikiem, coraz częściej nasi użytkownicy korzystają z komunikacji internetowej, składają elektroniczne zamówienia, korzystają ze zdigitalizowanych dokumentów zamieszczonych w Opolskiej Bibliotece Cyfrowej. Ta zmienność wydaje się być charakterystyczną cechą przyszłości biblioteki.

Na zakończenie trochę statystyki:

wszystkie nieruchomości będące własnością biblioteki zajmują powierzchnię 5 874 m².

Biblioteka dysponuje ponad 310 000 księgozbiorem.

W 2010 roku wszystkie agendy WBP odwiedziło 116 739 osób, które wypożyczyły około 550 000 zbiorów, katalog on-line na stronie WWW biblioteki przeszukiwano 204 134 razy, a Opolską Bibliotekę Cyfrową odwiedziło 20 657 internautów.

Na stanowiskach czytelniczych i pracowniczych funkcjonuje 129 komputerów, 19 laptopów, 38 drukarek, 7 skanerów, 3 czytniki multimedialne i jeden dla niedowidzących, 4 kserokopiarki.

Biblioteka zatrudnia 102 pracowników, w tym 52 pracowników działalności podstawowej.

W opracowaniu wykorzystano artykuły publikowane na łamach „Pomagamy sobie w pracy” 1956-2010 roczniki „Działalności Bibliotek Publicznych w Województwie Opolskim” za lata 1974-2009, artykuł Tadeusza Chrobaka „Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu – krótka historia”, zamieszczony w księdze jubileuszowej dedykowanej Janowi Wołoszowi „Wokół bibliotek i bibliotekarstwa”, Warszawa 2005.

Agnieszka Hałubiec

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Jacek Hugo-Bader: reporter trotuarowy

Literackie zwierciadła, czyli świat odbity w słowie to projekt Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, w ramach którego promowane są prestiżowe nagrody literackie oraz dorobek pisarzy, którzy zostali nimi uhonorowani. Projekt otwiera cykl spotkań autorskich Mistrzowie, czyli uroda słowa nagrodzona.

Pierwszym gościem był Jacek Hugo-Bader, reporter Gazety Wyborczej, autor kilku znakomitych książek reportażowych „Biała gorączka”, „W rajskiej dolinie wśród zielska”, autor tekstów do albumu Chrisa Niedenthala „Polska Rzeczpospolita Ludowa. Rekwizyty”.

Jacek Hugo-Bader i uczestnicy spotkania

Reporter jest laureatem nagród: Grand Press w latach 1999 i 2003 oraz Nagrody Bursztynowego Motyla im. Arkadego Fiedlera, przyznawaną za najlepszą książkę polskiego autora o tematyce podróżniczej i krajoznawczej. Nagrodę tę otrzymał w 2010 za książkę „Biała gorączka”. Ponadto „Biała gorączka” została w 2010 roku nominowana do Nagrody Literackiej Gdynia. Tworzy kolejne pokolenie reporterskie w tzw. polskiej szkole reportażu. Jest również wykładowcą w Instytucie Reportażu.

Autor spotkał się z opolskimi czytelnikami 18 kwietnia 2011 r. Spotkanie prowadził Zbigniew Górniak, dziennikarz Nowej Trybuny Opolskiej i Radia Opole. Spotkanie zgromadziło czytelników, a także adeptów opolskich studiów dziennikarstwa, którzy mieli okazję poznać tajniki zawodu.

Droga reporterska Jacka Hugo-Badera nie była prosta i łatwa, poszukiwania zostały jednak nagrodzone. Jak sam mówi: „Jeżeli coś przychodzi łatwo zazwyczaj jest niewiele warte”. Reporter zdradził arkana powstania

wielu przejmujących reportaży, jak „Madonny Polskie”. Przyznał się, kiedy uronił łzę mimo twardego reporterskiego podejścia do tematu. Ujawnił tajniki swojej dziennikarskiej pracy, zbieranie informacji, sposoby docierania do rozmówców, opracowanie zebranego materiału.

Jacek Hugo-Bader nie przeprowadza wywiadów, ale prowadzi rozmowę, stara się pomóc otworzyć rozmówcę. Spotkanie z opolskimi czytelnikami również miało podobny charakter. Pozbawiony dystansu i uprzedzeń, jest blisko bohaterów swoich reportaży - sam siebie nazywa „reporterem trotuarowym”. W przedmowie do "Białej gorączki" Mariusz Szczygieł znakomicie podsumowuje styl Jacka Hugo-Badera, oddaje charakter prowadzenia reportaży: "Jacek Hugo-Bader wchodzi w imperium dla mnie. Bo kiedy czytam jego reportaże, mam wrażenie, że specjalnie dla mnie-czytelnika przeżywa te wszystkie przygody. Przeżywa je niejako w moim imieniu. Wiem, że inni też mają takie wrażenie: czytają i czują, że to jest ich człowiek tam. I włązi, gdzie ja bym się bał wleźć. Ryszard Kapuściński opisywał imperium z lotu ptaka; uchwycił mechanizmy myślenia, zachowań, procesów. Hugo-Bader opisuje imperium z perspektywy wałęsającego się psa; chwyta mechanizmy myślenia, zachowań, procesów i na dodatek szczura za ogon."

Reporter rozdaje autografy

Reporter zdradził, jaka będzie kolejna książka, wydana nakładem wydawnictwa Czarne, tytuł roboczy „Dziennik kołymski”. Opolscy czytelnicy mają przedsmak zapowiedzi wydawniczej, ponieważ podczas spotkania mogli wysłuchać wiele ciekawych historii z ostatniej podróży na Kołymę, bo należy dodać, że Jacek Hugo-Bader to również znakomity gawędziarz.

Bibliografia:

1. Biała gorączka, Wołowiec: Czarne, 2009
2. W rajskiej dolinie wśród zielska, Warszawa: Prószyński i S-ka, 2002, Wołowiec: Czarne, 2010,
3. Polska Rzeczpospolita Ludowa: rekwizyty / Chris Niedenthal fot. ; Jacek Hugo-Bader tekst; Maciej Buszewicz projekt i oprac. graf. Olszanica : "Bosz", 2004.

Renata Pańska

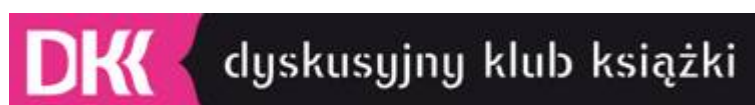
MiGBP w Strzelcach Opolskich - filia miejska

Danuta Rojek

Klubowiczka DKK w Strzelcach Opolskich

Dyskusyjne Kluby Książki – spotkanie z Jackiem Hugo-Baderem

W filii miejskiej MiGBP w Strzelcach Opolskich na Osiedlu Piastów Śl. odbyło się spotkanie autorskie z Jackiem Hugo-Baderem w ramach projektu Dyskusyjne Kluby Książki, wspieranego przez Instytut Książki.

Moderatorka spotkania Renata Pańska oraz Klubowiczka Danuta Rojek – przekazały nam relacje ze spotkania.

Danuta Rojek

Przed czasem wszedł bardzo szczupły mężczyzna w prochowcu. Został nietypowo powitany, bo w bibliotece jest też zatrudniona pani Regina, która z rodziną tworzy zespół „Suskie Skowronki”. Zagrali i zaśpiewali wiązkę piosenek popularnych na Śląsku. Reporter był zaskoczony, ale i część zebranych również. Powitanie nietypowe i miłe.

Na początku reporter zorganizował swoją przestrzeń, bo tak robi zawsze. Nie dla niego stoły z obrusami i wygodne wyściełane krzesła. Czułby się wtedy jak I sekretarz partii, który przemawia do ludu pracującego zachowując dystans. Reporter musi być blisko, na wyciągnięcie ręki, aby nawiązać kontakt wzrokowy.

Jacek Hugo-Bader zdradza, że reporterem nie staje się z marszu, zachcianki, próżności. Wyznaje starą zasadę solidnego przygotowania się do wyprawy, rozmów, tu nie ma miejsca na przypadek, improwizację w sferze przygotowań. Plan jest po to, aby potem rozsądnie zbierać materiał, być czujnym na temat, który sam mimowolnie się podsuwa, dokonywać zmian z przestrzeganiem zasad własnego bezpieczeństwa. Reporter nie może być chojrakiem, powinien odczuwać i rozumieć strach, gdyż zakreśla on granice możliwości, z którymi nie należy igrzać.

Jacek Hugo-Bader opowiadał, że ceni sobie wszelkie sposoby dochodzenia do zrozumienia człowieka, którego życie będzie chciał opowiedzieć.

Dla reportera najważniejszy jest instynkt, fart i człowiek ze swoją historią, który staje się w chwili nawiązania porozumienia najważniejszy. Pytania, które się pojawiły podczas spotkania dotyczyły picia alkoholu, zagrożeń i granic, które należy sobie postawić w kontaktach z innymi ludźmi. Rozmawiano również o wybranych reportażach, np. "wissarionowcach", szamanach, bomżach. Przy okazji o rozumieniu demokracji w Rosji, sympatii przeciętnych Rosjan do Polaków, niezrozumieniu intencji informacji, które przekazują ich media. Pytano o to, czy wraca do swoich rozmówców, interesuje się ich losami później, czy jest to potrzebne.

Szerszą relację można przeczytać na blogu: <http://niecodziennikliteracki.blox.pl>

Renata Pańska – moderatorka spotkania prezentuje zapis rozmowy z klubowiczami DKK, podczas spotkania. Rozmowa nieautoryzowana – zgodnie z praktyką reportera.

O pracy reportera - krótko:

Kto nie ma farta, nie ma czego szukać w tym zawodzie. Ja mam farta, jak jasna cholera!

O bohaterach reportaży:

Moje relacje z bohaterami to związki rzeczywiście bardzo bliskie, ja się „zakochuję” w tych moich bohaterach, ja ich uwielbiam, naprawdę, nawet a priori takich najgorszych ludzi. Macie w Strzelcach Opolskich ciężkie więzienie. Ja też tu pracowałem. Też tu miałem swoich bohaterów. Siedzą tutaj ludzie z wyrokami dożywocia i a priori zakładamy, że to są wstrętne typy. Oni zrobili coś strasznego i dostali najgorszy wyrok, jaki mogli dostać. Wiadomo, że to zbrodniarze, bandyci. Ja pisałem o nich reportaże. Dlaczego pisałem o tym? Bo w Polsce wprowadzili karę dożywocia, i jak minęło trochę czasu, pierwsi się dorobili tego pięknego wyroku, i ja do nich „szurnałem”. A priori zakładam, że to jest ktoś niesympatyczny, zanim do niego pójde, aby coś o nim wiedzieć, otwieram jego akta - mam do tego prawo jako dziennikarz - i sobie czytam, i wiem dokładnie, co on zrobił, jakie są jego akta sprawy. Ja to nawet widzę, działa mi na wszystkie zmysły - straszne rzeczy można zobaczyć w tych aktach. Potem idę do tego człowieka i muszę wzbudzić w sobie pozytywne emocje. Gdybym poszedł z takimi negatywnymi uczuciami, nie poradziłbym sobie, nie dałbym rady, napisałbym zły tekst - zwyczajnie. Muszę starać się znaleźć coś dobrego w tym człowieku, każdy człowiek, najgorszy zbrodniarz, ma coś takiego, nad czym warto się pochylić. Może ja jestem „zwichnięty”, źle skonstruowany, ale coś takiego mam, że nie umiem, nie cierpię oceniać ludzi, nie umiem „iść z tezą” do człowieka. Nad tym udaje mi się panować, na szczęście.

O sile szczegółu w pracy reporterskiej:

Szczegół ma taką siłę - to jest moja ulubiona metafora - jak kropla wody, którą bierzemy pipetą z oceanu, z ogromnego oceanu jedna kropelka wody... i na szkiełko sobie kap... i w tej jednej kropelce mam zobaczyć cały ocean. Ta jedna kropla jest tak charakterystyczna, jest przedstawicielem wszystkich kropeł zawartych w oceanie. Oko na szczegóły. To jest to, co powinien mieć dobry reporter. W takiej wielkiej podróży na drugi koniec świata, która trwa wiele miesięcy, opisać taki głupi szczegół, jak się nadaje paczkę, to jest właśnie to oko na detale. Nie masz oka na szczegóły, to nie masz czego szukać w tym zawodzie. Szczegóły w reportażu są strasznie ważne.

O podróżach:

Ja uwielbiam się przemieszczać. Jak dłużej siedzę na miejscu, to muszę coś wykombinować, żeby się ruszyć - chociażby pojechać do Opola na spotkanie autorskie i do Strzelec Opolskich. Rzeczywiście tak to działa. Jestem strasznie ruchliwym człowiekiem i dlatego duży element mojej pracy jest „robiony” ze świata, w terenie. W Polsce też. Jak mam sobie wykombinować jakiś dowolny temat, to wolę pojechać poza Warszawę. Nie mówiąc już o tym, że jak jadę w delegację, to mam lepszą organizację pracy, nie wiem dlaczego. W domu bardziej się objam.

O autoryzacji:

Jestem wrogiem autoryzacji, nienawidzę, jak ktoś autoryzuje moje teksty - do czego ma prawo - już się szykuję do zrobienia wielkiej kampanii społecznej wśród dziennikarzy, żeby w prawie prasowym zlikwidować autoryzację. Amerykanie jej nie mają.

O nowej książce:

Kolejna książka reporterska ukaże się na Gwiazdkę. Będzie zielona, ze złotymi literami, bo tak powiedziała szamanka:

Widzę twoją książkę, ona będzie ciemnozielona ze złotymi literami; mówię: eee...jak Koran trochę; ona: Koran? A co to jest Koran?; ja: ee...nieważne. Ona zobaczyła tę moją książkę i ja wiem dokładnie, że ta książka tak będzie wyglądała. Tylko czy ona rzeczywiście taka miała być? Czy ona taka będzie, bo szamanka tak powiedziała? Nie

wiadomo. Na dodatek będzie miała trzy części, a tego już na pewno nie planowałem. Będzie podzielona na rozdziały, pisana w formie dziennika podróży. Będą ponumerowane dni, skoro szamanka tak powiedziała, że będą trzy części, to będę musiał w 10-12 dni zrobić kolejny rozdział.

Autor rozdaje autografy

Agnieszka Hałubiec

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Na regale Przegląd nowości wydawniczych

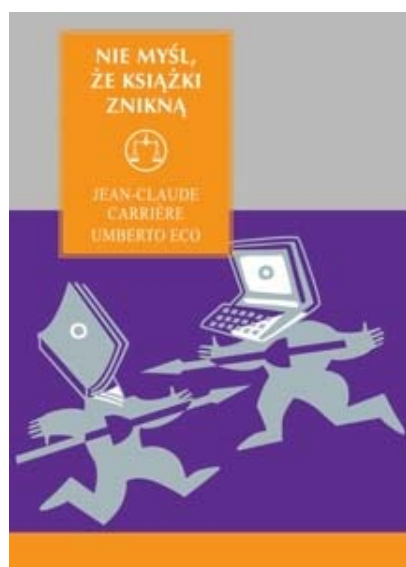
Na regale bibliotecznym, domowym, księgarskim można znaleźć mnóstwo różnych książek. Masowa „produkcja” wydawnicza utrudnia wybór, nasilona promocja paradoksalnie nie ułatwia decyzji o zakupie książki. Coraz trudniej wybrać „literackie ziarno od literackich plew”. Nie sposób czytać wszystkich nowości wydawniczych danego roku. Czym się zatem kierować przy wyborze? Recenzją? Nazwiskiem autora? Nagrodą literacką? Jak kto woli. Czasem przypadek powoduje, że trafia do rąk wartościowa publikacja. Książki, które wybieram do omówienia w „Bibliotekarzu Opolskim”, w moim subiektywnym odczuciu są godne polecenia. W różny sposób je znajduję i mam wielką satysfakcję czytelniczą, gdy okazują się znakomite, a mój czas poświęcony lekturze nie jest stracony.

Proponuję tym razem trzy tytuły, na trzy różne regały. O samotności w różnych wymiarach i przemianach – kulturowych.

Regał: Literatura popularnonaukowa

Z książką do lamusa?

Nie myśl, że książki znikną / Jean-Claude Carrière, Umberto Eco; wywiad przeprowadził Jean-Philippe de Tonnac; przeł. Jan Kortas. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B., 2010.

Czy może istnieć świat bez książki? Patrząc na ostatni raport Biblioteki Narodowej o stanie czytelnictwa w Polsce, można bez obaw stwierdzić, że większość Polaków nie odczułaby specjalnego braku, gdyby książki zupełnie zginęły. Również ta część lepiej wyedukowana, specjaliści, wykładowcy – nieczytający – o zgrozo! – również nie uroniliby łzy. Z najnowszych badań wynika, że jedna trzecia uczących się i studiujących nie miała przez rok kontaktu z żadną książką. 25% osób z wyższym wykształceniem przyznaje, że nie czyta. A 20% stwierdziło, że przez miesiąc poprzedzający sondaż nie przeczytało tekstu dłuższego niż trzy strony. Po co więc w ogóle rozważać, jaki będzie los książki – jej byt lub niebyt? Książka jest, a czy będzie? Albo też inaczej – w jakiej formie? Czy e-papier zastąpi kartę z celulozy? Po co nad tym debatować?

Zadziwiające, ale jest jeszcze grono ludzi, dla których książka jest bardzo ważna, nawet na tyle, aby słono za nią płacić, czy też zwyczajnie rozmawiać o niej. Dyskusję taką podjęli Umberto Eco i Jean-Claude Carrière. Znany włoski pisarz, wykładowca, mediewista oraz francuski scenarzysta, obaj kolekcjonerzy, bibliofile, wnikliwie, z uwzględnieniem trendów, zmian kulturowych, kreślą potencjalnie możliwe losy książki. Tytuł dość przewrotny „Nie myśl, że książki znikną” – jest w zasadzie

wnioskiem przeprowadzonej rozmowy. Jak wskazuje Eco, kultura Internetu nie jest przedłużeniem telewizyjnej kultury obrazkowej, jest powrotem do Gutenberga i kultury tekstu. Paradoksalnie patrząc w ekran komputera – czytamy całkiem sporo. Jednak według Eco książka jest nośnikiem najdoskonalszym – estetycznie i ergonomicznie. Konkludując pada stwierdzenie, że „książka jest kołem ludzkiej wiedzy i wyobraźni”. Nigdy zatem nie zniknie – tak jak koło. Ciągłe zmiany technologiczne i zmiany nośników powodują, że materiał informacyjny zanika. Książka trwa i nawet ta bardzo wiekowa jest jeszcze do odczytania. Oczywiście jak zawsze miała, tak i teraz ma swoich wrogów i liczne zagrożenia – kiedyś pożary, publiczne palenie, cenzura, czas, dziś do przeciwników zalicza się technologia – ale może być również sprzymierzeńcem. Być może będzie mniej książek papierowych, a więcej e-booków, być może papierowe książki staną się jedynie pasją kolekcjonerów. Autorzy odpowiadają na pytania o losy książki, ale również stawiają nowe, na które czas przyniesie odpowiedź. Eco i Carrière dają świetne przykłady, pokazują, jak wiele zmian już się dokonało, a książka nadal trwa. Pokazują, ile wynalazków leży dziś na śmietniku ludzkiej pomysłowości, a pocziwa księga nie znika. W obliczu katastrofy, książka jest nośnikiem doskonałym. Każda wdrażana technika wymaga przecież opracowania nowego kodu i stałego uczenia się. „Trwałe nośniki” paradoksalnie nie mają żadnej trwałości. Puentując: książka nie zniknie, zmieni się, ale będzie. Czytanie zaś stanie się zapewne elitarną czynnością.

Regał: Beletrystyka

Blisko i daleko

Samotność liczb pierwszych / Paolo Giordano ; przeł. Alina Pawłowska- Zampino. Warszawa : Wydawnictwo W.A.B., 2010.

Czytanie książek debiutanckich to czasem ryzyko, chociaż nawet wytrawnym mistrzom pióra zdarzają się słabsze utwory. Księgarskie półki uginają się od beletrystyki polskiej i zagranicznej. Trudno zdecydować, które tłumaczenie jest warte lektury. Przebierając w tytułach warto zwrócić uwagę na powieść Paolo Giordano „Samotność liczb pierwszych”. Książka jest debiutem włoskiego pisarza. Doceniona (nagroda Premio Strega, Premio Campiello, finalistka XVIII nagrody włoskiego PEN Clubu) i tłumaczona w wielu krajach, trafiła także na polski rynek wydawniczy.

Znakomita, „precyzyjna”, „ścista” narracja, która być może jest efektem wynikającym z profesji autora – z wykształcenia fizyka. W powieści nie ma elementów zbędnych, nie ma narracyjnych dłużyń. Solidnie zbudowana fabuła, której wielką siłą jest historia bohaterów oraz ich sylwetki. Postacie są prowadzone bardzo konsekwentnie. Kiedy poznajemy je jako dzieci uwikłane w dramat i odnajdujemy w kolejnych latach życia widzimy, że rozwój bohaterów dokonał się według pewnej uzasadnionej linii. Postacie są „zimne”, usiłują zbliżyć się do siebie, ale nigdy im się to nie udaje. Trudno określić, czy i jak odczuwają miłość. Cierpią w wielkiej ciszy. Ich bliźniacze losy łączą i dzielą. Brakuje w powieści pozytywnych emocji, bohaterowie częściej zderzeni zostają z brutalnością, nieprzewidywalnością losu. Profil psychologiczny postaci wydaje się być wiarygodny, możliwy w takiej życiowej konstelacji.

Tytułowe, metaforyczne liczby pierwsze trafnie oddają sytuację bohaterów. Paradoksalnie w uwikłaniu i trudnościach wszystko wydaje się proste i logiczne. Życie z traumą kładzie się cieniem na kolejne lata. To nie dziwi. Nie ma cudownych odmian losu, nie ma łatwych rozwiązań. Zmienia się natomiast sposób patrzenia na

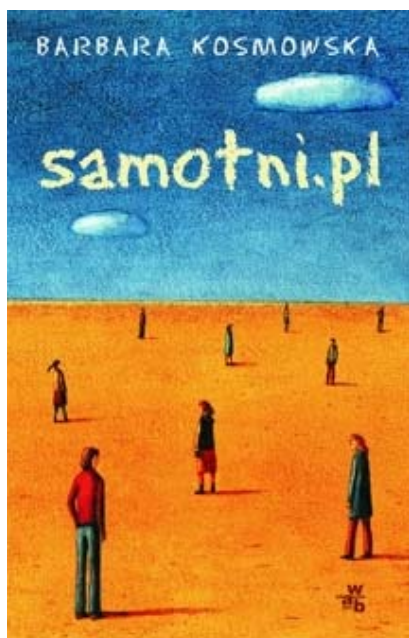
świat, bo główni bohaterowie niosą ciężki bagaż niechcianych doświadczeń. Alice i Mattia spotykają się jako ludzie naznaczeni bólem i tajemnicą. Mijają się, choć naturalnym - lub życzeniowym - wydaje się, że powinni ściślej połączyć swoje życiowe drogi. Siłą powieści „Samotność liczb pierwszych” jest tonowanie uczuć. Autor nie wpada w melodramatyczne nuty. „Twardą ręką” traktuje postacie, które chcąc nie chcąc, wykonują jego wolę, a czytelnik po zamknięciu książki nie odczuwa niedosytu, czy tęsknoty za cikliwym happy endem i pokrzepieniem.

Paolo Giordano stał się objawieniem młodej włoskiej literatury, istotnie z powieści emanuje talent literacki, pozostaje z ciekawością oczekiwać kolejnej książki.

Regał: Literatura dziecięca i młodzieżowa

Samotne dojrzewanie

Samotni.pl / Barbara Kosmowska. Warszawa : Wydawnictwo W.A.B., 2011.

Dramaty dzieci i młodzieży są w stałej ewolucji. Niestety, pojawia się ich coraz więcej. Zaskakują świat dorosłych i czekają na reakcję, czasem zdecydowanie zbyt spóźnioną. Jest to bolesne tym bardziej, że to właśnie my, dorośli, często komplikujemy świat dziecięcy. Zjawiska socjologiczne, jak na przykład emigracja zarobkowa, implikują często nowe problemy, których rodzice, opiekunowie, nauczyciele nie przewidują, a gdy już je dostrzegają, to nie mają umiejętności zapobiegania skutkom ubocznym.

Nowa książka Barbary Kosmowskiej „Samotni.pl” porusza znany od wielu lat problem eurosieroctwa, rozszerzony o samotność, alienację, przemoc w szkole i rodzinie. Tematy bardzo trudne, ale bezspornie wymagające, aby się nimi zająć, nie tylko literacko. Tytuł powieści jest znaczący, nawiązuje do adresu internetowego. Sieć często staje się panaceum na samotność, ale tylko pozornie i zazwyczaj ze szkodą. Domena krajowa - .pl. Zjawisko eurosieroctwa w Polsce jest znaczące, a straty nim wywołane raczej nie do określenia. Nie tylko wyjazdy zagraniczne w poszukiwaniu kawałka lepszego świata oddzielają dzieci od rodzica. Budowanie kariery, rozpad

rodziny, bieda, brak zwyczajnej rozmowy, powodują, że mury obcości rosną.

Szkoła coraz bardziej przypomina pole minowe. Młodzież pozostawiona sama sobie hodzi góry problemów. Świat „Samotnych.pl” oglądamy oczami dorosłych i dzieci. Zosia, nauczycielka języka polskiego widzi samotność swoich uczniów, obojętność rodziców, zagonionych tysiącem spraw. W jednej klasie kumulują się wiele konfliktów. Wśród nauczycieli również można spotkać galerię osobowości. Są tacy, którzy pochylają się nad problemami swoich uczniów, są też tacy, którzy nie tworzą z nimi żadnej więzi, a być może nawet się ich obawiają. Joannę wychowuje siostra, Wiktor ma tylko babcię, bo mama uwierzyła w pomyślną gwiazdę na Wyspach Brytyjskich, Kaja przebywa u krewnych. Każde z nich oraz ich koledzy zabiera na swoje barki poważne doświadczenia. Paradoksalnie bohaterowie zdają życiowy egzamin lepiej niż rodzice i nauczyciele. Wychodzą z życiowych opresji pomagając sobie nawzajem. Przełamują samotność, ratują się poprzez pierwsze uczucia, prawdziwe przyjaźnie, jak również wyraźne odrzucenie zła, które ich otacza. Oczywiście nie dokonuje się to natychmiast i jest w tym także udział dorosłych, którzy w porę dostrzegają iż pomoc jest niezbędna. Niestety na kartach powieści pojawiają się także przypadki przegapione, które płacą wysoką cenę.

Książka rozkłada się na kilka głosów. Mówią młodzi bohaterowie, jak również dorośli. Autorka wprowadziła do narracji formę pamiętnika, pisanego przez Zosię. Problemy można zobaczyć zatem z kilku

perspektyw, przefiltrowane przez różne doświadczenia. Zaniedbane pokolenie nie wzrośnie na jałowej glebie obcości, samotności i odrzucenia. Książka adresowana do czytelnika gimnazjum, może trafić również w ręce dorosłe. Nie jednemu rodzicowi pozwoliłaby zrozumieć problemy własnego dziecka.

Agnieszka Hałubiec

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Znalezione w... Subiektywny przegląd czasopiśmienniczy

W styczniowym numerze „Dialogu” – pisma poświęconego współczesnej dramaturgii teatralnej – opublikowany został utwór sceniczny belgijskiego dramaturga Thierry Debroux – Bibliopata. Sam tytuł wzbudził moją uwagę na tyle, aby się zainteresować tym, co kryje się w didaskaliach i replikach bohaterów. Z pasji kolekcjonerskich i z racji wykonywanego zawodu, wydało mi się intrygujące to, kim jest tytułowy bibliopata? I czy w ogóle można odnotować taki problem osobowościowy? Jak się okazuje - można.

Kim zatem jest bibliopata? Na pozór – starszym mężczyzną, kolekcjonerem książek, niekonwencjonalnym pasjonatem. Wchodząc głębiej – nic już nie jest takie oczywiste. „Facet z książką zamiast serca” - jak mówi o nim syn Victor – postać również trudna do zdefiniowania – duch czy osoba z krwi i z kości? Dramat rozgrywa się w wielkiej bibliotece kolekcjonera, do której trafia Ava, młoda kobieta poszukująca pracy. Jej zadaniem jest pomóc w uporządkowaniu biblioteki przy pomocy nosa! Bo zapach jest najważniejszy. Jak pisze sam autor: „Komu nie zdarzyło się wąchać książki? Bibliopata wywodzi się właśnie z takiego węchowego wspomnienia z lat dzieciństwa. Mój ojciec, robotnik i kolekcjoner, zabierał mnie do stołecznych bukinistów. Spędzałem całe godziny wśród rozmaitych zapachów starych książek i uwielbiałem to. Czy istnieje jakiś ukryty związek między zawartością książki a wydzielanym przez nią aromatem? Nie! – odpowiedzą ci, którzy lękają się tych niejasnych przestrzeni, gdzie rządzi wyobraźnia. Ależ oczywiście! – wykrzykną inni i ja jestem jednym z nich”.

Théo to „strażnik geniuszów”, upaja się aromatem książki, aby poczuć wybitnego twórcę. Biblioteka to cały jego świat. Ava poprzez zapach książki musi określić jej tytuł i autora. To niekonwencjonalna droga do opisu bibliograficznego. Rozmowy bohaterów wprowadzają czytelnika w coraz to nowe wymiary i rozważania. Kim jest autor w ogóle? Demiurgiem – stwarzającym byty? A może życie nas wszystkich jest powieścią? Jesteśmy czymś pomysłem uwięzionym na kartach lepszego lub gorszego dramatu? Zostaliśmy uwięzieni w cudzej powieści, którą można czytać wielokrotnie. A może jesteśmy bohaterami wielu fabuł, w różnych modyfikacjach? Wątek ten był już eksploatowany przez literaturę, chociażby u Borgesa. Jednak wdzięcznie został zaprezentowany również w dramacie Debroux. Nie jest to zresztą jedyny motyw obecny w tym utworze. Autor snuje rozważania o literaturze w ogóle. Jaka jest, jakie podejmuje tematy, kto i co czyta? Czy literatura - jako część kultury - uszlachetnia, ma misję? Wypowiedź Victora, syna „bibliopaty” daje jasno do zrozumienia:

„Victor: Można kochać Mozarta albo... bo ja wiem... (bierze jakąś książkę) Flauberta a jednocześnie czerpać rozkosz z chrzęstu łamanych kości pięknych i naiwnych dziewcząt. Nie tylko uczciwi ludzie kupują książki i obrazy. Zbrodnia i kultura nie muszą się nawzajem wykluczać”.

Literaturę tworzą różne nurty, jest wzniosłe, jest też kompensacyjnie, ku uciechu, ku rozprężeniu. Kultura, literatura jest dla wszystkich i może sięgać różnych poziomów.

Są też książki sfery wyjątkowej, księgi święte, tajemnicze. Théo taką księgę posiada. Nikt jednak nie może jej dotknąć. Jest jak „zakazany owoc” lub też całe „drzewo poznania”. Księga ta wprowadza magiczną rzeczywistość, która przenika dramat. Budzi niepokój i wątpliwości postaci. Stopniowo bohaterowie sami

zaczynają się zastanawiać nad prawdziwością swojego bytu. Ava bardzo chce być „rzeczywista”, ale może być tylko postacią dramatu, który ktoś czyta. Z naszej perspektywy właśnie tak jest.

Tajemnicza księga Théo Jürgensa pozostaje nienazwana do końca. Czym jest? Kto ją napisał? Nie wiadomo. Może sam Bóg? A jak może pachnieć geniusz Boga?

Bibliopata to dramat oparty o ciekawy koncept, może nie do końca nowy, ale warty uwagi. Sam Debroux definiuje swój utwór jako fantastyczny, a dedykuje zmarłemu ojcu, który namiętnie kolekcjonował książki.

Thierry Debroux, Bibliopata, „Dialog” nr 1, 2011. Przełożyła: Hanna Karpińska.

Tytuł oryginału: Le livropathe. Wydane przez Lansman Éditeur.

Hanna Jamry

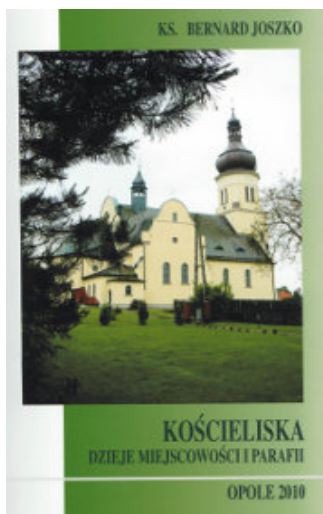
Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Nowości o Śląsku Opolskim – propozycje do księgozbioru podręcznego

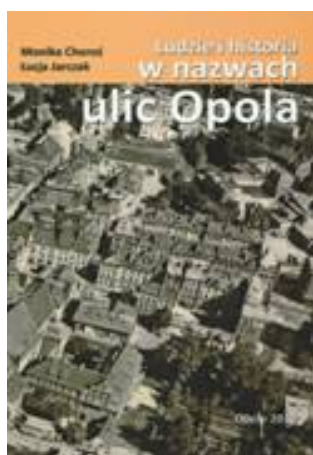
Kobiety Opolszczyzny / oprac. pod kier. Marii Mołodowicz ; Urząd Statystyczny w Opolu ; Urząd Marszałkowski il. Województwa Opolskiego. - Opole : Urząd Statystyczny, 2010. - 258 s. + płyta CD : il.

Urząd Statystyczny i Urząd Marszałkowski w Opolu podjęły się wydania wspólnej publikacji, która przynosi informacje o opolskich kobietach, których pełna zaangażowania postawa życiowa jest przykładem łączenia pracy zawodowej, społecznej, macierzyństwa i życia rodzinnego. W pierwszej części wydawnictwa opolską kobietę ukazano przez pryzmat liczb i statystyk, w drugiej przedstawiono 33 sylwetki Opolanek, które odniosły sukces na skalę regionalną, krajową i międzynarodową.

Kościeliska : dzieje miejscowości i parafii / Bernard Jozsko. - Opole : Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2010. - 635, [4] s., [32] s. tabl. - (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku ; 62). - Bibliogr. s. 599-616, Zsfg

W północnej części ziemi oleskiej leży miejscowość Kościeliska z jednym z najstarszych kościołów parafialnych na tym obszarze, powstałym w 1193 roku. Autor przedstawia dzieje parafii od jej powstania do roku 2006. W tej obszernej pracy znalazły się również zagadnienia związane z historią wiosek: Kościeliska, Strońsko i Jastrzygowice, podano wiele wiadomości o życiu mieszkańców parafii, o sprawach narodowościowych, przedstawiono historię rodzin, do których należały folwarki i miejscowości parafii kościeliskiej oraz opisano dzieje szkolnictwa, dzięki zachowanej kronice szkolnej z Kościelisk oraz dokumentom z archiwów opolskiego i wrocławskiego.

Ludzie i historia w nazwach ulic Opola / Monika Choroś, Łucja Jarczak ; Stowarzyszenie Instytut Śląski Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu. - Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. - 158 s. : il. - Bibliogr. s. 155-158

W publikacji autorki przedstawiły zarys dziejów miasta i rozwoju nazewnictwa miejskiego w Opolu na przestrzeni XV-XXI wieku. Druga, najobszerniejsza część, zawiera słownik nazw ulic i placów Opola wraz z zapisami źródłowymi i zmianami, jakim nazwy ulegały w ciągu wieków. Trzecia część wydawnictwa to wykaz

niemieckich nazw ulic i placów z ich polskimi odpowiednikami. Ilustracje zamieszczone w książce przybliżają czytelnikowi obraz dawnego Opola.

Ślady przeszłości = Otisky minulosti / [autor polskich tekstów Urszula Zajączkowska]. - Ołomuniec : Kraj Ołomuniecki ; Samorząd Województwa Opolskiego, 2010. - 199, [1] s. : il. - Teskt równol. w j. pol. i czes.

Album jest efektem polsko-czeskiej współpracy. Czytelnik znajdzie w nim najciekawsze zabytki ziem opolskiej i ołomunieckiej i związane z nimi historie. Podróżując po województwie opolskim, w różnych jego zakątkach można trafić na wspaniałe miejsca, m.in.: polskie Carcassonne w Paczkowie, śląski Rzym w Nysie, pałac rodem z Disneylandu w Mosznej czy śląski Wawel w Brzegu. Na terenie kraju ołomunieckiego znajduje się ponad siedem tysięcy obiektów zabytkowych, siedemnaście z nich to narodowe zabytki kultury Czech, a stojąca na Górnym Rynku kolumna Trójcy Przenajświętszej jest wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Wielka księga ziemi zębowickiej / Ewa Cichoń ; fot. Mirosław Dedyk. - Zębowice : Gminny Ośrodek Informacji, Kultury i Czytelnictwa w Zębowicach, 2010. - 327 s. + CD: il. - Bibliogr. s. 323-327

Ewa Cichoń, dyrektor Oleskiego Muzeum Regionalnego i nauczycielka historii oraz Mirosław Dedyk, historyk i fotografik, przygotowali albumowe wydanie popularnego zarysu dziejów ziemi zębowickiej. Potencjał tego atrakcyjnego przyrodniczo i turystycznie zakątka powiatu oleskiego ciągle nie jest w pełni odkryty i wykorzystany. Najwięcej miejsca autorzy poświęcili Zębowicom, Kadłubowi Wolnemu i Radawiu, przedstawiając ich historię, powojenną rzeczywistość, zabytki, legendy, zasłużonych mieszkańców i in.

Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Branicach : zarys historyczny 1898-1970 / Leopold Adamczyk. - Wrocław : Wydaw. Via Nova, 2010. - 142, [10] s. : il. ; 24 cm. - Bibliogr. s. 139-142

Historia szpitala w Branicach była tematem pracy magisterskiej Leopolda Adamczyka, która została oceniona bardzo wysoko przez profesorów Andrzeja Brożka i Franciszka Hawranka. W recenzjach pracy naukowcy podkreślali olbrzymi trud autora, jaki zadał sobie w zebraniu materiału źródłowego i opracowań. W książce autor zamieścił obszernie dzieje Branic, sylwetkę ks. Józefa Nathana, głównego inicjatora budowy szpitala, organizację placówki, leczenie, warunki bytowe pacjentów itd. Opracowanie ma wartość dokumentalną, a autor ma nadzieję, że znajdzie się ktoś, kto dopisze dalszy ciąg historii branickiego szpitala.

Z dziejów 10 Sudeckiej Dywizji Zmechanizowanej (1944-1999) / Jan Zadworny. - Opole: Stowarzyszenie 10 Sudeckiej Dywizji Zmechanizowanej, 2010. - 428 s. : il. - Bibliogr. s. 420-424

Niewiele ukazało się książek o opolskim wojsku, stąd niniejsza publikacja warta jest uwagi. Autor opracowania, ppłk Jan Zadworny, pełni dziś obowiązki szefa sztabu Opolskiej Brygady Logistycznej. We wstępie zaznaczył, że praca ma charakter popularny, a jego intencją było ocalenie od zapomnienia dziejów 10 Dywizji. I tak praca opiera się przede wszystkim na kronikarskich zapisach różnych jednostek wojskowych i pododdziałów wchodzących w skład dywizji.

Zamki, twierdze i garnizony Opola, Śląska i dawnej Rzeczypospolitej / pod red. Tomasza Ciesielskiego. - Zabrze : Wydaw. Inforteditions, 2010. - 317, [1] s. : il.

Tom powstał we współpracy m.in. opolskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego i Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu. Zebrano w nim artykuły, których wspólnym mianownikiem są rozważania na temat zamków, twierdz, fortyfikacji i garnizonów. Część pierwsza poświęcona jest Śląskowi ze szczególnym uwzględnieniem Opola.

Regina Kapałka

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Znani i nieznanani z regionu - przewodnik biobibliograficzny

Rozpoczynamy nowy cykl publikacji biobibliograficznych zatytułowany „Znani i nieznanani z regionu”. W kolejnych numerach czasopisma będziemy przybliżali wybrane sylwetki osób wybitnych, wywodzących się z regionu opolskiego lub na tych ziemiach działających, które współtworzyły dzieje polityki, kultury, nauki, literatury od czasów najdawniejszych do końca XIX wieku.

Prezentowane będą sylwetki postaci, które cechuje różnorodność osiągnięć, talentów i profesji. Są wśród nich wysocy urzędnicy państwowi, dostojnicy kościelni, politycy, podróżnicy, naukowcy, ludzie pióra. Wszyscy oni - znani i mniej znani, których bogate osiągnięcia życiowe i wybitne zasługi – nie zawsze uświadamiane i łączone z Opolszczyzną w jej historycznych granicach – są godni przypomnienia i zapamiętania.

Cykl „Znani i nieznanani z regionu” ma pełnić przede wszystkim funkcję informacyjną – przewodnika faktograficznego i bibliograficznego. Chcemy, aby był wykorzystywany również jako pomoc w edukacji młodzieży o historii regionu opolskiego, który jako teren przygraniczny był obszarem współistnienia wielu kultur, wyznań, narodowości i języków (łaciński, czeski, niemiecki i polski).

Każda opisana sylwetka będzie przedstawiała biogram, zawierający najważniejsze informacje o danej postaci oraz bibliografię w wyborze, która powinna zachęcić zainteresowanych czytelników do dalszych poszukiwań, poszerzenia i uszczegółowienia wiedzy o ludziach, którzy zapisali piękną kartę w dziejach kultury naszego regionu.

MIKOŁAJ II (1476-1497)

Książę opolski Mikołaj II był najmłodszym synem Mikołaja I, księcia opolskiego i księżniczki brzesko-legnickiej, Magdaleny. Wspólnie z bratem, Janem Dobrym rządził po śmierci ojca w księstwie opolskim. Księżęta kontynuowali proces scalania księstwa, który prowadził od 1455 roku ich ojciec. W 1477 roku Mikołaj wraz z bratem wykupili od Konrada oleśnickiego okręg prudnicki z zamkiem, a w 1478 wzięli w zastaw od księcia legnickiego Fryderyka I okręg brzeski. W tym roku księżęta przystąpili do związku książąt, śląskich, który walczył z Maciejem Korwinem, królem węgierskim i władcą Śląska. Grabieżcza polityka Macieja Korwina, wymuszającego na miastach i szlachcie wielkie podatki była powodem przystąpienia do związku. Księcia Mikołaja II i Jana II zmuszał do różnych świadczeń pieniężnych, a nawet podstępnie ich uwięził uprzednio zapraszając do Koźła, przetrzymywał dopóki nie zapłacili wysokiego okupu. Książę opolski Mikołaj II w przeciwieństwie do swego ojca nie był przychylnie nastawiony do króla węgierskiego. Nie był jednak w stanie powstrzymać rosnących wpływów władcy. Po śmierci, w 1490 roku Śląsk przeszedł pod panowanie Władysława Jagiellończyka, króla Czech. Księżęta opolscy mogli znów samodzielnie sprawować władzę. W 1492 roku bracia wykupili wspólnie miasto Gliwice z okręgiem,

a w 1496 roku zamek i miasto Toszek. Bracia Jan i Mikołaj posiadali bardzo zasobny skarbiec. Byli ludźmi gospodarnymi, oszczędnymi, nie prowadzili niepewnych wojen. Ich celem było odzyskanie ziem, które ich przodkowie lekkomyślnie utracili. Dość liberalne rządy Władysława Jagiellończyka, spowodowały wzrost władzy i samowoli książąt na Śląsku. Ogromną władzę posiadał sojusznik zmarłego Macieja Korwina, książę Kazimierz cieszyński, zostając z nominacji króla namiestnikiem na Śląsku. W tym okresie narastały niesnaski między książętami opolskimi a niektórymi książętami śląskimi. W czerwcu 1497 roku Mikołaj II uczestniczył w zjeździe książąt, który odbył się w Nysie w salach ratusza miejskiego. Wśród obecnych był również książę Kazimierz. W trakcie obrad książę opolski, mając prawdopodobnie obawy, że może zostać uwięziony przez niego, wyjął

sztylet i rzucił się na księcia cieszyńskiego oraz na biskupa wrocławskiego, Jana Rotha. Obaj zostali zranieni. Księżę Mikołaj II schronił się w kościele św. Jakuba, licząc że azyl miejsca świętego zapewni mu bezpieczeństwo. Niestety, został przez mieszczan wyciągnięty ze świątyni i uwięziony w ratuszu, a następnie postawiony przed sądem ławniczym w mieście, który skazał go na śmierć. Wyrok był bezprawny, gdyż uprawnienia sądów miejskich w kwestii karania występków i przestępstw na terenie miasta nie dotyczyły książąt. Wyrok, przez ścięcie został jednak wykonany 27 czerwca 1497 roku. Tragiczny był więc koniec księcia opolskiego Mikołaja II. Podobno idąc na miejsce egzekucji książę krzyknął: „O Nyso! Nyso! Czyż dlatego moi przodkowie darowali ciebie Kościołowi, abyś mi teraz życie wydzierła?”

Po wykonanej egzekucji ciało księcia zaniesiono do kościoła, gdzie przez dwa dni odprawiano uroczyste modły. Trzeciego dnia zawieziono trumnę do Opola. Kondukt pogrzebowy wjechał do miasta przez Bramę Mikołajowską, którą później książę Jan kazał na zawsze zamurować. Bardzo uroczysty pogrzeb odbył się 6 lipca 1497 roku. Księcia pochowano zgodnie z jego wolą w kościele franciszkanów w Opolu, obok swego ojca. Źródła, do dzisiaj nie wyjaśniają do końca powodów jego śmierci.

W kościele franciszkanów we wschodnim przęśle znajduje się płyta nagrobna księcia Mikołaja II. Jej środkową część wypełnia orzeł polski, będący znakiem herbowym księcia w dolnej części środkowego pola wykuty jest złoty napis: „Który własnych wyczynów padłem ofiarą i podałem ręką kate dumną, wyniosłą głowę, tu pochowany spoczywam. Głoś wszelki przechodniu, że z książętami w niebie żyje książę Mikołaj”.

Mikołaj II nie był żonaty i nie pozostawił po sobie potomstwa. Jan II także nie posiadał dzieci i w roku 1532 wraz z jego śmiercią wymarła opolska linia Piastów.

Tragiczna śmierć Mikołaja II została szybko utrwalona w literaturze a to za sprawą nyskiego mieszczanina Kaspra Fuscina, który w 1491 roku uzyskał na Uniwersytecie Jagiellońskim tytuł mistrza sztuk wyzwolonych i docenturę.

W publikacjach książkowych:

1. Dynastia Piastów w Polsce / Marek Kazimierz Barański.- Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2006.
2. Genealogia Piastów / Oswald Balzer ; Akademia Umiejętności w Krakowie. - Kraków : Akademia Umiejętności, 1895.
3. Genealogia Piastów / Oswald Balzer.- Warszawa : Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, 1980.
4. Heraldyka Piastów Śląskich : 1146-1707 / Małgorzata Kaganiec.- Katowice : Muzeum Śląskie, 1992.
(Rozprawy i Studia Muzeum Śląskiego)
5. Historia u Piastów, Piastowie w historii : z okazji trzechsetlecia śmierci ostatniej z rodu, księżnej Karoliny / pod red. Bogusława Czechowicza ; Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu.- Brzeg : Muzeum Piastów Śląskich, 2008
6. Książęta opolscy i ich państwo / Tomasz Sadowski.- Wrocław : "Rzeka", 2001.
7. Książęta opolsko-raciborscy : wybrane postacie / Norbert Mika, Grzegorz Wawoczny.- Racibórz : "WAW", 2000.
(Biblioteczka Ziemi Raciborskiej)
8. Książęta piastowscy Śląska / Zygmunt Boras.- Wyd.3 popr. i rozsz.- Katowice : "Śląsk", 1982.
9. Królewska krew : polscy potomkowie Piastów i innych dynastii panujących / Rafał T. Prinke, Andrzej Sikorski.- Poznań : Zysk i S-ka. Wydaw., 1997.

10. Miasto czyni wolnym : 90 lat lokacji Opola (ok. 1217-2007) / red. Anna Pobóg- Lenartowicz. – Opole : Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Opolu, 2008. – 125 s.
Zawiera m.in. Testament księcia opolskiego Mikołaja II
11. Od Księstwa Piastowskiego do województwa opolskiego : niezwykle, ciekawe, mało znane opowieści historyczne / Ryszard Morawiec.- Opole : "Adan", 2006.
12. Opolanie znani i nieznani / pod red. Anny Pobóg-Lenartowicz. - Cz. 1 : Średniowiecze. - Opole : Pol. Tow. Historyczne, 2009. - 200 s.
Z treści: m.in. Karpała Marcin: Książę opolski Mikołaj II
13. Opolszczyzna znana i nieznana : obrazki krajoznawczo-historyczne / Czesław Lachur. - Kępa : [b.w.] [druk: Drukarnia Wydaw. Św. Krzyża], 2006. - 357 s.
14. Piastowie górnośląscy / Jerzy Horwat.- Bytom : Muzeum Górnośląskie, 2007. (Rocznik Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Historia, ISSN 0068- 4651 ; z.nr 8.)
15. Piastowie : leksykon biograficzny / red. Stanisław Szczur, Krzysztof Ożóg. - Kraków : Wydaw. Literackie, 1999.
16. Raciborzanie tysiąclecia : słownik biograficzny : praca zbiorowa pod red. Katarzyny Gruchot, Grzegorza Wawoczego. - Racibórz : Nowiny Raciborskie Sp. z o.o., 2002
17. Rodowód Piastów śląskich. T.1. Piastowie wrocławscy i legnicko-brzescy / Kazimierz Jasiński ; Wrocławskie Towarzystwo Naukowe ; red. Adam Galos; Kazimierz Jasiński.- Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1973. (Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Seria A ISSN 0084-3016 ; nr 154, 167, 183)
18. Rodowód Piastów śląskich. T.3. Piastowie opolscy, cieszyńscy i oświęcimscy / Kazimierz Jasiński ; Wrocławskie Towarzystwo Naukowe ; red. Adam Galos; Kazimierz Jasiński.- Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1977. (Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Seria A ISSN 0084-3016 ; nr 154, 167, 183)
19. Sukcesorzy śląskich Piastów : w trzechsetlecie śmierci ostatniej z rodu (1707-2007).- Wrocław : Oficyna Wydawnicza Atut - Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007.
20. Sztuka Piastów Śląskich w średniowieczu : znaczenie fundacji książęcych w dziejach sztuki gotyckiej na Śląsku / Alicja Karłowska-Kamzowa.- Warszawa, Wrocław : Państw. Wydaw. Naukowe, 1991.
21. Śląski rodowód państwowego godła Polski / Marian Haisig.- Wrocław : "Silesia", 1993.
22. Wspólne raciborsko-opawskie dziedzictwo : podręcznik do edukacji regionalnej / Norbert Mika, Sarka Belastova. - Racibórz-Opawa : Wydaw. i Agencja Informacyjna "WAW", 2000. - 127 s.

W artykułach prasowych:

1. Co kryje testament księcia Mikołaja II / Ewa Wótkiewicz. - Il. // Gaz.Wybor. - 2006, nr 122, dod. Gaz.Wybor.Opole, s. 5

2. Egzekucja księcia Mikołaja II [w Nysie] / Joanna Rostropowicz // Joseph von Eichendorff Konversatorium. - Z. 25. - (1999), s. 136-145
3. Egzekucja księcia opolskiego : Opole w wieku XIV / Joanna Rostropowicz. - (Moje tysiąclecie). - Il. // Gaz.Wybor. - 1999, nr 270, dod. Gaz.w Opolu, s. 6
4. Książę Mikołaj II - poczet książąt opolskich / Urszula Zajączkowska. - Il. - (Poczet książąt opolskich) // Gaz.Wybor. - 2006, nr 97, dod. Gaz.Wybor.Opole, s. 5
5. Lincz na księciu / Artur Janowski. - Il. // N.Tryb.Opol. - 2005, nr 217, dod. Tyg.Opol."7 Dni", nr 20, s. 6
6. Lżyli, zdarli ubranie i bili gdzie popadnie / Bożena Poliwoda. - (Poczet Piastów Śląskich) // N.Tryb.Opol. - 1995, nr 84, s. 14
7. Miecz, którym ścięto księcia Mikołaja Opolskiego oraz miecz katowski miasta Opola / Włodzimierz Kaczorowski // Alm.Miejski "Opolanin". - 2002, s. 32
8. Mikołaj II (1476-1497) / Ryszard Morawiec. - Il. // Nowy Biul.Szk. - 2000, nr 2, s. 18-19
9. Walka o skarby opolskie / Zbigniew Bereszyński. - Il. // Gaz.Wybor. - 2009, nr 86, dod. Gaz.Wybor.Opole, s. 9
Piastowie

KAZIMIERZ I (1178 - 1230)

Przez źródła historyczne wymieniany jest jako jedyny syn Mieszka Piłtonogiego. Urodził się w roku 1178 lub 1179. Jego żoną była Wiola, córka cara Kołojana lub jego następcy Boriła. Kazimierz wstąpił na tron opolski w wieku 32 lat po śmierci ojca w 1211 roku. W pierwszych latach rządów Kazimierz przyłączył się do koalicji trzech książąt: Leszka Białego, Konrada Mazowieckiego i Władysława Odońca.

Kazimierz I dokonał lokacji miasta Opola na prawie zachodnim między rokiem 1211 a 1217. Również jego dziełem było obwarowanie grodu nowym murem. W roku 1217 nadał prawa miejskie Raciborzowi, a około 1222 roku Głuchołazom. W pierwszej połowie XIII wieku wybudował na Ostrówku w Opolu zamek murowany, gdzie od 1226 roku uruchomiono mennicę, bijącą opolskie fenigi. Prace przy budowie zamku trwały do około 1260 roku. Miał on kształt nieregularnego wieloboku i był zbudowany z cegły. W okresie panowania księcia Kazimierza Opole liczyło ponad 900 osób. Pewien procent ludności stanowili cudzoziemcy, przeważnie kupcy niejednokrotnie na stałe osiedleni. W 1228 roku Kazimierz, na prośbę sióstr norbertanek przeniósł ich klasztor z Rybnika do Czarnowąsów. Siostrom zakonnym wznosił tam nowy klasztor i bogato go uposażył. Kościół klasztorny w Czarnowąsach nazwany był kościołem Panny Marii na wodach, a wiązało się to z jego położeniem na rozlewisku rzeki Odry. Był ważnym ośrodkiem kultu maryjnego na Śląsku i miejscem pochówku Piastów opolskich.

Za panowania księcia Kazimierza istniało kilka komór celnych, między innymi w Opolu, Oleśnie, Siewierzu, Skorogoszczy i Lewinie, które były jednym ze źródeł dochodów tych miast. Wyrazem suwerenności Kazimierza było również bicie własnych monet. Książę kontynuował i rozwijał założenia fundacyjne swego ojca. Zdobyte w 1202 roku przez Mieszka Piłtonogiego Opole, Kazimierz uczynił stolicą swego księstwa.

Książę Kazimierz zmarł 13 maja 1230 roku.

W publikacjach książkowych i prasie:

1. Jak powstawało Opole? : miasto i jego książęta / red. Anna Pobóg-Lenartowicz. - Opole : Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego ; Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Opolu, 2006. - 189 s.
2. Kazimierz I i Wiola - poczet książąt opolskich / Urszula Zajączkowska. -(Poczet książąt opolskich). - Il. // Gaz.Wybor. - 2006, nr 91, dod. Gaz.Wybor.Opole, s. 5
3. Książęta górnośląscy z dynastii Piastów : uwagi i uzupełnienia genealogiczne / Jerzy Horwat. - Ruda Śląska : Drukarnia Archidiecezjalna. Wydawnictwo Własne w Katowicach, 2005. - 163 s.
4. Książęta opolsko-raciborscy : wybrane postacie / Norbert Mika, Grzegorz Wawoczny. - Racibórz : Wydaw. i Agencja Informacyjna "WAW", 2000. - 46 s.
5. Książęta opolscy i ich państwo / Tomasz Sadowski. - Wrocław : Wydaw. "Rzeka", 2001. - 229 s.
6. O przywileju, którego nie było / Marek L. Wójcik. - Portr. // Gaz.Wybor. - 2007, nr 94, dod. Gaz.Wybor.Opole, s. 7
7. Od księstwa piastowskiego do województwa opolskiego / Ryszard Morawiec. - Opole : Śląskie Wydaw. "ADAN", 2006. - 80 s.
8. Opolanie znani i nieznani / pod red. Anny Pobóg-Lenartowicz. - Cz. 1 : Średniowiecze. - Opole : Pol.Tow.Historyczne, 2009. - 200 s.
9. Opole wielkie z miłości : historia miasta / Beata Łabutin. - Il. // Gaz.Wybor. - 2005, nr 94, dod. Gaz.Wybor.Opole, s. 6
10. Piastowie górnośląscy / Jerzy Horwat. - Il. - Bibliogr. // Roczn.Muz.Górnośl. Hist. - Z. 8 (2007). - 186 s.
11. Piastowie : leksykon biograficzny / red. Stanisław Szczur, Krzysztof Ożóg. - Kraków : Wydaw. Literackie, 1999.
12. Postacie ze studni św. Wojciecha / Anna Pobóg-Lenartowicz. - Il. // Indeks. - 2006, nr 5/6, s. 35-38
13. Raciborzanie tysiąclecia : słownik biograficzny : praca zbiorowa pod red. Katarzyny Gruchot, Grzegorza Wawoczno. - Racibórz : Nowiny Raciborskie Sp. z o.o., 2002. - 176 s.
14. Za sprawą Wioli / Jolanta Pytlik. - Rys. // Panor.Opol. - 2002, nr 17, s. 15

Ewa Ledwoń

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

ABC Gmin powiatu opolskiego

Historia i współczesność gminy Niemodlin cz. 1

Kontynuujemy cykl opracowań publikowanych w „Pomagamy sobie w pracy”, dotyczących gmin powiatu opolskiego.

Brzęczkowice

Najstarsza wzmianka o wsi zwanej wówczas Prinzcowitz znajduje się w kościelnym rejestrze dziesięcin z ok. 1300 roku. W 1534 r. używano nazw Brzenschkowits i Springsdorf. W późniejszych czasach nazwy te ulegały niewielkim modyfikacjom: Springsdorff, Springendorf, Brzenzkowitz, Brzęczkowice (od nazwy osobowej Brzęczek).

Od 1581 r. niemodlińskie dobra szlacheckie należały do ich właścicieli. W 1811 r. zlikwidowany został tutejszy folwark, a Brzęczkowice stały się wioską całkowicie chłopską. Ok. 1780 r. wieś liczyła 74 mieszkańców, przed 1845 r. – 118; w 1871 r. zanotowano największą ich liczbę – 160 osób. W następnych latach następował spadek – w 1919 r. wieś zamieszkiwało 100 osób.

Ok. połowy XIX w. we wsi działały dwa warsztaty tkackie, cegielnia (działająca do 1924 r.) i jeden kupiec. Tutejsi katolicy i ewangelicy należeli do swoich parafii w Niemodlinie. Również miejscowe dzieci uczęszczały do szkół w Niemodlinie. Funkcjonowało kilkanaście gospodarstw rolnych, w większości liczących mniej niż 10 ha. Gospodarstwa te ulokowane były wzdłuż drogi prowadzącej przez wieś. W środku wsi stała budka strażnicza i remiza strażacka. W latach dwudziestych XX w. postawiono tu również pomnik upamiętniający ofiary I wojny światowej. W wyrobisku po cegielni hodowano karpie. Na skraju wsi znajdował się młyn wodny, który po zamknięciu przerobiono na budynek mieszkalny.

Obecnie Brzęczkowice są najmniejszą pod względem liczby ludności wsią w gminie, zamieszkiwaną przez ok. 70 osób.

Gościejowice

Źródła historyczne podają, że najstarsza osada powstała na tym terenie w XIV w. Niemiecka nazwa wsi Hedersdorff (wieś Hedera) z 1679 r. funkcjonowała w różnych wersjach (Heydenrichsdorff, Heydersdorff, Heidersdorf). Obecna nazwa zaczęła obowiązywać po 1945 r.

Gościejowice od początku były typową wsią mieszczącą dobra szlacheckie i chłopskie. Należały do niej przysiółki: Gościejowice Małe (Klein-Heidersdorf), Sosnowka (Kieferkretscham) oraz – od ok. 1930 r. – osiedle Nowe Gościejowice (Neu-Heidersdorf). Spośród innych wsi gminy Gościejowice wyróżniają się zagospodarowaniem przestrzennym, polegającym na rozbudowywaniu się w kierunku wschodnio-zachodnim.

Od 1511 r. wieś należała do jednego z najbardziej znanych rodów niemodlińskich – Pücklerów. Od najdawniejszych czasów aż po koniec XX w. funkcjonował tu młyn położony nad Ścinawą Niemodlińską. W pobliżu młyna znajdowały się zabudowania folwarczne, w których hodowano trzodę chlewną, bydło i konie. W XIX w. wieś znana była z produkcji serów szwajcarskich.

W średniowieczu Gościejowice stanowiły samodzielną parafię katolicką. W czasach reformacji prawie cała wioska przeszła na protestantyzm, a opuszczony kościół popadł w ruinę i w 1800 r. został rozebrany. W 1845 r. mieszkało tu 469 osób w 81 domach, działały 2 przędzalnie, tartak, młyn, 4 rzemieślników, 2 gospody i karczma

w Sosnowcu, w której jeszcze pod koniec XIX w. odbywały się rozprawy sądowe, rozpatrujące spory zbiorowe okolicznych mieszkańców. Przed wojną wieś liczyła 540 mieszkańców, w większości ewangelików. Zarówno oni, jak i katolicy należeli do swoich parafii w Niemodlinie. Działała tu – założona w 1783 r. – szkoła ewangelicka. Wieś posiadała w tym czasie gospodę, kuźnię, sklep wielobranżowy, warsztat kołodzieja i karcznię; znana była z największej w okolicy pasieki Reinholda Kirsteina, który stworzył i udostępniał zwiedzającym kolekcję starego sprzętu pszczelarskiego i uli.

W 1945 r. mieszkańcy Gościejowic zostali wysiedleni do Niemiec. Pozostała tylko jedna rodzina niemiecka, a we wsi osiedlili się Polacy, głównie z Kresów Wschodnich. Wkrótce utworzono Spółdzielnię Kótek Rolniczych i zlewnię mleka. Do lat 70. działała czteroklasowa szkoła podstawowa. Obecnie znajduje się tu rzeźnia, warsztat lakierniczy i spawalniczy oraz dwa sklepy. W miejscowej świetlicy odbywają się zebrania wiejskie i spotkania okolicznościowe. Działa również Koło Gospodyń Wiejskich. Od 2004 r. w Gościejowicach Małych funkcjonuje oczyszczalnia ścieków. Według ostatnich danych wieś posiada 332 mieszkańców, z których jedna trzecia utrzymuje się z rolnictwa.

Góra

Osada pod nazwą Gut Gora, Gorow była wzmiankowana już w XIII w. jako miejscowość z kościołem. O jej znaczeniu może świadczyć miejscowe wzgórze, zwane zamkowym, gdzie prawdopodobnie znajdował się gród obronny. W następnych wiekach nazwa ulegała niewielkim zmianom (Gurau, Giehrau), by ustalić się jako Guhrau.

Od 1551 r. wieś należała do rodu Pücklerów z Szydłowca. W 1845 r. mieszkały tu 282 osoby w 55 domach, działał warsztat tkacki, cegielnia, 3 rzemieślników i kupiec. W latach trzydziestych XX w. mieszkańców było ok. 350, w większości ewangelików. Należeli oni do parafii w Niemodlinie, a katolicy do parafii w Rogach. Do jednoklasowej szkoły ewangelickiej uczęszczały również dzieci z kolonii Mała Góra. Z 40. gospodarstw rolnych tylko 11 posiadało więcej niż 10 ha ziemi. Wieś posiadała gospodę, sklep wielobranżowy, kuźnię, rzeźnię i warsztat stolarski. Do 1934 r. w Górze funkcjonował folwark, należący do majątku szlacheckiego w Szydłowcu. W XIX w. prowadzono w nim znaną w okolicy hodowlę owiec merynosów. W 1934 r. dobra szlacheckie zasiedlono, w wyniku czego powstało 8 nowych gospodarstw rolnych. Obecna liczba mieszkańców Góry waha się w granicach 160 osób.

Grabin

Obecny Grabin notowany był już ok. 1300 r. pod nazwą Grabin, Grebyn, pochodzącą od wyrazu grabina (las grabowy). W XVI w. wymieniany jest jako Griefen, Grifen, później Grieben, by od XVII w. występować pod nazwą Grüben aż do 1945 r., w którym nadano mu nazwę obowiązującą do dzisiaj.

Do 1742 r. wieś należała do księstwa biskupiego w Nysie, potem weszła w skład powiatu grodkowskiego, a od 1816 r. – w skład powiatu niemodlińskiego. Początkowo była to mała osada składająca się z niewielu domostw. Z tamtych czasów zachowały się resztki obwałowań i mały piec do wytopu żelaza. W XIX w. właścicielem posiadłości został hrabia Edward Promnitz i wówczas wieś znacznie się rozbudowała. W pierwszej połowie XIX w. było tu już 131 budynków mieszkalnych i 889 mieszkańców, w tym tylko 38 ewangelików. Funkcjonowały 3 folwarki, gospodarstwo leśne zwane Pogense (gajówka Grabin), browar, gorzelnia, fabryka syropu i skrobi, cegielnia, gospoda, dwa młyny, wiatrak oraz owczarnia z dużym stadem merynosów. Mieszkało tu 20 rzemieślników i 10 kupców. Znajdował się tu również zamek właściciela dóbr oraz kościoły – ewangelicki i parafialny katolicki (parafia powstała już w poł. XIV w.).

Pod koniec XIX w. właścicielem majątku został warszawski arystokrata, Stanisław Aleksander, hrabia Colonna Walewski, który sponsorował remont kościoła parafialnego, wybudował kilka nowych kapliczek, a

zniszczone i drewniane zastąpił kamiennymi. Następnym właścicielem dóbr był Hermann hrabia Seherr-Thoss, a od 1900 r. rodzina Albrechtów.

Znana była tutejsza hodowla koni rasy oldenburskiej oraz działające w latach 1817-1860 uzdrowisko Grabin Zdrój. Leczone w nim choroby układu ruchu, choroby skóry, niedowład mięśni, reumatyzm i ogólne osłabienie organizmu. W leczeniu wykorzystywano niezwykle właściwości miejscowych siarkowych i żelazistych źródeł mineralnych; stosowano również kąpiele błotne i borowinowe. Po pożarze w 1856 r., który strawił wszystkie zabudowania, nie zdecydowano się na odbudowę uzdrowiska i zaniechano działalności leczniczej. Dopiero w latach 80. XX w. przypomniano sobie o unikatowych walorach zdrowotnych miejscowych źródeł. Wykonano nawet wiercenia poszukiwawcze, które zakończyły się powodzeniem, na tym się jednak skończyło i „cudowna woda” z Grabina wciąż czeka na wykorzystanie.

Obecnie w Grabinie mieszka ok. 650 osób. Znajduje się tu przedszkole, szkoła podstawowa, jednostka OSP; działa LZS Grabin.

Gracze

Osada powstała na początku XIII w. Po raz pierwszy wzmiankowana była w 1447 r. Istnieją dwie wersje pochodzenia nazwy miejscowości. Jedna wywodzi ją od nazwiska rodowego Gracz, a druga – od słowa graase – trawa. W XVI r. używano nazw Grasz, Grase, Grasen, Przed II wojną światową używano nazwy Graase.

W 1447 r. wieś zamieszkiwał sołtys na zagrodzie, 25 chłopów oraz 30 zagrodników i chałupników na prawach dziedzicznych.

Tutejsze dobra szlacheckie od 1581 r. wchodziły w skład dóbr niemodlińskich. Na skraju wsi znajdował się folwark, który w poł. XIX w. znany był z hodowli merynosów. Oprócz żyznych gleb dobra posiadały znaczne obszary cennych lasów dębowych, obfitujących w zwierzynę łowną. Odbywały się tu wielkie polowania, w których chętnie uczestniczyli wielmoże nie tylko ze Śląska. Dobra rozparcelowano w 1932 r. i przeznaczono je pod zasiedlenie. Wykarczowano w tym celu ok. 225 ha starego lasu, w tym wiele wiekowych dębów.

Gracze zamieszkiwane były przez ewangelików i katolików. Pierwsza wzmianka o kościele i parafii katolickiej pojawiła się już w 1447 r. W 1696 r. zbudowano nowy kościół, który posiadał dzwon z 1509 r. Od czasów reformacji kościół zaczął podupadać, w końcu przyłączono go do parafii w Niemodlinie, a w 1890 r. włączono do parafii Rogi jako kościół filialny.

Znacznie młodszy był kościół ewangelicki, wybudowany w 1744 r. Spłonął on w 1794 r., w czasie wielkiego pożaru, który pochłonął 35 gospodarstw, ale został odbudowany i wyposażony w dzwonnice. W sąsiedztwie kościoła znajdował się cmentarz oraz wybudowany w 1930 r. dom gminny, który mieścił mieszkanie pastora, salę gminną i stację siostr diakonis, opiekujących się miejscowym przedszkolem. Co najmniej od 1783 r. we wsi działały dwie szkoły – dwuklasowa katolicka i trzyklasowa ewangelicka, do której uczęszczały również dzieci z Rutek.

Dobre gleby sprawiły, że od początku XIX w. Gracze wraz z Radoszowicami utworzyły silny ośrodek rolniczy. Zaczął się też rozwijać handel, rzemiosło i usługi. Wielkie znaczenie dla rozwoju wsi miało wybudowanie linii kolejowej, łączącej Gracze z Lewinem Brzeskim i Grodkowem. Inwestycja ta znacznie ułatwiła transport wydobywanych w tutejszych kamieniołomach surowców. Właścicielem kamieniołomów była spółka „Loesch”, zatrudniająca wówczas ok. 450 pracowników.

Przed II wojną światową w Graczach mieszkało ok. 1000 osób. Funkcjonował urząd rejonowy, posterunek żandarmerii, dworzec kolejowy, poczta, restauracja, 2 sklepy, 2 piekarnie, zakład fryzjerski i bank. Po wojnie do wsi zaczęli napływać przesiedleńcy z Kresów Wschodnich. W 1965 r. powstał PGR oraz Koło Gospodyń Wiejskich, a w 1977 r. otwarto nowy Ośrodek Zdrowia. Obecnie Gracze są największą pod względem liczby mieszkańców wsią w gminie (ok. 1680 osób). Wieś posiada przedszkole, szkołę podstawową i gimnazjum, pocztę, bank, aptekę, przychodnię lekarską i rehabilitacyjną, bibliotekę, 2 zakłady fryzjerskie, piekarnię, firmę cateringową, kilka sklepów i zakład kamieniarski. W sołectwie działają również: jednostka OSP, oddziały Polskiego Związku

Wędkarskiego i Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczтовых, Górnicze Towarzystwo Cyklistów, Klub Emerytów i Rencistów, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Dolińskiej, zespół śpiewaczy „Gracanki” oraz klub piłkarski „Skalnik” Gracze, dysponujący nowoczesnym stadionem i pawilonem sportowym. Grunty po zlikwidowanym PGR uprawia RSP Wydrowice. Najnowocześniejszym i największym zakładem jest spółka „Przedsiębiorstwo Surowców Skalnych Bazalt-Gracze”.

Grodziec

Po raz pierwszy osada wymieniona została w dokumencie z 1382 r. Jej nazwa wywodzi się od wyrazu grodziec (mały gród). Nie wyklucza się też używania wcześniej nazwy Grodziszcze. W XVII w. i później używano nazw Groditz, Grätz, Grodzisko, Grodiz, Bürgstatte. We wczesnym średniowieczu w pobliżu znajdował się gród, a miejsce to przez miejscową ludność nazywane było Polkoberge. W 1468 r. wieś zakupiona została przez Mikołaja Pucklera; była najstarszą posiadłością tego rodzaju w okolicy. Przed 1783 r. założona została kolonia Grodziec Drugi; do Grodzca należał też przysiółek Huta Winklera.

Grodziec należał do parafii ewangelickiej w Niemodlinie i do katolickiej w Tułowicach. Znajdowała się tu dwuklasowa szkoła ewangelicka, założona w 1812 r. W 1840 r. w pobliżu kolonii Grodziec Drugi założona została huta, zwana hutą Winklera. Do produkcji żelaza wykorzystywano miejscowe pokłady rudy darniowej. Obok huty wybudowano dom dla rodzin pracowników, stajnię i wozownię. W 1865 r. hutę przekształcono na cegielnię, produkującą rury drenowe do melioracji pól. W 1888 r. w pobliżu cegielni poprowadzono linię kolejową, nie wpłynęło to jednak na rozwój zakładu, który wkrótce zakończył działalność.

W 1845 r. wieś liczyła 359 mieszkańców i 69 domów mieszkalnych. Działał tu młyn, 2 szynki, 2 kuźnie, piec do wytopu smoły, cegielnia, szewc i 4 kupców.

W 1932 r. dobra szlacheckie w Grodzcu, należące do rodu Pücklerów, zostały rozparcelowane i zasiedlone. Państwo pruskie przejęło lasy i przekazało je nadleśnictwu w Tułowicach. W latach międzywojennych liczba mieszkańców wzrosła do ponad 500. W większości byli to ewangelicy. Funkcjonowało ok. 80 gospodarstw rolnych, kilka sklepów, gospoda, swoje warsztaty mieli: kowal, kołodziej, stolarz, 2 krawców i szewc.

W 1945 r. rdzenna ludność Grodzca została wysiedlona do Niemiec, a na jej miejsce przybyli osadnicy z Kresów Wschodnich oraz górale. Wieś została odbudowana po zniszczeniach wojennych. Rozbudowano też miejscową kaplicę, która powstała w XIX w. i pierwotnie służyła jako kaplica cmentarna. Obecnie odprawiane są tu msze święte.

Dzisiaj w Grodzcu mieszka ok. 340 osób. Znajduje się tu jednostka OSP, wchodząca w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, świetlica wiejska, ferma drobiarska, tartak i sklep spożywczy. W 2004 r. powstało nowe boisko i drużyna piłkarska LZS. We wsi funkcjonuje również gospodarstwo agroturystyczne, którego atrakcją są hodowane tu konie.

Jacowice

Pierwotna nazwa osady, datowana na 1300 r. brzmiała Jazowitz. Wywodziła się od nazwy osobowej Jacz - Jaczemir Jaczewo, czyli „ludzie należący do Jacza”. Z późniejszych czasów pochodzą nazwy: Jaczow, z Jakowicz, Jatzdorf, Jetzdorff, Jazdorf. Do 1945 r. obowiązywała nazwa Jatzdorf. Wieś należała zawsze do właścicieli niemodlińskich dóbr szlacheckich (utworzonych w 1581 r.), ale nigdy nie było tu folwarku. Brakuje dostępnych źródeł, dokumentujących najwcześniejszą historię Jaczowic. Wiadomo, że w XVIII w. liczba ludności zamieszkującej wieś oscylowała w granicach 129 (ok. 1780 r.) – 163 (ok. 1789 r.). W XIX w. liczba mieszkańców była bardzo stabilna i mieściła się w przedziale 213 (przed 1845 r.) – 207 (1919 r.). W 1845 r. żyło tu 213 osób w 41 domach mieszkalnych. działała karczma i skład drewna, a działalność prowadziło 4 rzemieślników i kupiec.

Wyznawcy obu religii, w większości katolicy, należeli do swoich parafii w Niemodlinie. We wsi znajdowała się stara kapliczka z obrazem Ukrzyżowania, malowanym na blasze.

Od 1788 r. Jaczowice posiadały własną szkołę katolicką, w której uczyły się również dzieci z rodzin ewangelickich i z pobliskiego Lipna.

W okresie międzywojennym wieś zajmowała obszar o powierzchni 253 ha; liczyła ok. 180 mieszkańców i 45 domów mieszkalnych. Znajdowało się tu ok. 30 gospodarstw rolnych, z których tylko kilkanaście posiadało powyżej 10 ha, gospoda, 2 sklepy z artykułami kolonialnymi, ogrodnictwo, kuźnia i warsztat szewski.

Według ostatnich danych obecnie w Jaczowicach mieszka ok. 150 osób.

Jakubowice

Pierwsza wzmianka o wsi, zwanej wówczas Jacobi villa (wieś Jakuba), pochodzi z ok. 1300 r. W XVII w. występowały nazwy Jacobowitz, Iaksdorff, a w XVIII w. – Jacobsdorff, Joksdorf, Jacubowiz. W tym czasie ustaliła się też nazwa Jakobsdorf, używana do 1945 r.

W XVI w. wieś należała do szlacheckich dóbr niemodlińskich, a w wieku XVIII przeszła na własność rodu Pücklerów. W I poł. XIX w., po śmierci Georga Augusta Pücklera, dobra przejął baron von Kopph. Był to bardzo pomyślny okres w historii Jakubowic. Wieś liczyła ponad 500 mieszkańców, 60 gospodarstw rolnych, 26 ogrodników i 9 chałupników. Znajdowała się tu cegielnia, gorzelnia oraz dwa młyny. W majątku hodowano konie, trzodę chlewną, kozy, 1000 sztuk owiec oraz 160 sztuk rzadkiej rasy bydła Ordenburg i Mürzthaler.

Mieszkańcy wsi wyznania katolickiego i ewangelickiego należeli do swoich parafii w Kluczniku. Dzieci uczęszczały do powstałej w 1818 r. jednoklasowej szkoły katolickiej, która w 1930 r. została przeniesiona do nowego – istniejącego do dzisiaj – budynku.

W II poł. XIX w. Jakubowice stały się posiadłością rodu von Thielmannów. Posiadłość zajmowała wówczas 452 ha, z czego połowę stanowiły lasy. Właściciele mieszkali w wybudowanym na przełomie XVIII/XIX w. pałacu, otoczonym pięknym parkiem krajobrazowym, w którym często odbywały się koncerty miejscowej kapeli. W pobliżu parkowego stawu wzniesiono kapliczkę, a w środku wsi wybudowano pałacyk, zwieńczony wieżyczkami widokowymi. Oprócz produkcji rolnej i leśnej, na dużą skalę prowadzono hodowlę karpia w 15. stawach o łącznej powierzchni 29 ha.

W czasie I wojny światowej zginęło wielu mieszkańców wsi. Ku ich pamięci wybudowano niewielką kapliczkę, a na jej frontowej ścianie umieszczono tablicę z nazwiskami poległych. W czasie ostatniej wojny Jakubowice poniosły wielkie straty. Większość gospodarstw oraz majątek uległy zniszczeniu, a znaczna liczba ocalałych mieszkańców została wywieziona do obozu w Łambinowicach, gdzie kilkadziesiąt osób zmarło. Pozostali mieszkańcy wsi zostali wywiezieni do Niemiec, a na ich miejsce napłynęła ludność z Kresów Wschodnich. We wsi pozostały tylko dwie miejscowe rodziny.

Obecnie w Jakubowicach mieszka ok. 120 osób. W latach 70. XX w. zlikwidowano szkołę podstawową oraz OSP. Przestało również działać miejscowe Koło Gospodyń Wiejskich. Mieszkańcy należą do katolickiej parafii w Grabinie.

Krasna Góra

Miejscowość powstała przed 1300 r., notowana jako Sonnenbergk, Sovnenberc (słoneczna góra). Późniejsze nazwy to: Suneberk, Sonnenbrig, Sonnbergk. W II poł. XVII w. upowszechniła się nazwa Sonnenberg i w tej postaci używana była do momentu nadania wsi obecnie obowiązującej nazwy.

Badania archeologiczne, prowadzone w parku zamkowym, doprowadziły do odkrycia pozostałości starego grodziska, co świadczy o bogatej przeszłości i znaczeniu miejscowości. Pod koniec XIV w. istniał tu drewniany kościółek parafialny, który uległ zniszczeniu podczas wojny trzydziestoletniej.

Na początku XVII w. wieś należała do Ulricha des Aeltern von Gellhorn i jego potomnych, o czym świadczą zachowane kamienne płyty nagrobne. W 1845 r. Krasna Góra znajdowała się w posiadaniu rodziny Donatów. Mieszkały w niej (i przynależnej osadzie Marszów) 583 osoby w 85 domach; działała cegielnia, browar, gorzelnia, młyn wodny, 2 gospody, bielarnia lnu i 5 rzemieślników. W najstarszej części wsi nowi właściciele wybudowali kościół.

W 1853 r. majątek kupił rotmistrz Albert von Neuss, a dziesięć lat później kolejnym właścicielem Krasnej Góry został zamożny ród Schaffgotschów z Kopic. Wtedy też przebudowano i powiększono miejscowy kościół. Przez blisko 100 lat była to najokazalsza świątynia w okolicy. W 1928 r. na wieży kościoła zawieszono trzy duże dzwony. W czasie II wojny światowej wieża zawaliła się, a jeden z dzwonów umieszczono w kościele w Rogach. Po wojnie kościół odbudowano. Mieszkańcy wsi, głównie katolicy, należeli do parafii w Grabinie, natomiast ewangelicy do parafii w Tłustorębach.

Pod koniec XIX w. w Krasnej Górze powstał folwark z oborami i spichlerzem oraz pałac, w którym przez pewien czas mieścił się Sąd Okręgowy dla szlachty. Funkcjonowała cegielnia, browar, gorzelnia i kopalnia torfu. Ponadto istniała tu w owym czasie duża hodowla owiec oraz plantacja morwy. Do rodziny Schaffgotschów należały również rozległe dobra leśne, w których znajdował się pałacyk myśliwski oraz sztuczne ruiny nazywane Jastrzębią Skałą.

W latach międzywojennych Krasna Góra liczyła od 400 do 460 mieszkańców. Działały: dwuklasowa szkoła katolicka (założona jeszcze w XIX w.), dwie gospody, młyn wodny, poczta, piekarnia, rzeźnia, kilka sklepów. Swoje warsztaty mieli: krawiec, kołodziej i siodlarz. Odłowem ryb zajmował się licencjonowany rybak. Przez pewien czas uprawiano tu i przerabiano wiklinę, produkując z niej m.in. meble. W 1915 r. wybudowano drogę łączącą Krasną Górę z Pielgrzymowicami, a w 1937 r. – z Marszowem.

W 1945 r., po wysiedleniu miejscowej ludności do Niemiec, do wsi napłynęli Polacy z Kresów Wschodnich. Wkrótce okoliczne grunty zagospodarowane zostały przez powstałe Państwowe Gospodarstwo Rolne. Obecnie w Krasnej Górze mieszka ok. 300 osób. Działa jednostka OSP, Koło Gospodyń Wiejskich, koło wędkarskie, klub piłkarski, sklep spożywczy i młyn. Funkcjonuje tu również Przedsiębiorstwo Wytwórczo-Handlowe „Rapex”.

Bibliografia:

1. Gościejowice / Daniel Hoheisel. – (Wokół nas) // Puls Niemodlina. – 2005, nr 6, s. 20.
2. Grabin Zdrój – historia i perspektywy / Paweł Lelonek // Nowiny Nyskie. – 1999, nr 19, s. 14
3. Gracze : największa wieś w gminie Niemodlin... / Daniel Hoheisel. – (Wokół nas) // Puls Niemodlina. – 2005, nr 7, s. 20
4. Historia osadnictwa w księstwie opolskim we wczesnym średniowieczu / Idzi Panic. – Katowice : Muzeum Śląskie, 1992. – 195 s.
5. Jakubowice / Daniel Hoheisel. – (Wokół nas) // Puls Niemodlina. 2005, nr 4, s. 20
6. Krasna Góra. – (Wokół nas) // Puls Niemodlina. – 2006, nr 5, s. 20
7. Na rozstajnych drogach Grabina / Paweł Lelonek. – (Prawdy i mity ziemi niemodlińskiej) // Nowiny Nyskie. – 1999, nr 6, s. 14
8. Niemodlin i ziemia niemodlińska od 1224 roku do początków XX wieku / Janina Domska. - Opole ; Niemodlin : EDJ-Edytorstwo, 1998. – 120 s.

9. Pocztówka z Niemodlina / Mariusz Woźniak, Elżbieta Woźniak. – Niemodlin : Urząd Miejski ; Opole : Wydawnictwo MS, 2009. – 207 s.

10. Uzdrowisko Bad Ziegenhals (Głuchołazy) na tle pobliskich kurortów w XIX wieku i jego znaczenie dla rozwoju lecznictwa na Śląsku / Mariusz Migała. – Opole : Oficyna Wydawnicza Politechniki Opolskiej, 2003. – S. 49 [Grabin]

11. Wypisy do dziejów powiatu niemodlińskiego / red. Franciszek Hawranek. – Opole : Instytut Śląski, 1974. – 185 s.

12. Zdrowa woda mineralna wciąż czeka w Grabinie / Krzysztof Spałek. – (Wyprawy ze Spałkiem) //Gazeta Wyborcza. – 2007, nr 64, dod. Gazeta Wyborcza Opole, s. 4

Mirosława Wąsowicz

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Wolontariat (Zestawienie bibliograficzne)

26 listopada 2010 roku Rada Unii Europejskiej podjęła decyzję o ustanowieniu roku 2011 Europejskim Rokiem Działalności Wolontariackiej na rzecz aktywnego obywatelstwa. Wolontariat przynosi korzyści całemu społeczeństwu i buduje więzi między jego członkami. Może przybierać rozmaite formy – pomocy w ośrodku sportowym, szkole, szpitalu czy organizacji charytatywnej. W Europie jest ponad 100 milionów wolontariuszy, przede wszystkim z Wielkiej Brytanii, Szwecji, Holandii i Austrii. Również w Polsce zjawisko wolontariatu przybiera na sile. Z każdym rokiem liczba wolontariuszy rośnie, a ich działalność jest coraz bardziej dostrzegana. Wolontariusze nie są opłacani – a jednak, co zaskakujące – są znaczną siłą gospodarczą (przynoszą od 3 do 5 procent PKB). Europejski Rok Wolontariatu ma zachęcić jeszcze większą liczbę osób do zaangażowania się w te działania poprzez:

- ułatwienie podejmowania działalności w charakterze wolontariusza,
- nagradzanie wolontariuszy, na przykład poprzez uznawanie kwalifikacji, które nabywają w ramach swoich zadań,
- poprawę jakości wolontariatu dzięki szkoleniom i lepszemu dostosowaniu kwalifikacji do powierzanych zadań,
- uświadamianiu społeczeństwu znaczenia wolontariatu.

Przedstawiony w zestawieniu materiał ma na celu przybliżenie omawianego tematu. Bibliografia zawiera pozycje zwarte oraz artykuły z czasopism z lat 2000-2010 przedstawione w porządku alfabetycznym. Do opisów bibliograficznych książek znajdujących się w zbiorach WBP w Opolu dołączone są numery sygnatur.

1. Aby zrobić więcej dla innych / Beata Kalinowska // Wspólnota. - 2000, nr 52/53, s. 46
2. Idea wolontariatu w kształtowaniu społeczności lokalnych / pod red. nauk. Dariusza Widelaka, Sławomira Śliwy; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. - Opole : Wydawnictwa Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji, 2009. - 236 s. Sygn.: 18854 Ś
Zawiera także bibliografię nt. wolontariatu
3. Istota, przesłanki i obszary działań wolontariatu / Kazimierz Dobrzański // Zarządzanie Zasobami Ludzkimi. - 2009, nr 1, s. 45-56
4. Organizacje pożytku publicznego : stan prawny na 1 marca 2005 roku / Andrzej Ceglarski. - Warszawa : "Lexis Nexis", 2005. - 191 s. Sygn. B 34 - 194
5. Polak dla innych: dziś Światowy Dzień Wolontariatu / KNYSZ, ES. - Wykr. // Gazeta Wyborcza. - 2002, nr 283, s. 6
5 grudnia - Światowy Dzień Wolontariatu uchwałą ONZ obchodzony od 1985 r.

6. Pomóż innym dla siebie / Jolanta Steciuk // Gazeta Wyborcza. - 2003, dod. Praca, nr 51, s. 1-4
Kim jest wolontariusz, jak nim zostać, adresy organizacji i instytucji poszukujących wolontariuszy w Polsce, adresy i programy rekrutujące wolontariuszy w Polsce, wybrane organizacje zagraniczne rekrutujące wolontariuszy na całym świecie
7. Praca wolontarystyczna - historia i współczesność / Anna Kanios // Praca Socjalna. - 2007, nr 2, s. 14-26
8. Są, a jakby ich nie było: 2001 ONZ ogłosiło rokiem wolontariusza / Marzanna Stychlerz - Kłucińska. - Fot. // Tygodnik Solidarność. - 2000, nr 43, s. 15
9. Społeczeństwo obywatelskie – NGO – wolontariat: bibliografia (wybór) // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2007, nr 4, s. 46-51
10. Sytuacja prawna wolontariuszy / Urszula Jackowiak // Praca i Zabezpieczenie Społeczne. - 2004, nr 1, s. 8-12
11. Tak od serca / Monika Kicuła. - Il. // Gazeta Bankowa. - 2009, nr 35, s. 57
12. Ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie / Ewa Leś // Polityka Społeczna. - 2003, nr 7, s. 1-5
13. Wolontariat : co warto i co trzeba o nim wiedzieć? / Katarzyna Kołodziej // Służba Pracownicza. - 2003, nr 9, s. 13-16 ; nr 11, s. 7-8
14. Wolontariat - prawa i obowiązki / Monika Mrozowska // Prawo Pracy. - 2006, nr 7/8, s. 33-39
15. Wolontariat : [bibliografia] / Andrzej Dudziak // Poradnik Bibliograficzno - Metodyczny (Poznań) . - 2006, nr 4, s. 31-41
16. Wolontariat jako forma integracji społeczności lokalnej / Beata Juklaniuk // Dyrektor Szkoły. – 2006, nr 7, s. 52-53
17. Wolontariat jako forma zatrudnienia stosowana przez biblioteki / Rafał Golat // Bibliotekarz . - 2005, nr 9, s. 20-22
18. Wolontariat jako nowe zjawisko w Polsce / Anna Karasińska // Praca Socjalna. - 2009, nr 2, s. 122-129
19. Wolontariat ludzi starszych / Agata Chabior // Gerontologia Społeczna. – 2007, nr 1, s. 77-83
20. Wolontariat pracowniczy w przedsiębiorstwie / Urszula Gołaszewska-Kaczan // Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa. - 2008, nr 12, s. 45-51
21. Wolontariat szansą dla młodzieży / Agnieszka Ciesiołkiewicz // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2002, nr 5, s. 9-13
22. Wolontariat w bibliotece / Lucjan Biliński // Bibliotekarz. - 2002, nr 4, s. 31-32
Przepisy prawne dotyczące wolontariatu

23. Wolontariat w służbie rodzinom dysfunkcyjnym / Tadeusz Sakowicz // Problemy Alkoholizmu. – 2001, nr 3, s. 8-11
24. Wolontariat w trzecim sektorze: prawo i praktyka / Dorota Moroń. – Wrocław: Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. – 205 s.
25. Wolontariat w Unii Europejskiej / Katarzyna Kołodziej // Służba Pracownicza. - 2005, nr 8, s. 27-29
26. Wolontariat we Włoszech / Tadeusz Mierzwa // Praca Socjalna. - 2009, nr 2, s. 94-111
27. Wolontariat więźniów / Jadwiga Cegielska // Przegląd Więziennictwa Polskiego. – 2009, nr 64/65, s. 15-18
28. Wolontariat zyskuje na popularności / Elżbieta Pałys // Gazeta Samorządu i Administracji. - 2004, nr 5, s. 4-7
29. Wolontariusze w systemie opieki nad dzieckiem / Jan Wszółek // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2001, nr 5, s. 30-32
30. Wybierz najlepszy sposób zatrudnienia : stan prawny na 18 października 2005 r. / Hanna Wiktorowicz, Adam Muszyński // Poradnik Gazety Prawnej. - 2005, nr 41, s. 3-39
Umowa o pracę, pracownik tymczasowy w firmie, wolontariat, umowy cywilnoprawne, zatrudnianie inwalidów
31. Wybiórczy wolontariat / Daniela Becelewska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2008, nr 7, s. 23-27
Wolontariat dla seniorów
32. Wyjechać, żeby pomóc / Michał A. Zieliński. - Wykr. // Rzeczpospolita. - 2002, nr 13, dod. Moja Kariera, s. 2
Lista organizacji wysyłających wolontariuszy za granicę
33. Z pomocą człowiekowi : [bibliografia] / Andrzej Dudziak // Poradnik Bibliograficzno - Metodyczny (Poznań) . - 2000, nr 4, s 42-51